KOSTALDEKO LERROKATZEAK

Kostaldean zehar leunki okerturiko mendi lerrokatzea osatzen duten erliebeen multzoa, itsasora begira forma ahurreko eta E-M norabide orokorrarekin. Itsasoaren, Eremu Funtzionalaren iparraldeko muga denaren, eta barrualdearen arteko muga naturala. Tertziarioan jatorria duena, Jaizkibel-Ulia-Mendizorrotz monoklinalaren izen geomorfologikoa hartzen du haien artean oso ezberdinak diren bi isurialderekin.

Iparraldeko isurialdeak itsasoko ikuspegia aurkezten du, leunetatik malkartsuak izatera iristen diren maldak dituzten hegaletako fisiografia orokorrarekin, desnibel nabarmeneko kostaldeko itsaslabarren bidez itsasoarekin lotzen diren ibar eta sakanekin. Bere ezaugarri litologikoak ez dira batere aldekoak kostaldeko espazioaren garapenerako, honek kostaldea altua, harritsua eta bihurgune gutxikoa izatea ekarri du. Hegoaldekoak aldiz gailurrera iristen diren hegal malkartsuak aurkezten ditu, altitude neurritsuak aurkeztu arren lurraldearen azalera zabala bisualki menperatzen dutenak. Paisaian oso garrantzitsua den mendi lerrokatzea da, Donostiako hiri-konurbazioaren zati handi batetik eta Irunetik oso ikusgarria dena.

Lurzoruaren erabilerari dagokionez basokoak dira nagusi. Eraketa begetal ezberdinak baldintzatzaile klimatiko eta edafikoen, itsasoarekiko gertutasunaren eta kokapenaren arabera antolatzen dira. Bere izaera menditsua izan arren kostaldeko isurialdeko Paisaia Unitateak itsas izaera dute batez ere. Kostaldeko lerroa eta itsasoa bera bere identitatearen eta bere irudiaren oinarrizko elementuak dira.

PAISAIA UNITATEAK (4) MENDIZORROTZ MENDIA (IGELDOKO KOSTALDEA), MENDIZORROTZ-BORDATXO MENDIAK, JAIZKIBEL-ULIA MENDIAK (KOSTALDEA) ETA JAIZKIBEL-ULIA MENDIAK (BARNEALDEA).

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

PAISAIA UNITATEA AC.1

MENDIZORROTZ (IGELDOKO KOSTALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEAK

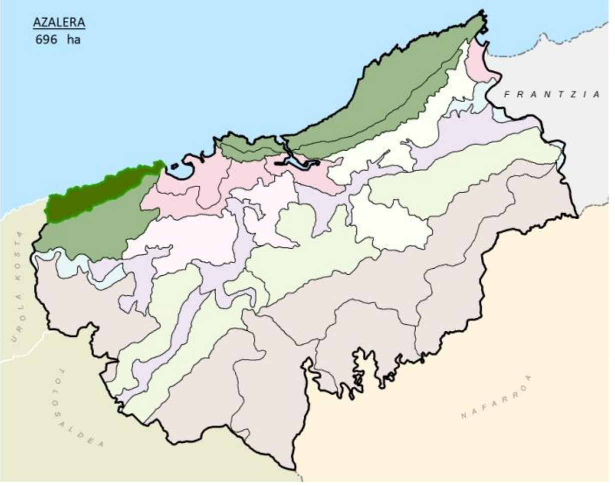

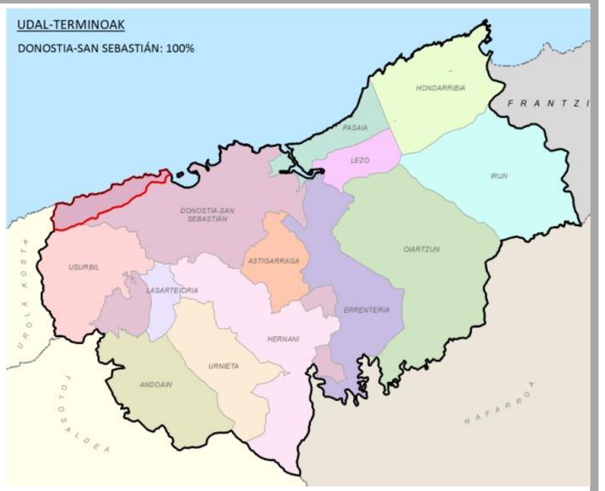

Orio eta Donostia arteko kostaldeko lerrokatzearen itsasertzeko isurialdea aldapa leuna da, gailurretatik itsasoraino doa eta ikuste komunikazio konstantea du. Paisaia erabilera ezberdinek markatzen dute, mendebaldeko muturrean nagusi diren basoetatik Igeldoko nukleora hurbiltzen diren heinean gradualki eraldaturikoak, nekazaritza eta abelazkuntzakoak eta hirikoak bihurtzen direlarik. Hauek ohikoa den mosaiko erako antolamendua mantentzen dute. Kantauri itsasoarekiko kontaktuan kostaldea ezin iritsizkoa, malkartsua, etena eta irregularra aurkezten da. Olatuek eta haizeak modelatuta, labar ikusgarriak eskaintzen ditu, sarritan lur-jotze ohikoekin.

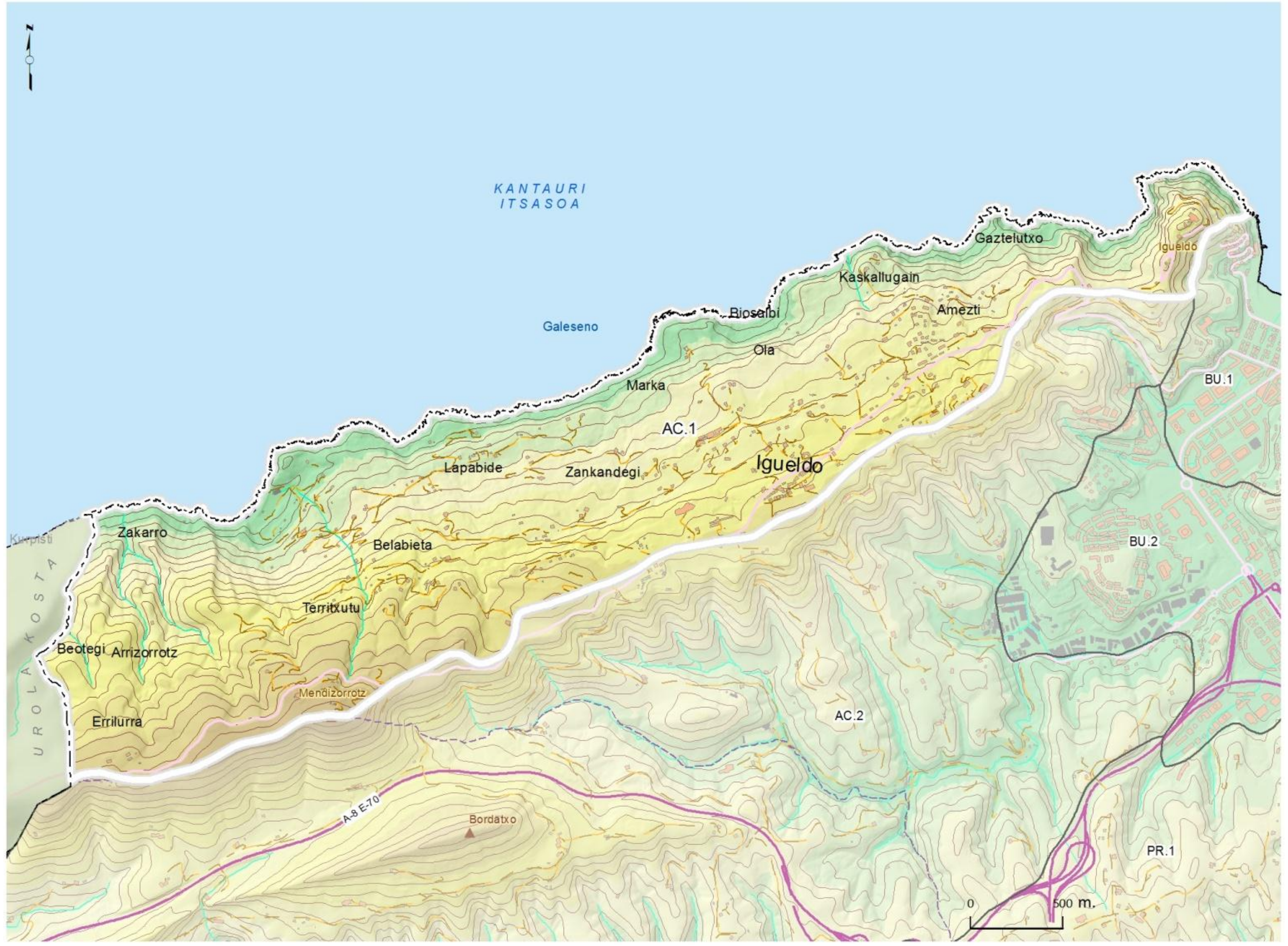

Altimetria (PU)

- 0 - 50 m
- 50 - 100 m
- 100 - 150 m
- 150 - 200 m
- 200 - 250 m
- 250 - 300 m
- 300 - 350 m
- 350 - 400 m
- 400 - 450 m

PU AC.1

LEGENDA OROKORRA

- Paisaia Unitateak
- Eremu funtzionalaren muga
- Udal-terminoak
- PN eta Natura Sarea
- Eraikuntzak
- Industria-nabe
- Ur-esparruak
- Itsasoa
- Sestra-kurbak (20 m)
- Autobideak eta autobiak
- Errepide nagusiak
- Zorudun bestelako bideak
- Korronte-ardatzak
- Burdinbideak

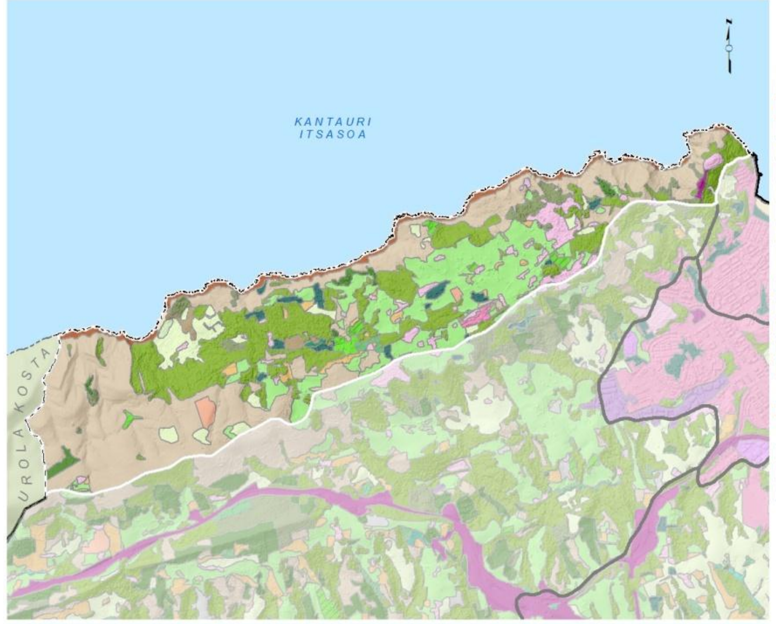

LANDARETZA ETA LURZORUAREN ERABILERAK

BASO-PAISAIAK
- Hariztiak eta hostozabalen baso atlantiarra
- Urkidiak
- Hostozabal hostoerorkorren landaketak
- Pinudiak
- Pinus radiata-landaketak
- Txilardiak, otadiak eta irasailak
- Elordi edo lahardia
- Larreak

NEKAZARITZA ETA ABELAZKUNTZAKO PAISAIAK
- Belardi eta labore-lur atlantiarrak
- Heskaiak
- Baratzak
- Fruta arbolak
- Mahastiak

ITSASBAZTERREKO PAISAIAK
- Itsaslabarrak

PAISAIA ARTIFIZIALAK
- Hiri-continuuma
- Hiri etena
- Hiri-berdeguneak

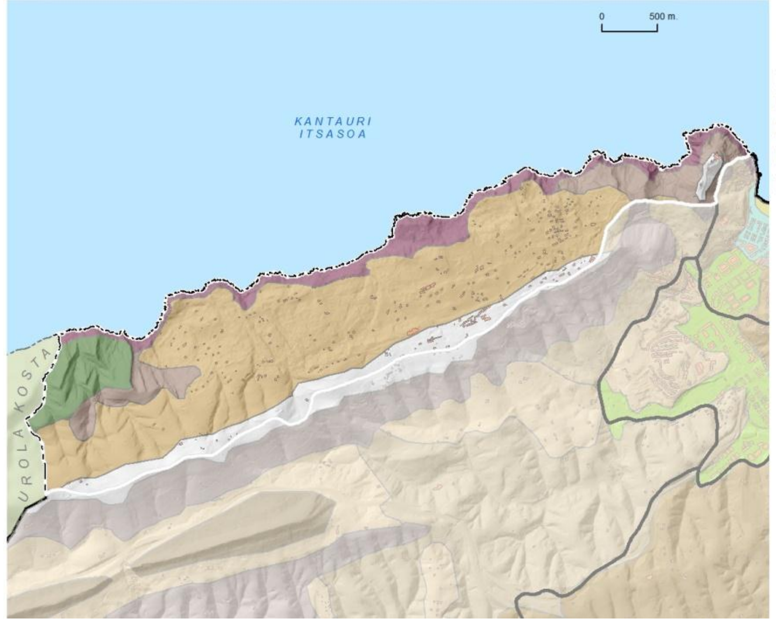

ERLIEBEA

- GAILURRAK
- HEGAL ERTAINAK (10º-25º)
- HEGAL MALKARTSUAK (25º-40º)
- CHEVRONS-DUN HEGALAK
- ITSASLABARRAK

Igeldo Mendi dorreak koroatutako kostalde ipar-ekialdetarra

Mendebaldeko kostaldearen bistak

PU-aren hiru dimentsioko simulazioa I-tik

PAISAIA UNITATEA **AC.1**

MENDIZORROTZ (IGELDOKO KOSTALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEA

Jaizkibel-Ulia itsasertzeko isurialdearekin osagai fisiografikoak partekatzen ditu: ezponda leuna, hegal ertainekoak, ibarren eta sakanen eraginarekin, gorabehera nabarmeneko itsasertzeko labarretan gailentzen direnak, sarritan pareta handi ia bertikalekin non birla eta hondar deposizio txikiak ager daitezkeelarik, Agitiko kalan bezala. Partekaturiko beste zehaztasun bat etengabeko itsasoko bistak dira, dudarik gabe unitateari itsasertzeko izaera ematen diona. Mendebaldean paisaia sastrakak, larre eta baso txikien mantxekin, nagusi diren baso nahasketa bat da; ekialdeko erdialdera aurreratzen den heinean hauek lurraldea hartzen doaz, gehienak hosto galkorreko baso gazteak direlarik. Nabarmenki itsasora jaisten diren haitzak eta sakanak hautematen dira non oraindik jatorrizko haltzadiaren arrastoak mantentzen diren. Igeldora hurbiltzerakoan belardiak dira erabilera nagusia, fruta-arbola eta mahasti laborantzako lursailekin tartekaturik. Herri honen inguruan barreiaturiko urbanizazioarekin eta partzelazioarekin erlazionaturiko eraikuntza elementuen agerpena hazten da. Bisualki negatiboak diren elementuen artean Mendizorrotz-eko gailurrean kokaturiko antenak nabarmentzen dira. Kontran Igeldoko XVI. mendeko dorrea, bisualki Donostiako badia menderatzen duena, lurralde zabal batetik ikusgarria den paisaiaren mugarria da. Dorrea aurkitzen den Igeldoko mendian ehun urtetik gorako jolas-parke bat ere badago zeinetara Donostiatik funikularraren bitartez igo daitekeen. Jolas-parkeak eta ikuspegiak bisitariak erakartzen dituen puntu nabarmena bilakatzen du enklabe hau.

PAISAIA UNITATEAREN IKUSPENA

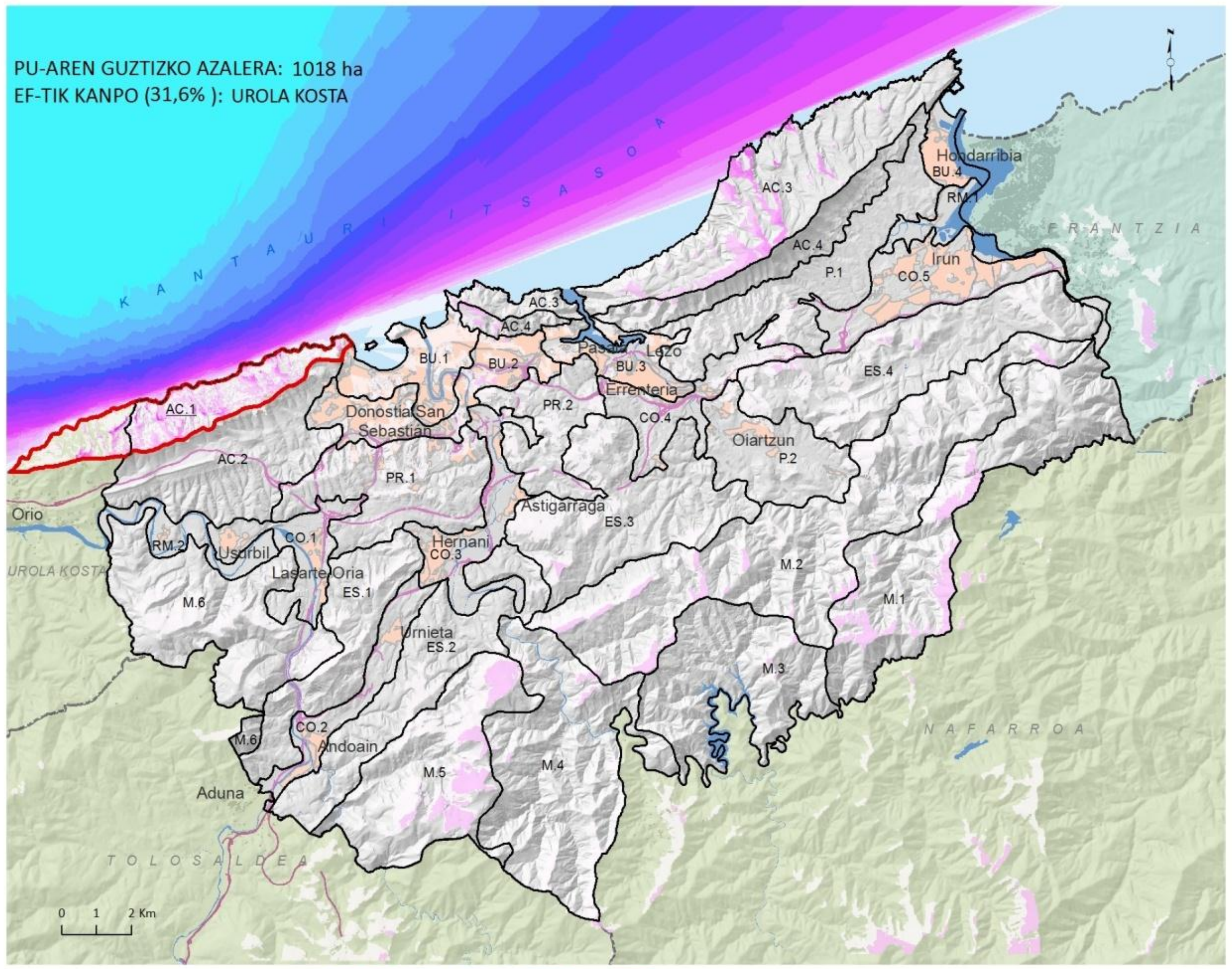

IKUSPENA AC.1* - + PU AC.1* *PU Osoak

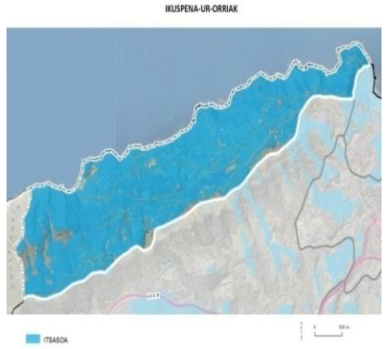

Gainontzeko Eremu Funtzionalarekin ia interikuspenik aurkezten ez duen itsasoarekin hertsiki erlazionaturiko unitatea. Bi eremu salbuespen bezala: alde batetik, gailurra itxuratzen duen soka fisiografikoa, oso ikusgarria dena eremu zabaletik, bereziki gertu dagoen Bordatxo-Mendizorrotzeko Mendiak PU-tik. Bestetik, ekialdeko muturrean, Igeldoko Mendiaren gailurrak eta Kontxa-rako isuria duten hegal garaiak. Hauek Donostiako Badiararekin interikuspen altua aurkezten dute. Bertatik unitate honen ikuspegi zabala ikus daiteke, aldi berean, hiriaren zeruertz eszenikoaren parte delarik.

BILAKAERA (1957-2014)

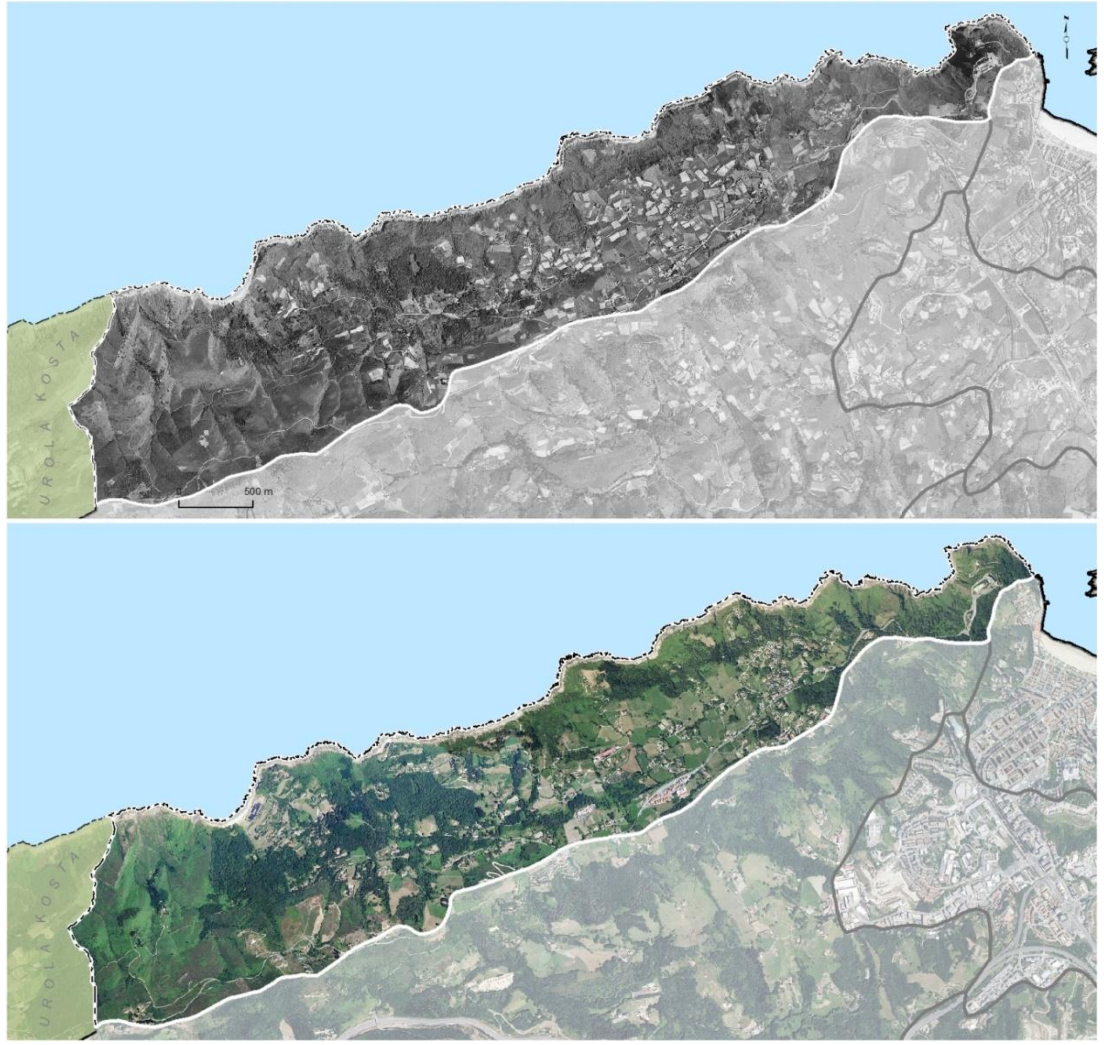

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO

PAISAIA UNITATEA **AC.1**

MENDIZORROTZ (IGELDOKO KOSTALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEAK

PAISAIAREN KALITATE POSITIBOA (BEREZKOA –EZKERRA- ETA ESKURATUTAKOA ESKUMA)

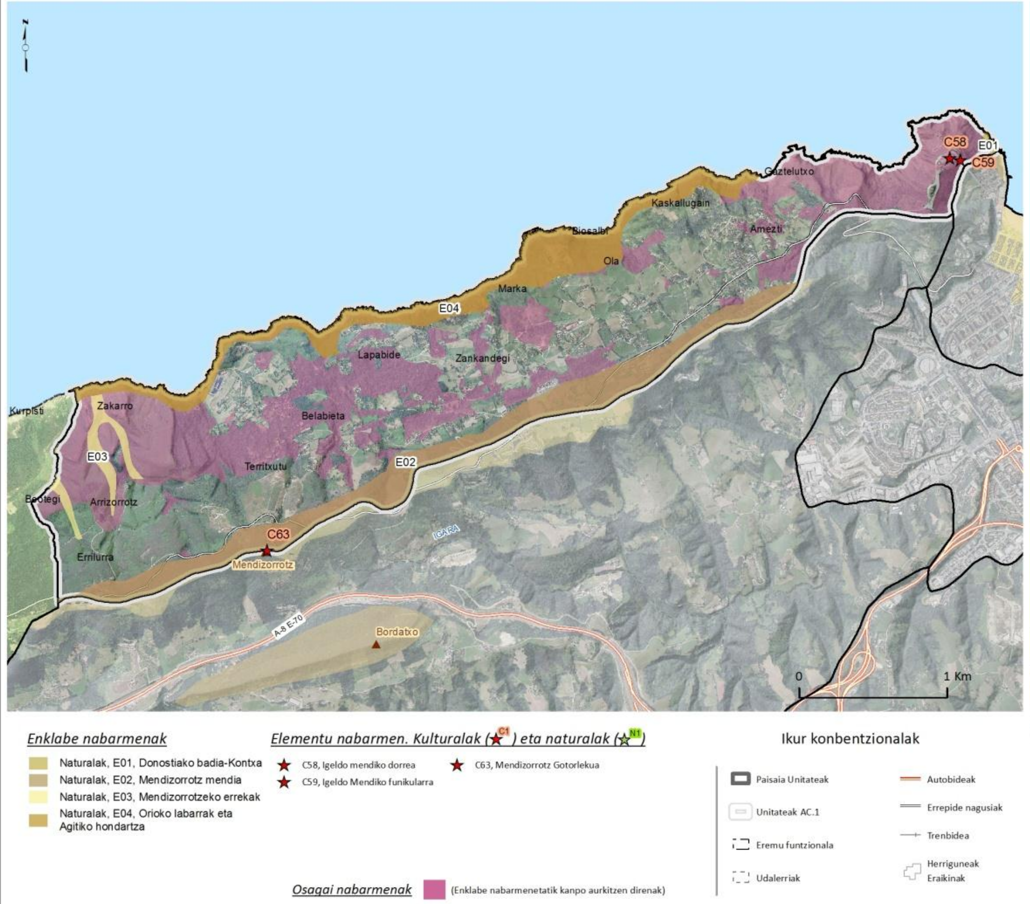

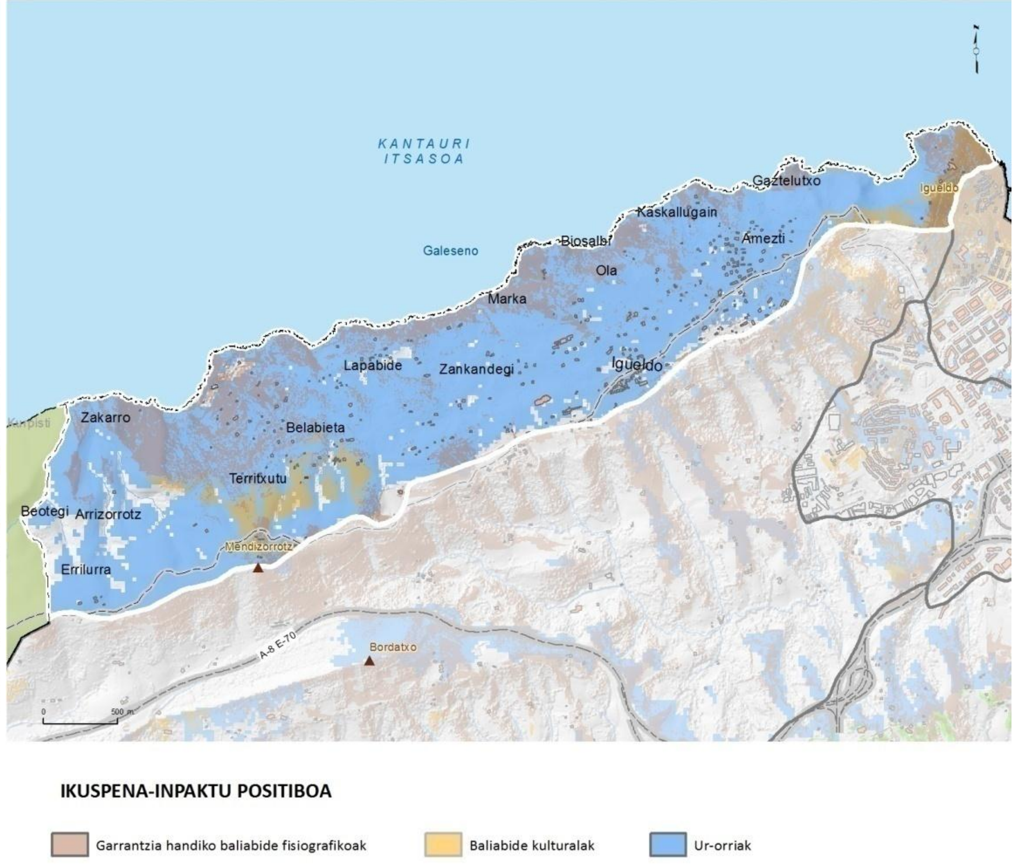

E B A L U A K E T A

PAISAIA KALITATE POSITIBOA	
Enklabe paisajistiko natural nabarmenak	*Oso nabarmenak*
Enklabe paisajistiko kultural nabarmenak	*Agerikoak*
Elementu paisajistiko natural nabarmenak	*Ez nabarmenak*
Elementu paisajistiko kultural nabarmenak	*Oso nabarmenak*
Osagai nabarmenak (enklabe nabarmenetatik kanpo)	*Oso nabarmenak*
Ikuspegi positiboak	*Oso nabarmenak*
PAISAIA KALITATE NEGATIBOA	
Ikuste inpaktu negatibodun azalerak	*Agerikoak*
Ikuste inpaktu negatibodun elementu linealak	*Ez nabarmenak*
Ikuste inpaktu negatibodun elementu puntualak	*Oso nabarmenak*
Ikuspegi negatiboak	*Agerikoak*
BALIO UKIEZINEK LORTURIKO KALITATEA	
Balio ekologikoak	*Ez nabarmenak*
Balio ukiezinak (historiko-kulturalak)	*Oso nabarmenak*
Balio sozialak	*Oso nabarmenak*

BALIO NATURALAK VS. EKOIZPEN BALIOAK

Paisaia naturalak
Erdieraldaturiko paisaiak
Paisaia artifizialak

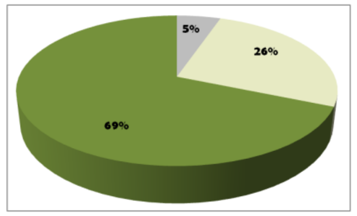

PAISAIA HAUSKORTASUNA	
Berezko hauskortasuna	*Oso nabarmenak*
Eguneroko ikuspen eskuragarritasuna	*Agerikoak*
Kontenplaziozko ikuspen eskuragarritasuna	*Oso nabarmenak*

PAISAIAREN KALITATE NEGATIBOA (BEREZKOA -EZKERRA- ETA ESKURATUTAKOA ESKUMA)

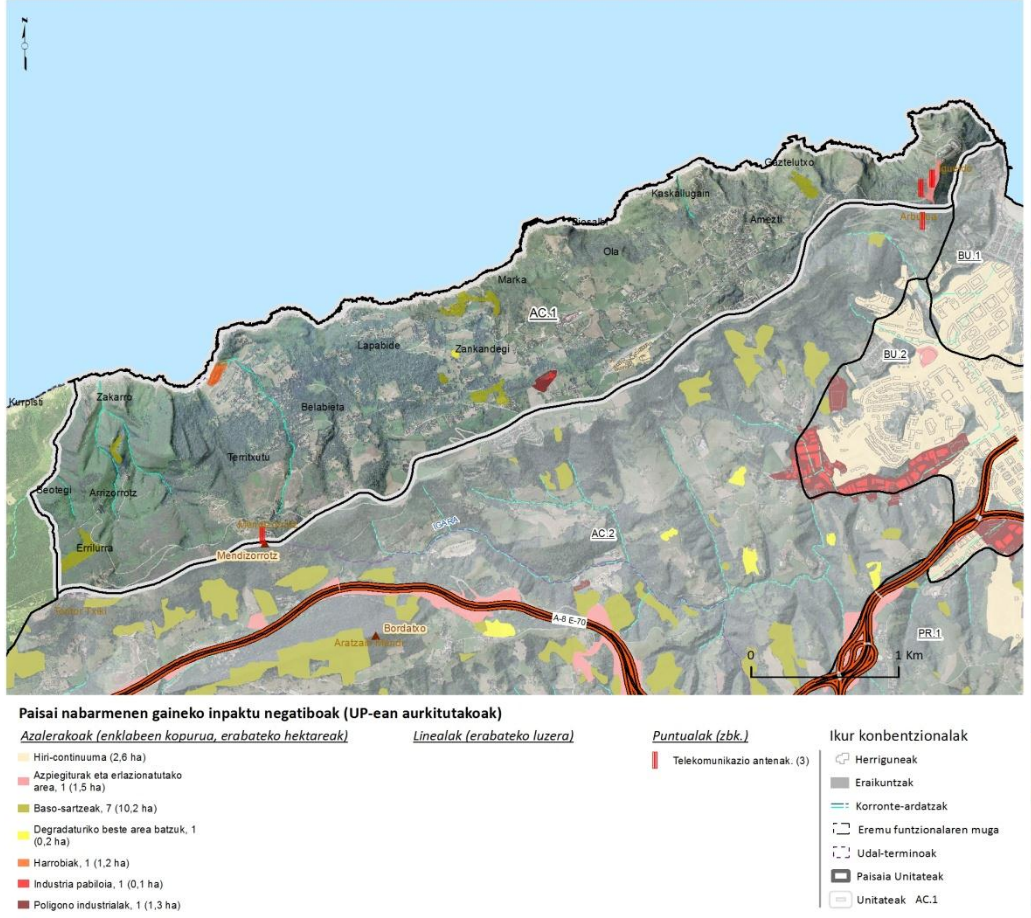

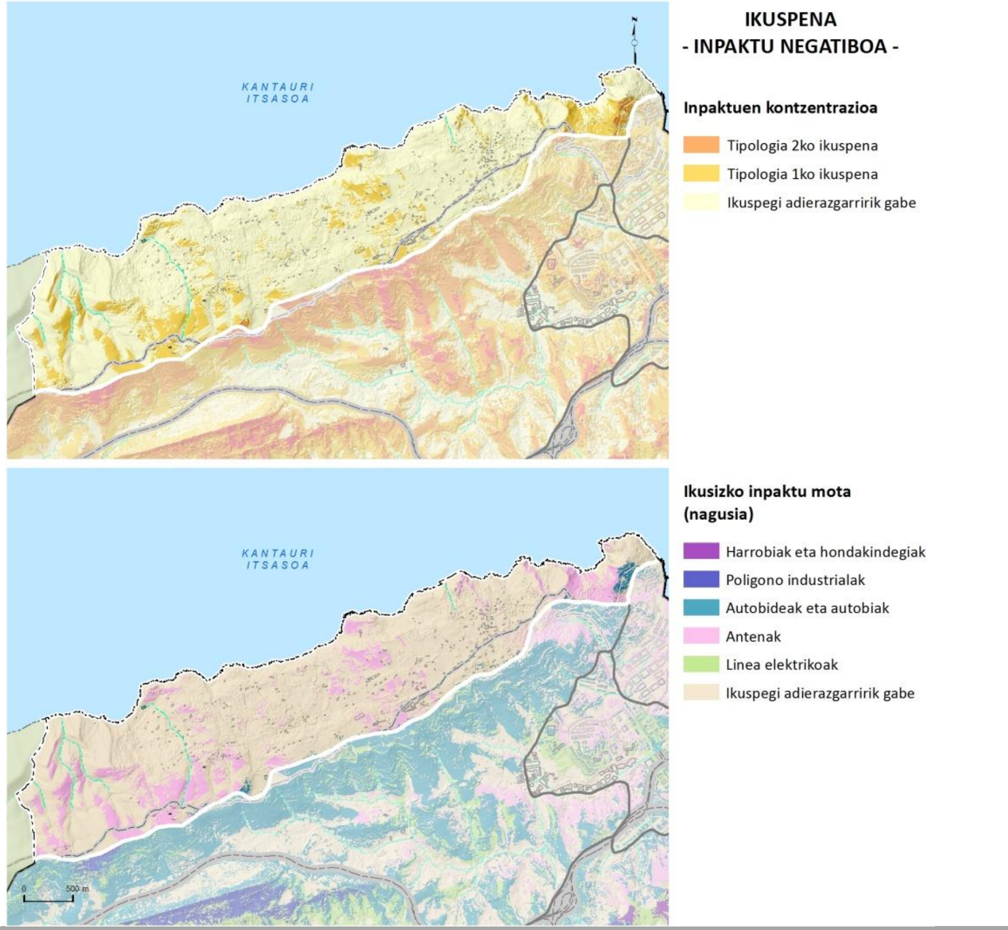

BEREZKO HAUSKORTASUNA

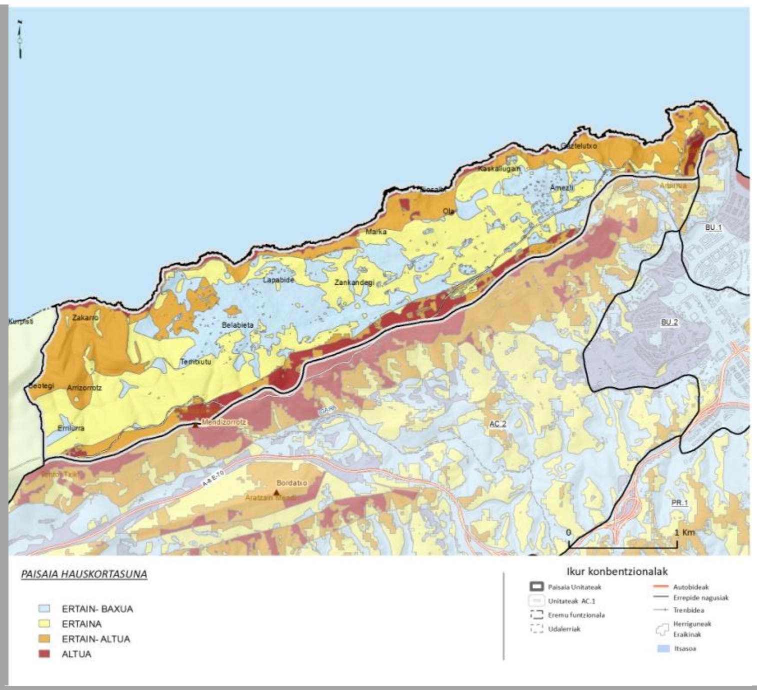

PAISAIA UNITATEA **AC.1**

MENDIZORROTZ (IGELDOKO KOSTALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEAK

EGUNEROKO IKUSTE-ESKURAGARRITASUNA

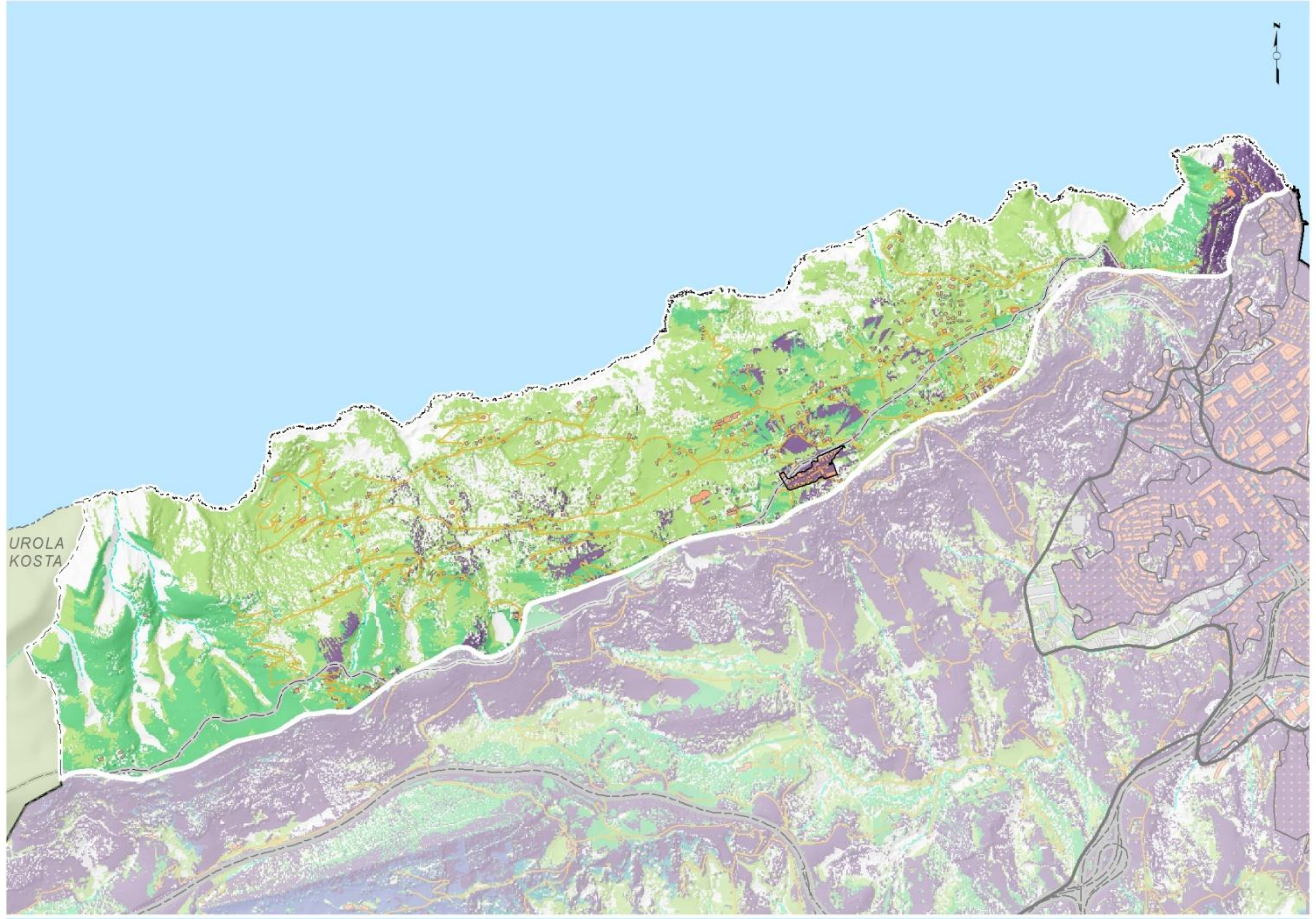

IKUSTE ESKURAGARRITASUNA -EGUNEROKOA-

- Oso Altua
- Altua
- Ertaina
- Baxua
- Oso Baxua
- Adierazgarritsun gutxikoa

Behaketa-puntuak

- Autobideak eta autobiak
- Errepide nagusiak
- Zorudun bestelako bideak
- Burdinbideak
- Herriguneak
- Eraikuntzak
- Industria-nabe, tertziarioa

KONTENPLAZIOZKO IKUSTE ESKURAGARRITASUNA

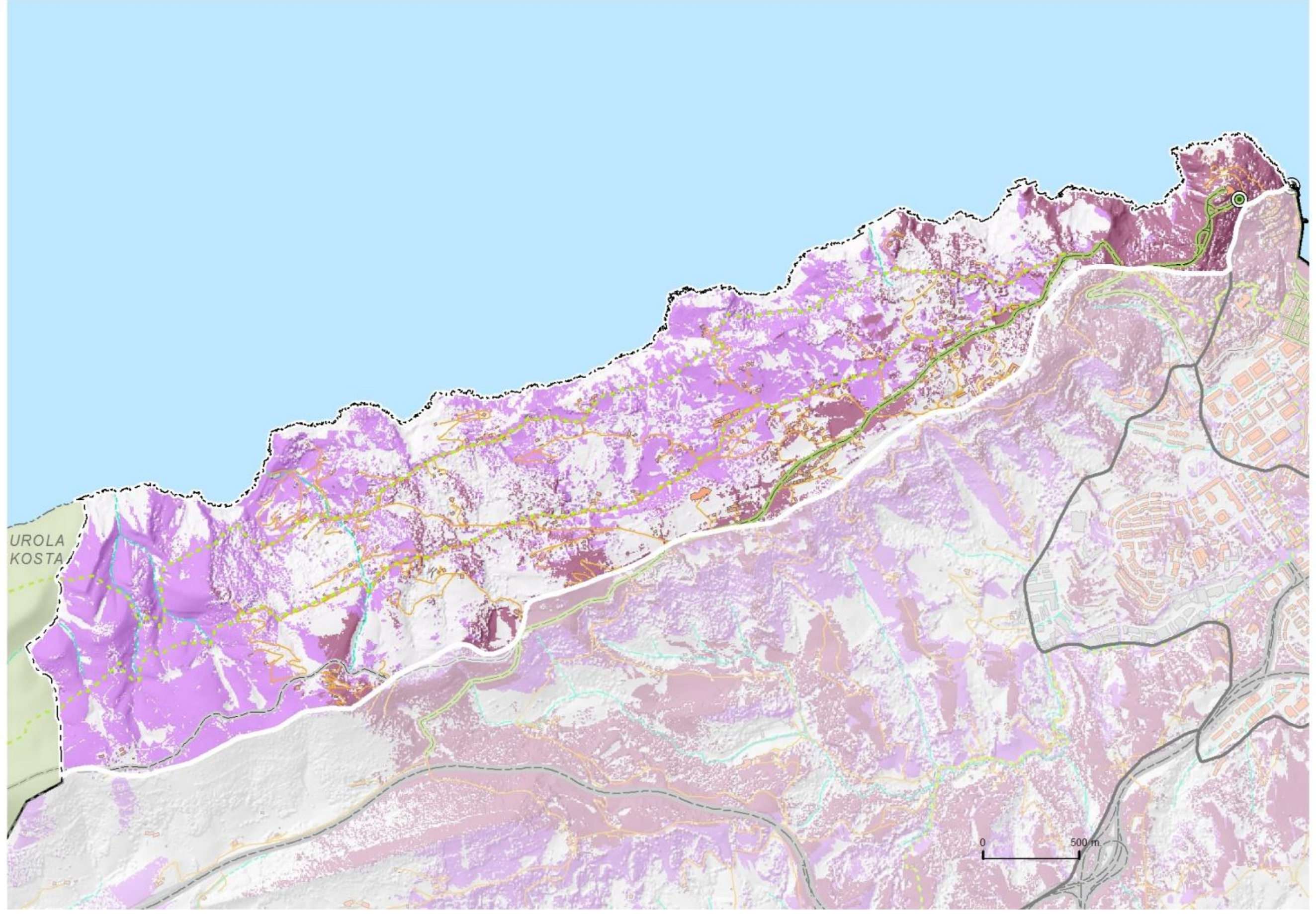

IKUSTE ESKURAGARRITASUNA -KONTENPLAZIOZKOA-

- Altua
- Ertaina
- Baxua
- Adierazgarritsun gutxikoa

Kontenplazio-puntuak

- Puntu nagusia
- Bigarren mailako puntua
- Errepide paisajistikoak
- Oinez edo bizikletazko ibilbideak

BALIO UKIEZINEK LORTUTAKO KALITATEA

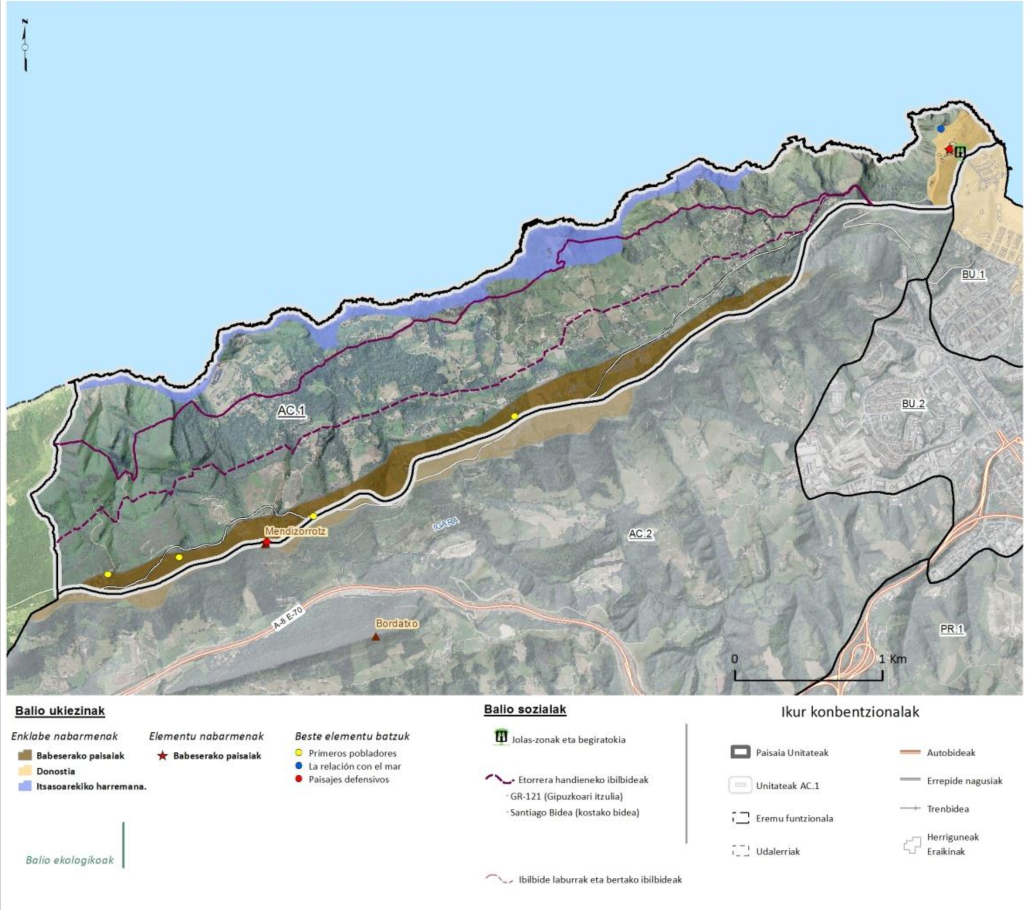

LEGEZKO BALDINTZATZAILEAK

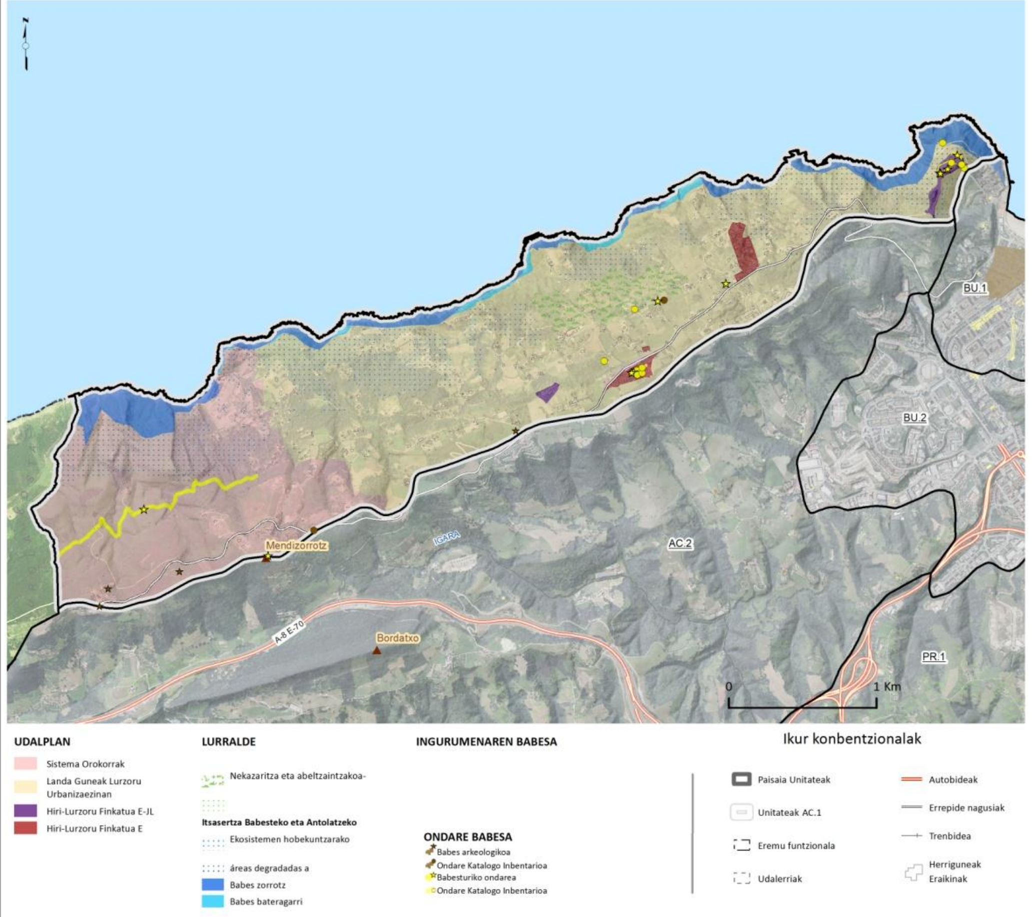

PAISAIA UNITATEA **AC.1**

MENDIZORROTZ (IGELDOKO KOSTALDEA)

ITSASBAZTERREKO LERROKADURAK

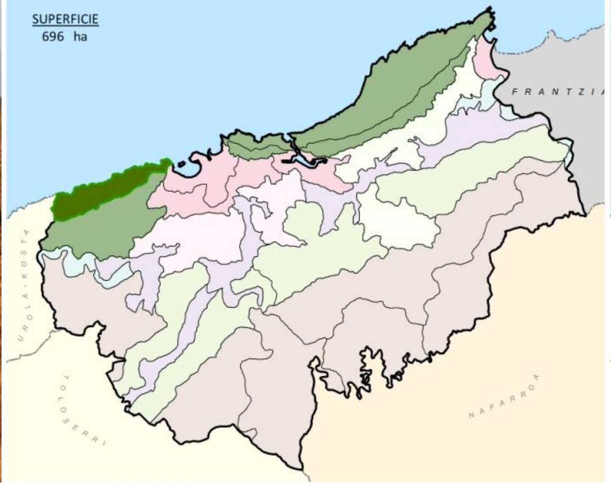

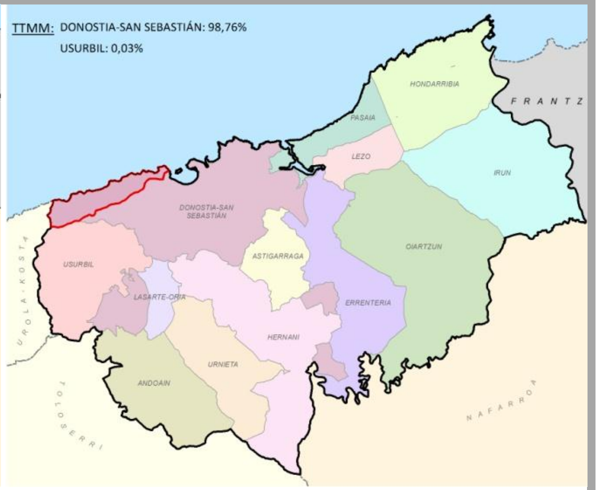

Orio eta Donostia arteko kostaldeko lerrokatzearen itsasertzeko isurialdea gailurretatik itsasoraino doan aldapa leuna da. Paisaia erabilera ezberdinek markatzen dute, mendebaldeko muturrean nagusi diren basoetatik Igeldoko nukleora hurbiltzen diren heinean eraldaturikoak, nekazaritza eta abelazkuntzakoak eta hirikoetarainoko gradientearekin ohiko mosaiko erako antolamendua mantentzen duelarik. Kantauri itsasoarekiko kontaktuan kostaldea malkartsua, etena eta irregularra da. Olatuek eta haizeak modelatuta, labar ikusgarriak sortzen ditu, sarritan lurjauzi ohikoekin. Itsasoarekiko ikuspegi etengabe horrek unitateari itsasertzeko izaera ematen dio.

Bisualki Donostiako badia menderatzen duen Igeldoko dorrea nabarmentzen da PUko paisaia-mugarri gisa. Ikuspegi negatiboa ematen dutelako nabarmentzen dira Mendizorrotzeko gailurrean dauden antenak, Eremu Funtzionaleko gainontzeko eremuekin bisualki lotzen diren bakarrak, gailurra osatzen duen lerro fisiografikoa – inguru zabal batetik ikusgarria oso -, eta Igeldo Mendiaren gailurra, Kontxara isurtzen diren bere hegalekin hiriaren zerumuga eszenikoa osatzen duelarik.

Izaera orokorreko PKH: Kontserbazioa.

PIBE

Kontserbazioa. Hiri-, hiri inguruko espazio eta azpiegituretako lekuneen hobekuntza puntuala.

PKH ESPEZIFIKOAK:

PKH garraio, energia eta telekomunikazioen azpiegiturei dagokienez

I.M.2. Gordailuak eta energia-garraioen eta telekomunikazioen azpiegiturak paisaian integratzea.

- Gordailuak.

I.M.3. Bigarren mailako errepideen ikuspegia hobetzea.

- Unitate guztian.

PKH abeltzaintzako eta nekazaritzako erabilerei dagokienez

A.C.1 Paisaian garrantzizkoa den nekazaritza eta abeltzaintzako paisaia zaintzea.

- Igeldoko nekazal eta abeltzaintza eremu estrategikoa .

A.M.1 Nekazaritza eta abeltzaintzako paisaia hobetzea (azpiegitura handiak).

- Inpaktu handiko negutegiak.

PKH kultura-ondareari dagokionez. (P).

P.C.1 Ondarea zaindu eta mantentzea: Militarra, erlijiosoa, industriala, zibila, etnografikoa eta bide historikoak, paisaia egituratzen duten ardatz diren aldetik.

- Donejakue bidea (kostako ibilbidea).
- Mendizorrotz gotorlekua (Donostia).
- Igeldo mendiko funikularra. (Donostia).
- GR-121 (Gipuzkoari bira).
- Igeldo mendiko dorrea. (Donostia).

P.M.1 Paisaia aldetik garrantzia duen Kultura-ondarea hobetu, zaharberritu eta balioa ematea.

- Mendizorrotz gotorlekua. (Donostia).
- Igeldo mendiko dorrea. (Donostia).

PKH paisaia naturalei dagokienez. (N).

N.C.1 Baliabide fisiografikoak mantentzea.

- Mendizorrotz mendia. (Donostia, Usurbil).

N.C.2. Bertako formazio zuhaizkarak mantentzea.

- Mendizorrotzeko erroitzetako basoak. (Donostia, Usurbil)

N.C.4. Kostaldeko paisaia bikainak mantentzea.

- Donostiatik Oriorako labarrak eta Agitiko hondartza. (Donostia).
- Donostiako Badia-Kontxa

N.R.1 Ur-bazter tarteak berroneratu eta hobetzea.

- Komunikabide-azpiegiturak dituzten ibaiertzak. Bidasoa ibaia (Ibaien eta Erreken Ertzak antolatzeko LPS).
- Berreskuratzeko beharra duten ibaiertzak (Ibaien eta Erreken Ertzak antolatzeko LPS).

PAISAIA UNITATEA **AC.2**

MENDIZORROTZ-BORDATXO MENDIAK

KOSTALDEKO LERROKATZEA

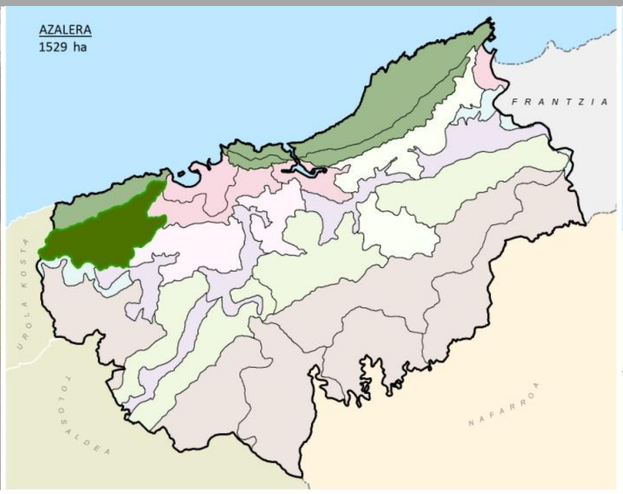

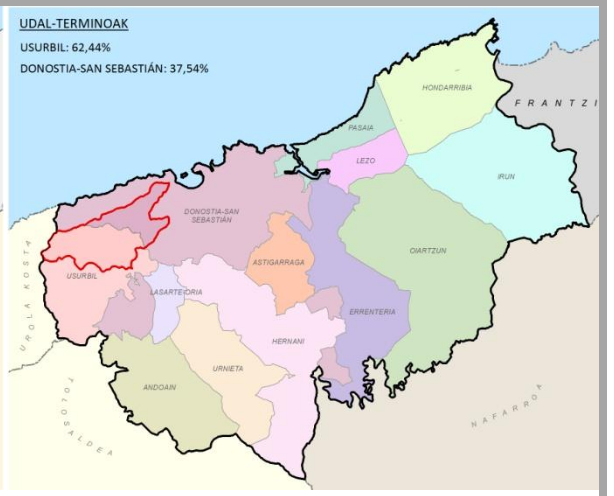

Mendizorrotz eta Bordatxoko sokaren barnealdeko isurialdeek bi lerrokatze paralelo sortzen dituzte kosta eta Oriako itsasadarraren artean, Donostiako mendebaldeko muturra eta Behe Oriako erriberako herrien iparreko zeruertz eszenikoa. Batez ere mendi paisaia da, birpopulaketarako pinudiek eta mosaikoan segarako larreekin eta belardiekin dauden hostotsuek menperaturik.

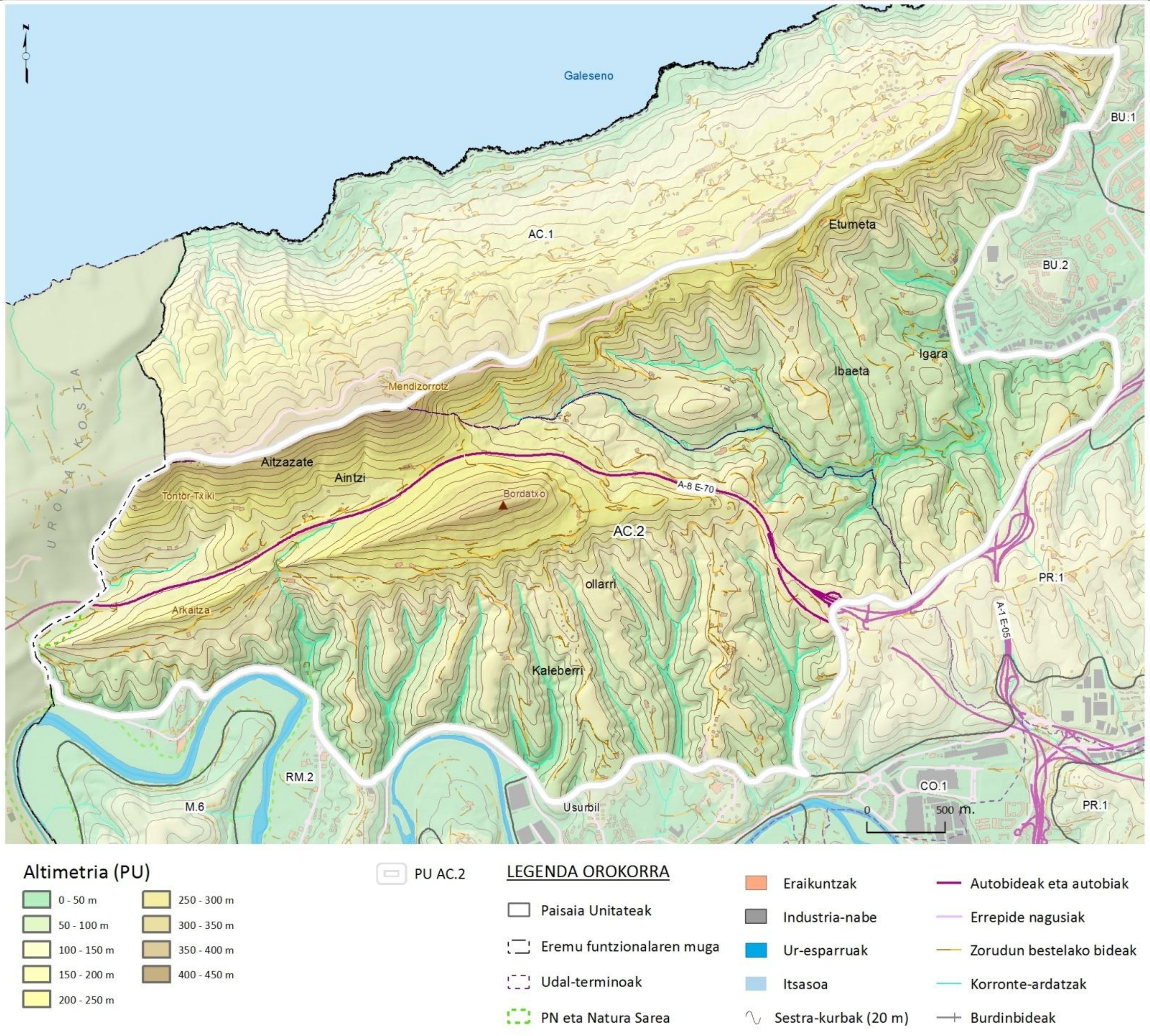

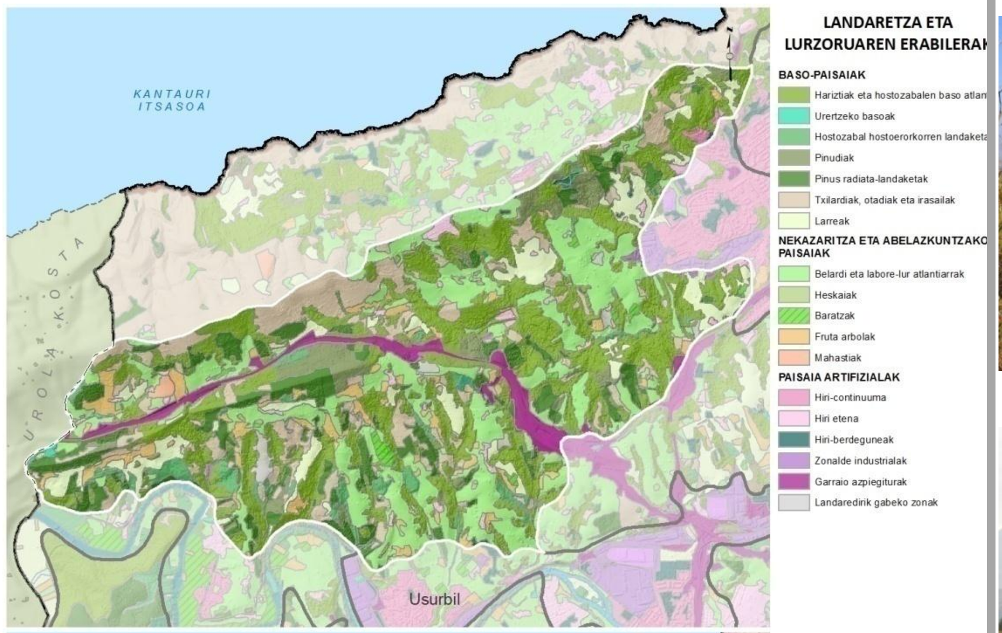

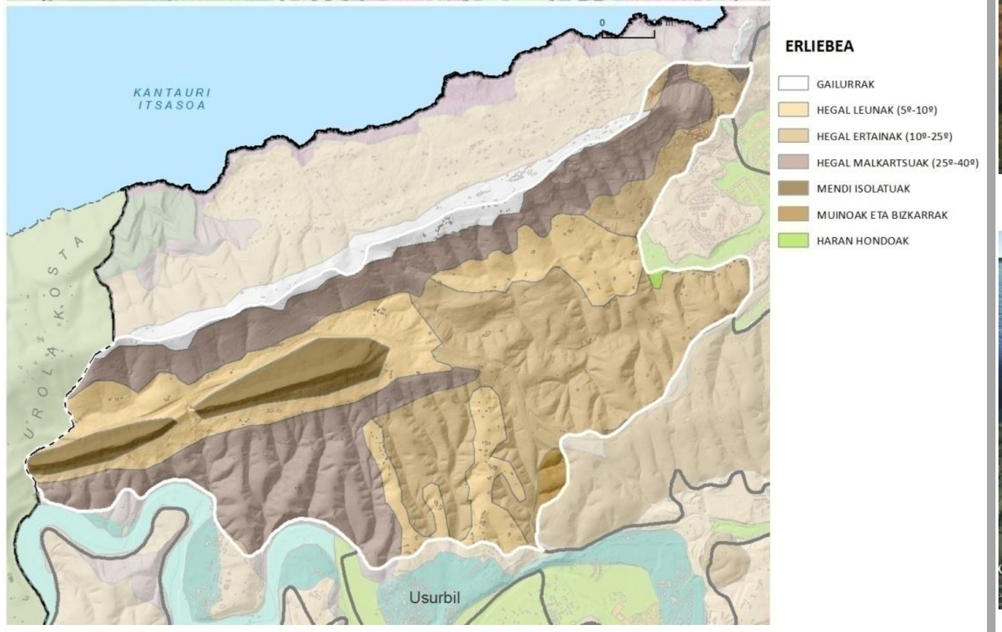

UnitatearenHego-ekialdeaMendizorrotzekotontorretik.

Bordatxokoospela

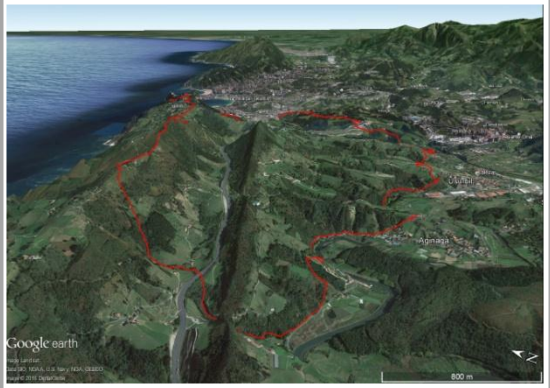

PU-arenhirudimentsiokosimulazioa M-tik

PAISAIA UNITATEA **AC.2**

MENDIZORROTZ-BORDATXO MENDIAK

KOSTALDEKO LERROKATZEA

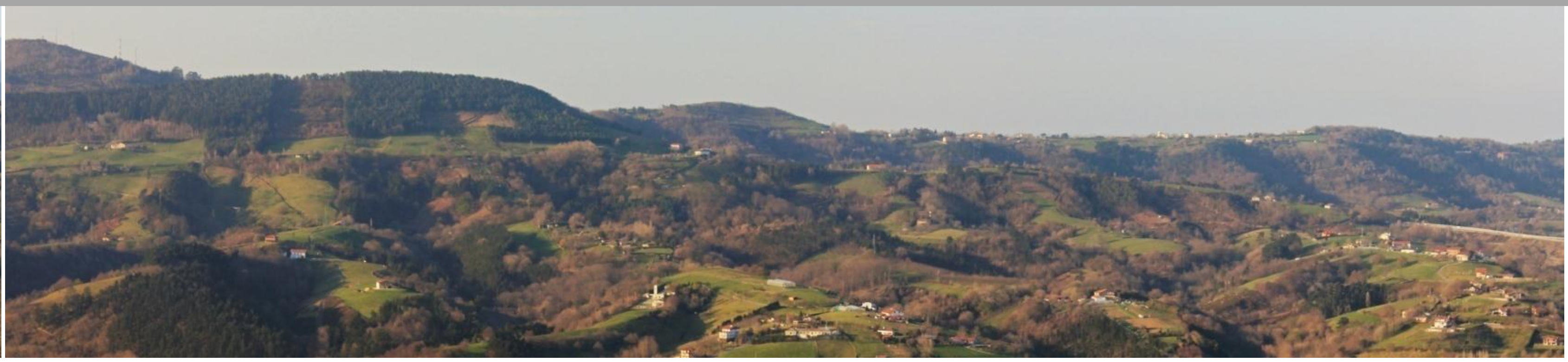

Mendizorrotzeko (416 m) soken eta Bordatxoko (344 m) lerrokatze txikiaren artean hegal aldapatsuek malda neurridun edo ertaineko hegalei usten diete lekua. Bi erliebeen artean meharpen bat sortzen da, ekialdera irekitzen den pasabidea eta zeinaren hondoa AP-68 autopistak longitudinalki zeharkatzen duen. Hego-mendebaldera hegal malkartsuek, nabarmenki basokoak, Oriako padura eta ibarrekin kontaktuan jartzen dira. Hegal leunenetan eta ibarbidetan fruta-arbolak, mozketarako belardiak eta larreak agertzen dira baserriez tartekaturik. Hego-ekialdeko isurialdean, barnealdera irekitzen den heinean, erliebea osatzen duten malda leunek mendi-oin bezala hauteman dezakegu baina unitatean integraturik geratzen da erabilerak partekatzeagatik eta azalera nabarmena ez izateagatik forma independente gisa izendatzeko. Eraikitako elementuen artean Mendizorrotzeko gailurrean aurkitzen diren antena handiak, unitatearen mugan daudenak, nabarmentzen dira. AP-8 autopistak hego-ekialderako bere biran GI-20-aren amaierarekin lotzen da, Donostiako barne zirkunbalazioa, Oria eta Urumeako eremu periurbanoetan murgiltzen delarik. Unitate honekiko banatzearen muga, nahiz eta zehaztugabea den mendiak potentzia galdu duen trantsizio eremu batean kokaturik egoteagatik, antropizazio mailaren gehiagotze progresiboak eta Mendizorrotzeko hegaletatik bereiztuta dauden lehenengo mendi-bizkarren agerpenagatik markaturik dago hegoalderako orientabide nagusiarekin apurtzen duelarik.

PAISAIA UNITATEAREN IKUSPENA

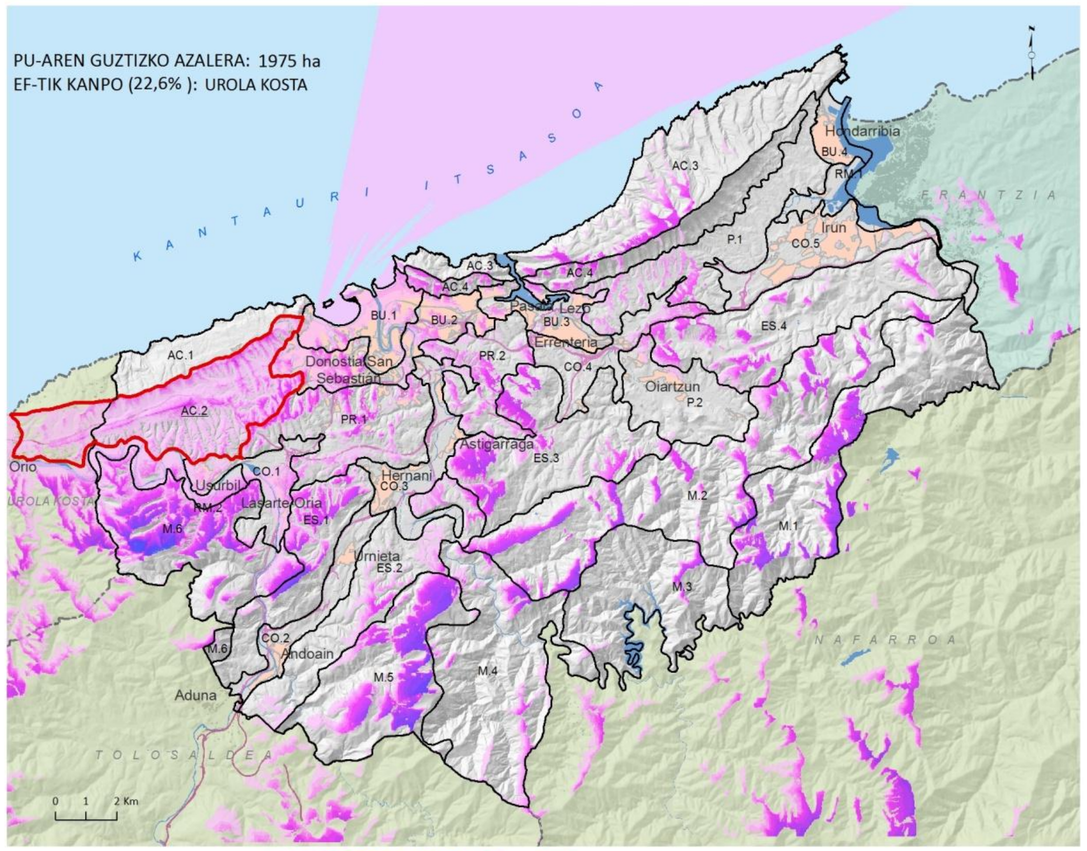

IKUSPENA AC.2* - + PU AC.2* *PU Osoak

Bai Mendizorrotzen banalerroa zein Bordatxorena ikusgarriak dira Donostiako Gerriko periferikoa-ren mendebaldeko eremutik, lehenengoa, eta Oria Baxuaren korridoretik bigarrena. Baita, Andatza Mendiko aurrez aurreko erliebeekin ikusizko harremana aurkezten dute. Aitzitik biek eratzen duten korridoreak interikuspen maila oso baxuak aurkezten ditu bere forma estua dela eta, alboko soken artean ezkutaturik. Era berean, sakanen hondoen ikusgarritasun txikia nabarmena da uraren erosioak sakonki eragindako hegalei dagokien moduan.

BEREZKO IKUSPENA (EF)

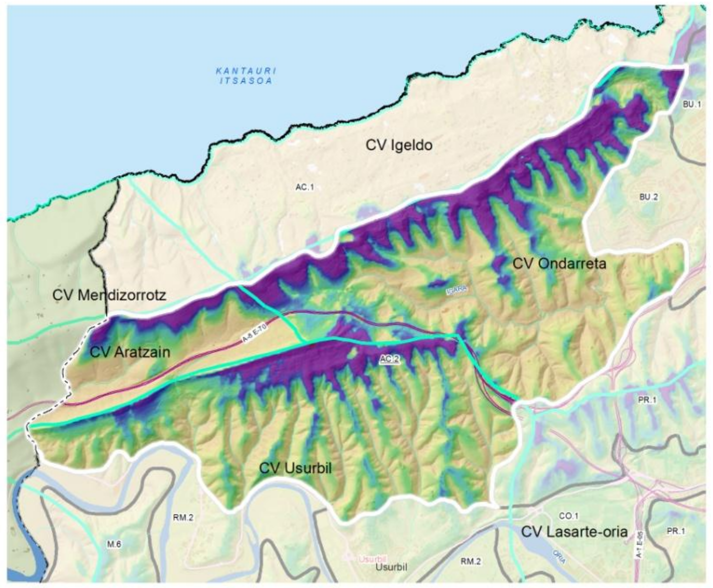

+ - Interikuspena (Eremu Funtzionala) CV Ikuste-arroa (EAE) 0 500 m.

Hegalen koroatzeak eta gailurrek, Eremu Funtzionalarekiko interikuspen altua izatea bereizgarri dute.

BILAKAERA (1957-2014)

PAISAIA UNITATEA **AC.2**

MENDIZORROTZ-BORDATXO MENDIAK

KOSTALDEKO LERROKATZEAK

PAISAIAREN KALITATE POSITIBOA (BEREZKOA –EZKERRA- ETA ESKURATUTAKOA ESKUMA)

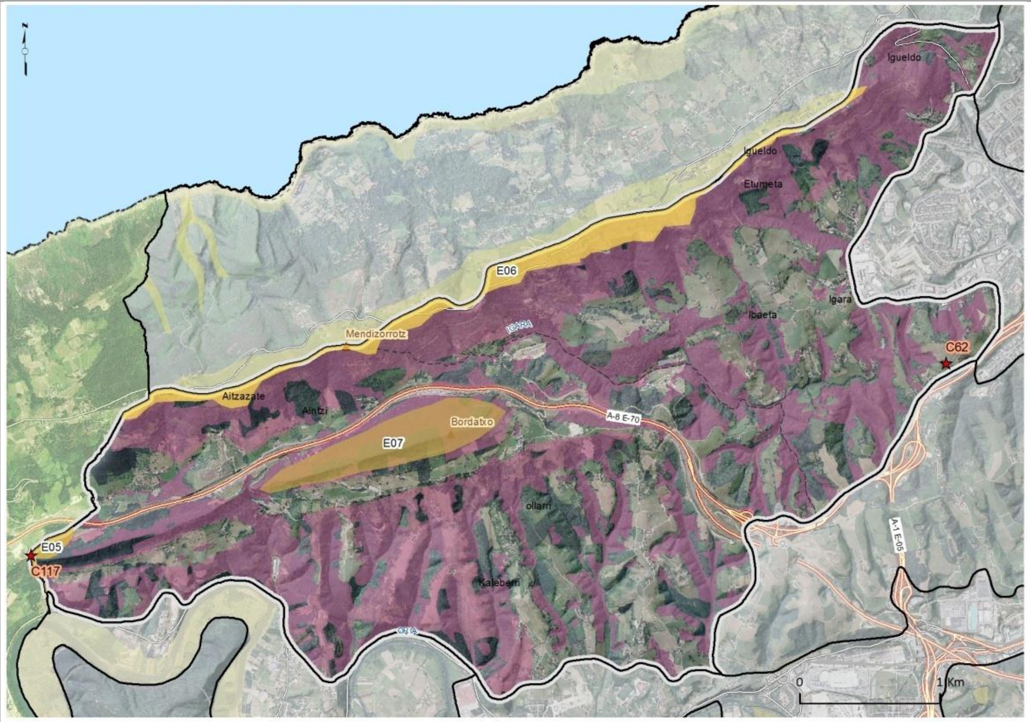

Enklabe nabarmenak
- Naturalak, E05, Oria itsasadarraren padurak
- Naturalak, E06, Mendizorrotz mendia
- Naturalak, E07, Bordatxo mendia

Elementu nabarmen. Kulturalak (★C1) eta naturalak (★N1)
- ★ C62, Aingeru Zaindariaren ermita.
- ★ C117, Aginagako presa

Osagai nabarmenak (Enklabe nabarmenetatik kanpo aurkitzen direnak)

Ikur konbentzionalak
- Paisaia Unitateak
- Unitateak AC.2
- Eremu funtzionala
- Udalerriak
- Autobideak
- Errepide nagusiak
- Trenbidea
- Herriguneak Eraikinak

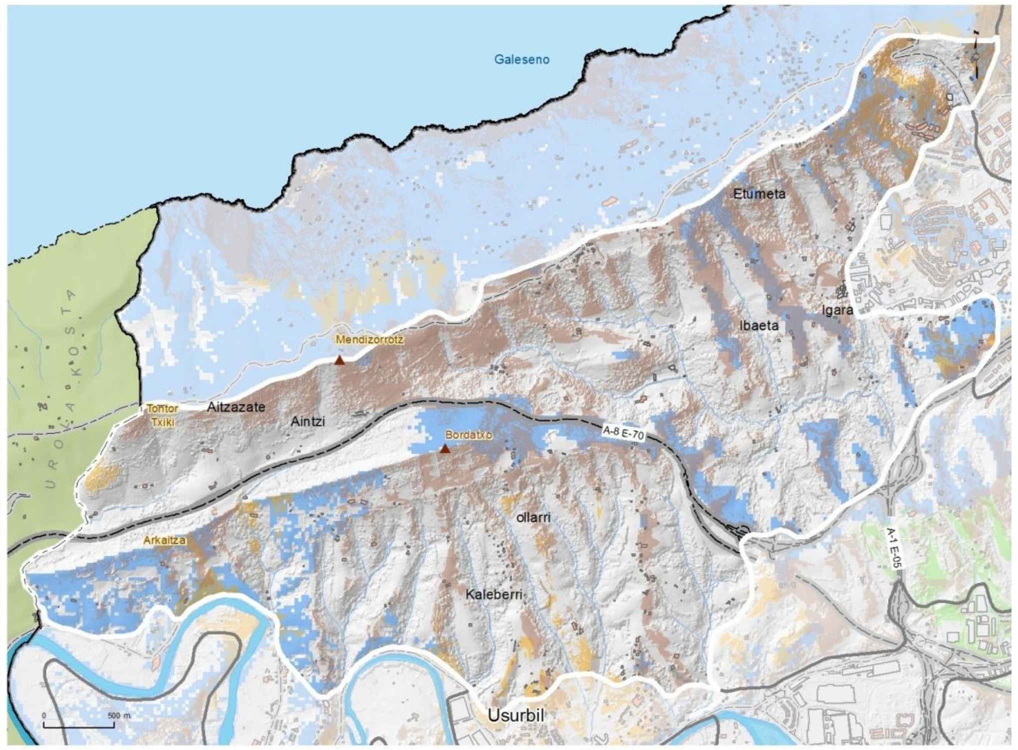

IKUSPENA-INPAKTU POSITIBOA
- Garrantzia handiko baliabide fisiografikoak
- Baliabide kulturalak
- Baliabide botanikoak
- Ur-orriak

PAISAIAREN KALITATE NEGATIBOA (BEREZKOA -EZKERRA- ETA ESKURATUTAKOA ESKUMA)

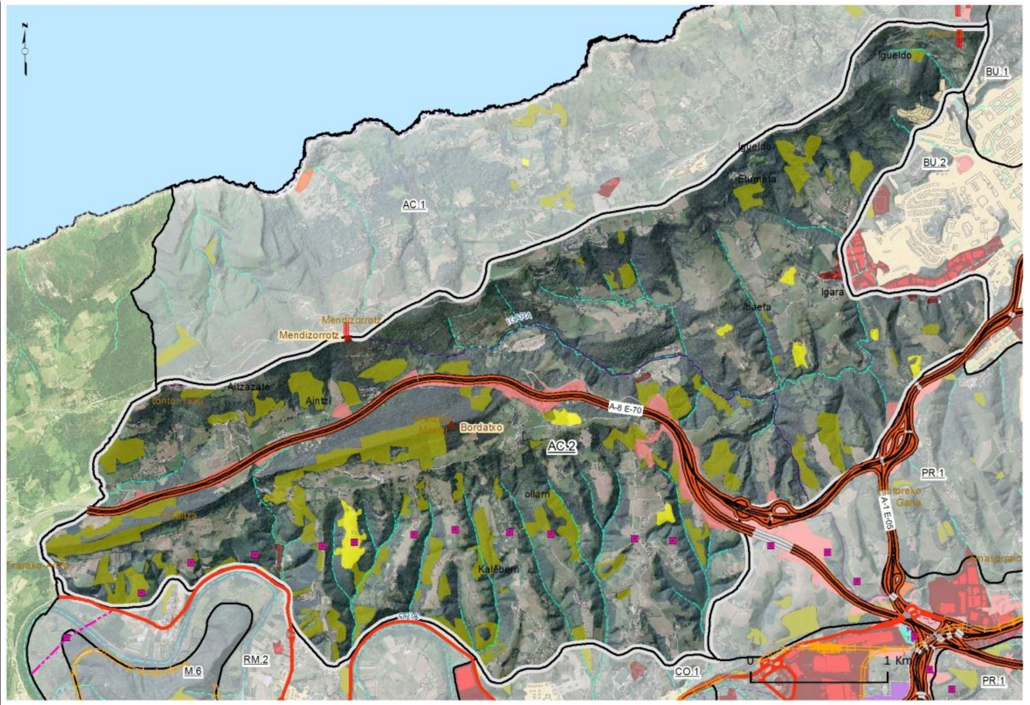

Paisai nabarmenen gaineko inpaktu negatiboak (UP-ean aurkitutakoak)

Azalerakoak (enklabeen kopurua, erabateko hektareak)
- Hiri-continuuma (3,7 ha)
- Azpiegiturak eta erlazionatutako area, 9 (56,4 ha)
- Azpiestazio elektrikoa, 1 (0,1 ha)
- Baso-sartzeak, 75 (166 ha)
- Degradaturiko beste area batzuk, 8 (13,3 ha)
- Industria pabiloia, 6 (0,4 ha)
- Poligono industrialak, 7 (6,1 ha)

Linealak (erabateko luzera)
- Autobideak, autobiak. (7,7 km)
- Errepide nagusiak (0,2 km)

Puntualak (zbk.)
- Linea elektrikoko-dorrea (11)
- Telekomunikazio antenak. (1)

Ikur konbentzionalak
- Herriguneak
- Eraikuntzak
- Korronte-ardatzak
- Eremu funtzionalaren muga
- Udal-terminoak
- Paisaia Unitateak
- Unitateak AC.2

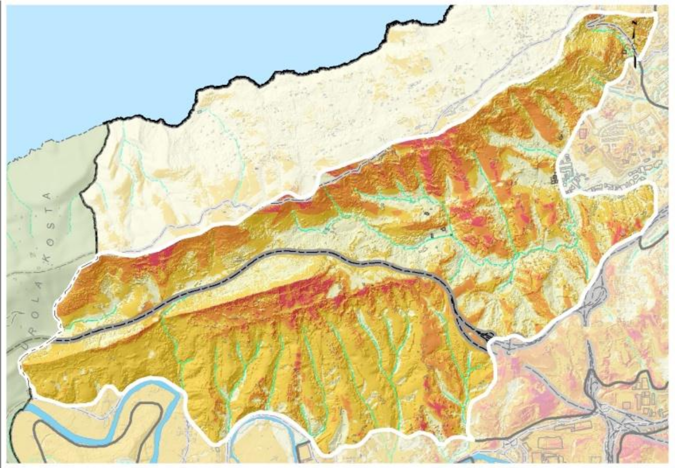

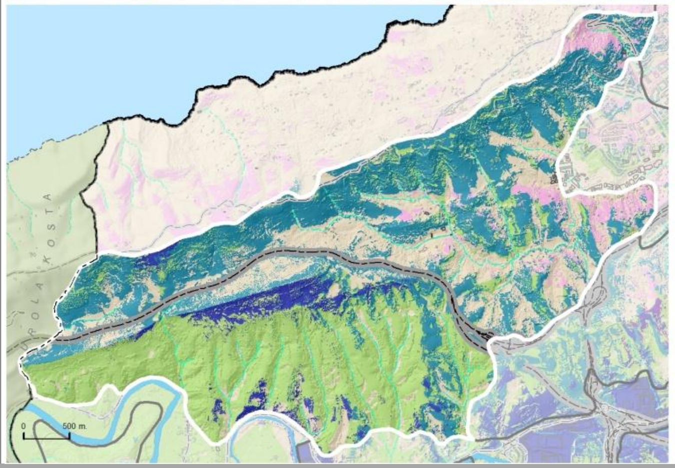

IKUSPENA
- INPAKTU NEGATIBOA -

Inpaktuen kontzentrazioa
- Tipologia 3ko ikuspena
- Tipologia 2ko ikuspena
- Tipologia 1ko ikuspena
- Ikuspegi adierazgarririk gabe

Ikusizko inpaktu mota (nagusia)
- Harrobiak eta hondakindegiak
- Poligono industrialak
- Autobideak eta autobiak
- Antenak
- Linea elektrikoak
- Ikuspegi adierazgarririk gabe

E B A L U A K E T A	
PAISAIA KALITATE POSITIBOA	
Enklabe paisajistiko natural nabarmenak	*Oso nabarmenak*
Enklabe paisajistiko kultural nabarmenak	*Ez nabarmenak*
Enklabe paisajistiko natural nabarmenak	*Ez nabarmenak*
Enklabe paisajistiko kultural nabarmenak	*Agerikoak*
Osagai nabarmenak (enklabe nabarmenetatik kanpo)	*Oso nabarmenak*
Ikuspegi positiboak	*Oso nabarmenak*
PAISAIA KALITATE NEGATIBOA	
Ikuste inpaktu negatibodun azalerak	*Agerikoak*
Ikuste inpaktu negatibodun elementu linealak	*Oso nabarmenak*
Ikuste inpaktu negatibodun elementu puntualak	*Oso nabarmenak*
Ikuspegi negatiboak	*Oso nabarmenak*
BALIO UKIEZINEK LORTURIKO KALITATEA	
Balio ekologikoak	*Agerikoak*
Balio ukiezinak (historiko-kulturalak)	*Agerikoak*
Balio sozialak	*Agerikoak*

BALIO NATURALAK VS. EKOIZPEN BALIOAK

- *Paisaia naturalak*
- *Erdieraldaturiko paisaiak*
- *Paisaia artifizialak*

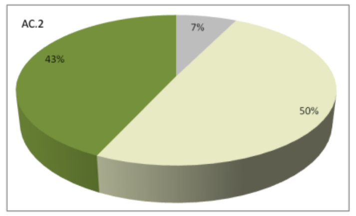

PAISAIA HAUSKORTASUNA	
Berezko hauskortasuna	*Oso nabarmenak*
Eguneroko ikuspen eskuragarritasuna	*Agerikoak*
Kontenplaziozko ikuspen eskuragarritasuna	*Agerikoak*

BEREZKO HAUSKORTASUNA

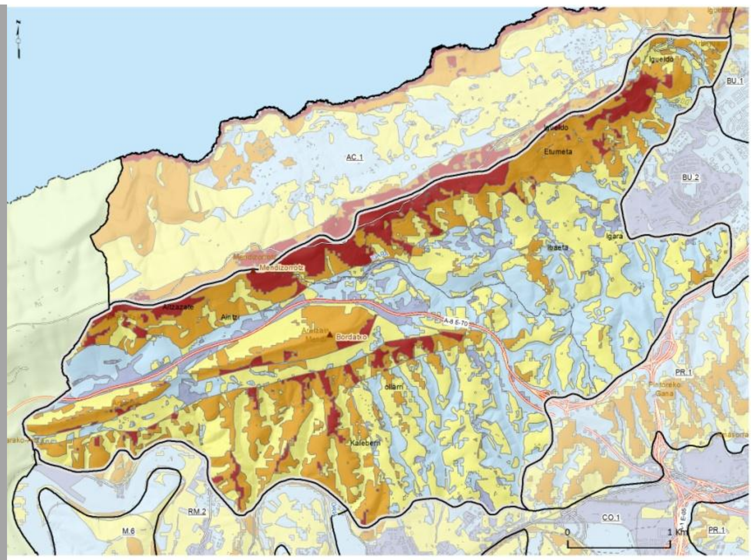

PAISAIA HAUSKORTASUNA
- BAXUA
- ERTAIN- BAXUA
- ERTAINA
- ERTAIN- ALTUA
- ALTUA

Ikur konbentzionalak
- Paisaia Unitateak
- Unitateak AC.2
- Eremu funtzionala
- Udalerriak
- Autobideak
- Errepide nagusiak
- Trenbidea
- Herriguneak Eraikinak
- Itsasoa

PAISAIA UNITATEA **AC.2**

MENDIZORROTZ-BORDATXO MENDIAK

KOSTALDEKO LERROKATZEAK

EGUNEROKO IKUSTE-ESKURAGARRITASUNA

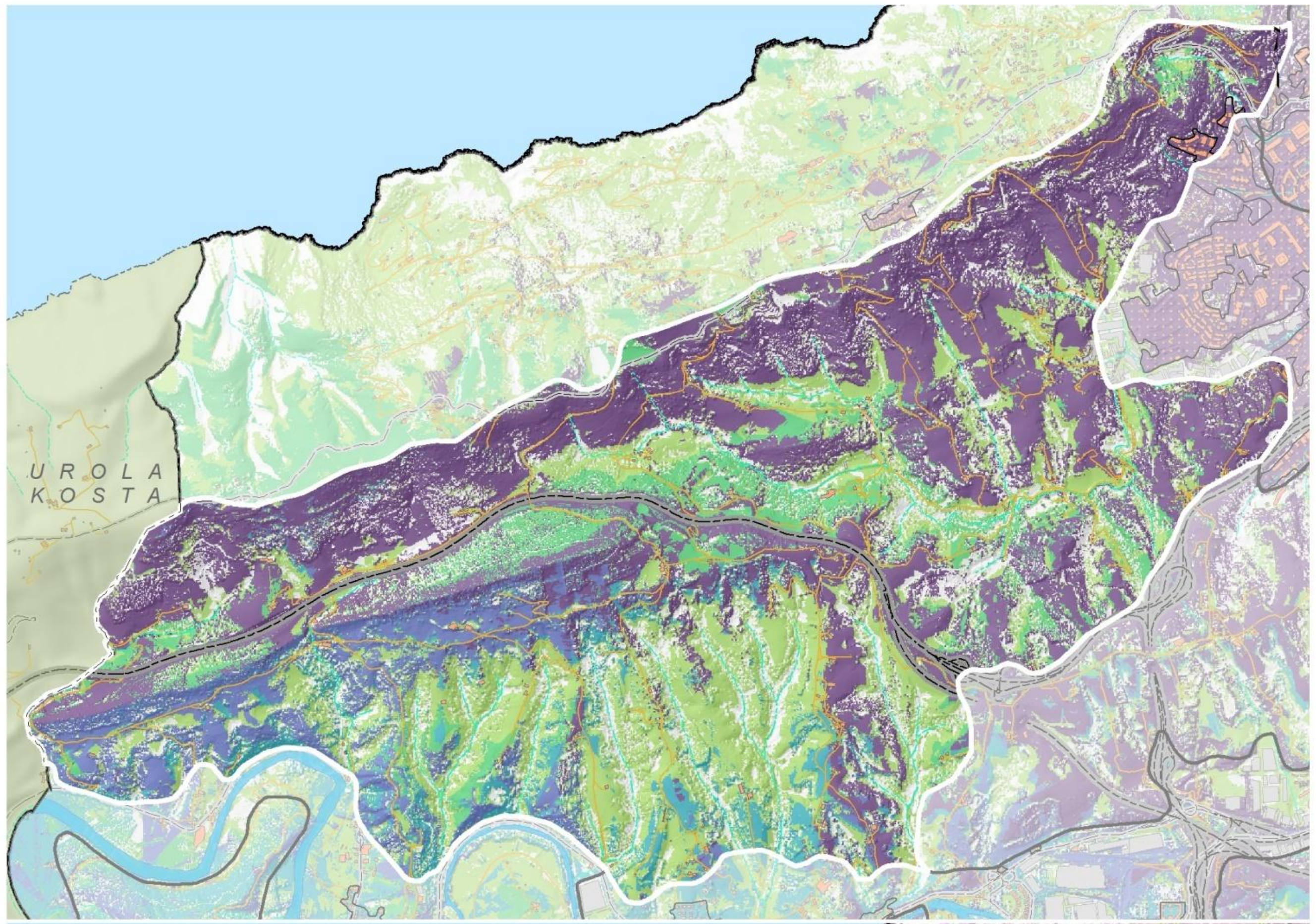

IKUSTE ESKURAGARRITASUNA -EGUNEROKOA-

- Oso Altua
- Altua
- Ertaina
- Baxua
- Oso Baxua
- Adierazgarritsun gutxikoa

Behaketa-puntuak

- Autobideak eta autobiak
- Errepide nagusiak
- Zorudun bestelako bideak
- Burdinbideak
- Herriguneak
- Eraikuntzak
- Industria-nabe, tertziarioa

BALIO UKIEZINEK LORTUTAKO KALITATEA

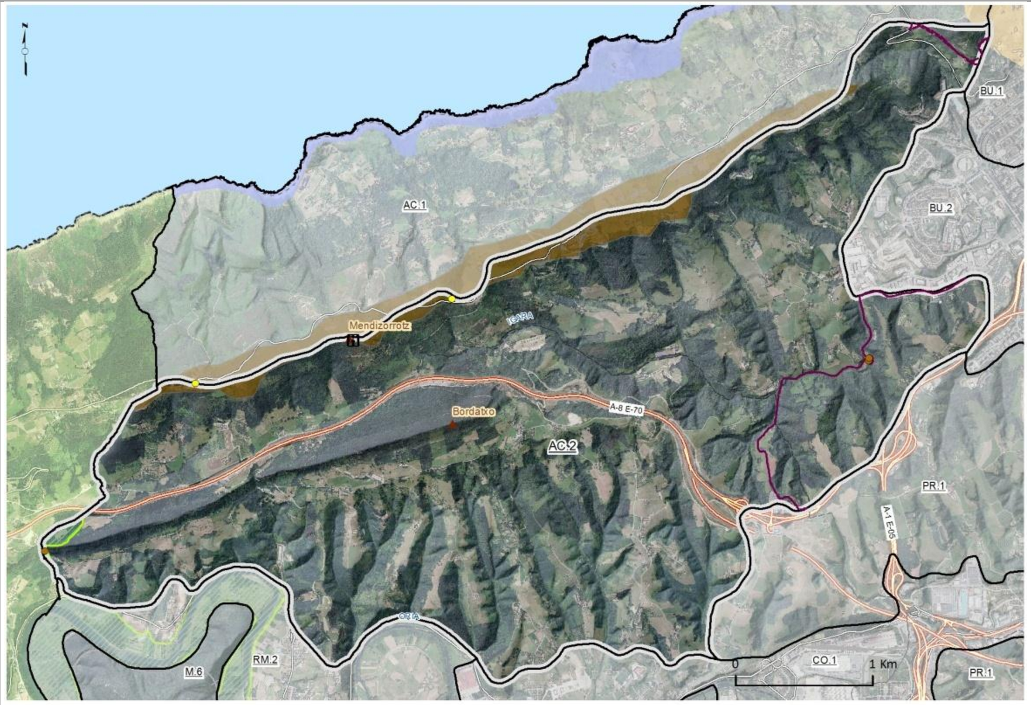

Balio ukiezinak

Enklabe nabarmenak
- Babeserako paisaiak

Elementu nabarmenak

Beste elementu batzuk
- Primeros pobladores
- El origen industrial

Balio ekologikoak
- Oriako itsasadarra/Ría del Oria

Balio sozialak

- Begiratokiak
- Etorrera handieneko ibilbideak
  - GR-121 (Gipuzkoari itzulia)
  - GR-34
  - Santiago Bidea (kostako bidea)
- Ibilbide laburrak eta bertako ibilbideak

Ikur konbentzionalak

- Paisaia Unitateak
- Unitateak AC.2
- Eremu funtzionala
- Udalerriak
- Autobideak
- Errepide nagusiak
- Trenbidea
- Herriguneak Eraikinak

KONTENPLAZIOZKO IKUSTE ESKURAGARRITASUNA

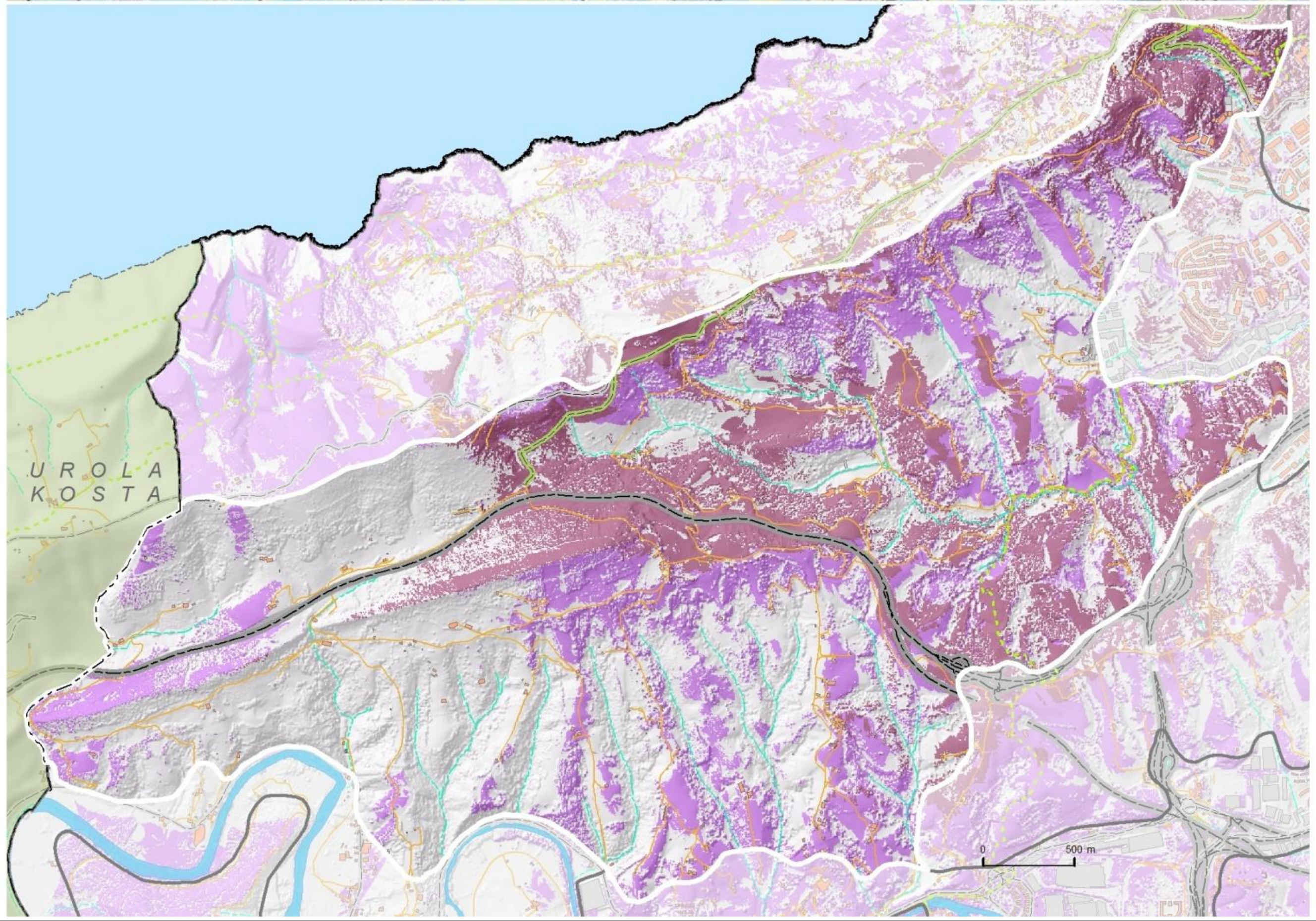

IKUSTE ESKURAGARRITASUNA -KONTENPLAZIOZKOA-

- Altua
- Ertaina
- Baxua
- Adierazgarritsun gutxikoa

Kontenplazio-puntuak

- Puntu nagusia
- Bigarren mailako puntua
- Errepide paisajistikoak
- Oinez edo bizikletazko ibilbideak

LEGEZKO BALDINTZATZAILEAK

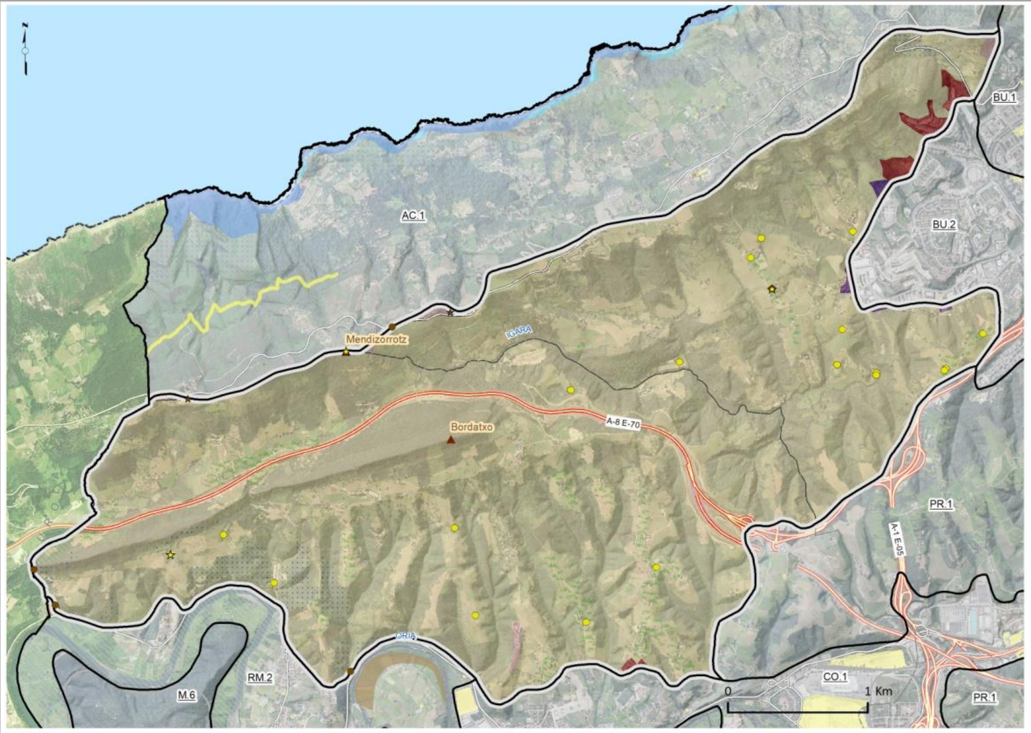

UDALPLAN
- Sistema Orokorrak
- Landa Guneak Lurzoru Urbanizaezinan
- Lurzoru Urbanizagarria EJ-L
- Lurzoru Urbanizagarria E
- Hiri-Lurzoru Finkatua E-JL
- Hiri-Lurzoru Finkatua E

LURRALDE
- Nekazaritza eta abeltzaintzakoa-

Itsasertza Babesteko eta Antolatzeko
- Ekosistemen hobekuntzarako
- áreas degradadas a recuperar

INGURUMENAREN BABESA
- KBE/ZEC/SAC, Oriako itsasadarra/Ría del Oria

ONDARE BABESA
- Babes arkeologikoa
- Ondare Katalogo Inbentarioa
- Babesturiko ondarea
- Ondare Katalogo Inbentarioa

Ikur konbentzionalak

- Paisaia Unitateak
- Unitateak AC.2
- Eremu funtzionala
- Udalerriak
- Autobideak
- Errepide nagusiak
- Trenbidea
- Herriguneak Eraikinak

PAISAIA UNITATEA AC.2

MENDIZORROTZ - BORDATXO MENDIAK

ITSASBAZTERREKO LERROKADURAK

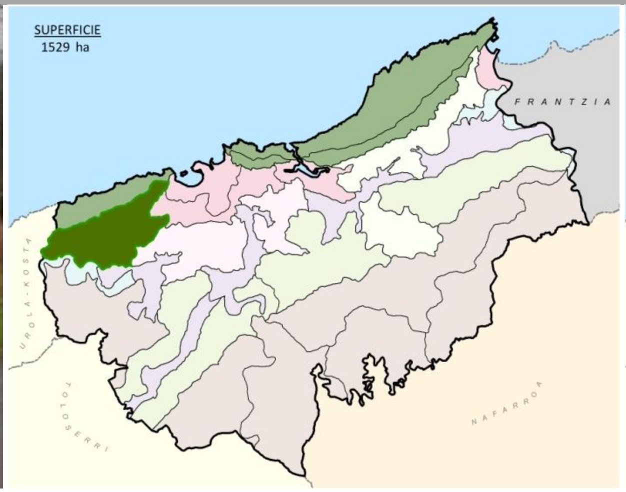

Mendizorrotz eta Bordatxoko barnealdeko isurialdeek bi lerrokatze paralelo sortzen dituzte kosta eta Oriako itsasadarraren artean. Donostialdeko E.F.ren mendebaldeko muturra eta Oria Beheko erriberako herrien iparreko zeruertz eszenikoa osatzen dute. Batez ere mendi-paisaia da, birpopulatutako pinudien eta sega-belardi eta belazedun hostozabalen mosaikoen nagusitasuna erakusten duena. Bi lerrokatzeen artean, ekialdetik mendebalderako norabidean AP-8 autopista dago. Mendi-hegal leunenetan eta sakanetan fruitarbolen laboreak, belazeak eta sega-belardiak daude, baserri sakabanatuekin batera. PU honetako elementu diskordanteak AP-8a bera eta Mendizorrotz gainean dauden tamaina handiko antenak dira.

Izaera orokorreko PKH: Kontserbazioa. **PIBE**

Kontserbazioa. Hiri-, hiri inguruko espazio eta azpiegituretako lekuneen hobekuntza puntuala.

PKH ESPEZIFIKOAK:

PKH hiri kokalekuei dagokienez. (U).

U.M.2 Hiri inguruko espazioen itxura hobetzea.

- PU guztian.

U.M.5 Industria poligonoen itxura hobetzea.

- Donostia: *Igara*

PKH garraio, energia eta telekomunikazioen azpiegiturei dagokienez

I.M.1 Garraio azpiegiturak hobetzea (elementuak eta ikuspegiak).

- Autopista, autobide eta bi errraileko bideak.

I.M.2. Gordailuak eta energia-garraioen eta telekomunikazioen azpiegiturak paisaian integratzea.

- Gordailuak.
- ST Donostia.

I.M.3. Bigarren mailako errepideen ikuspegia hobetzea.

- PU guztian.

PKH abeltzaintzako eta nekazaritzako erabilerei dagokienez

A.C.1 Paisaian garrantzizkoa den nekazaritza eta abeltzaintzako paisaia zaintzea.

- Igarako nekazal eta abeltzaintza eremu estrategikoa.
- Usurbil-Guardako nekazal eta abeltzaintza eremu estrategikoa.
- Aginagako nekazal eta abeltzaintza eremu estrategikoa.

PKH kultura-ondareari dagokionez. (P).

P.C.1 Ondarea zaindu eta mantentzea: Militarra, erlijiosoa, industriala, zibila, etnografikoa eta bide historikoak, paisaia egituratzen duten ardatz diren aldetik.

- Donejakue bidea (kostako ibilbidea).
- Aingeru Zaindariaren baseliza. (Donostia).
- GR-121 (Gipuzkoari bira).
- GR-34.

P.M.1 Paisaia aldetik garrantzia duen Kultura-ondarea hobetu, zaharberritu eta balioa ematea.

- Mendizorrotz gotorlekua. (Donostia).
- Igeldo mendiko dorrea. (Donostia).

PKH paisaia naturalei dagokienez. (N).

N.C.1 Baliabide fisiografikoak mantentzea.

- Mendizorrotz mendia. (Donostia, Usurbil)
- Bordatxo mendia. (Usurbil, Andoain, Lasarte-Oria, Urnieta).

N.C.3. Ur-lamina nagusienen eta atxikitako landaretzaren paisaia mantentzea.

- Oriako itsasadarreko padurak.

N.R.1 Ur-bazter tarteak berroneratu eta hobetzea.

- Komunikabide-azpiegiturak dituzten ibaiertzak. Oria ibaia (Ibaien eta Erreken Ertzak antolatzeko LPS).

PAISAIA UNITATEA **AC.3**

JAIZKIBEL-ULIA MENDIAK (KOSTALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEA

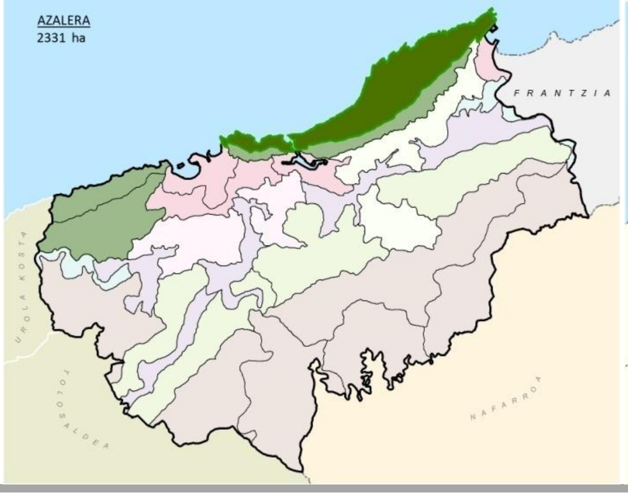

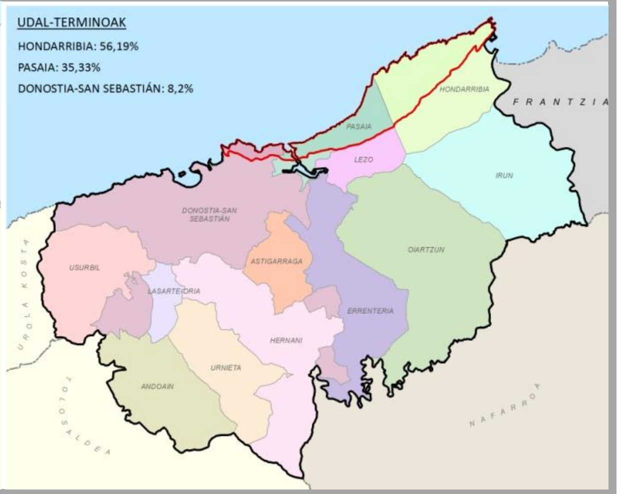

Donostia eta Hondarribia arteko kostaldeko lerrokatzearen itsasbazterreko isurialdea da. Itsasora begira zizelkaturik, nekez eraldaturiko paisaia naturala bereizgarri duena, itsasoaren eragina duen baso erabileraduna, malda ertaineko ezponda gainean zeina gorabehera handiko kostako labarretan amaitzen den. Ulia eta Jaizkibeleko kostaldeak oso ikusgarria den itsasbazterreko kordoia osatzen dute. Nahiz eta, Oiartzun ibaiaren bokalea osatzen duen sargune sakona den, Pasaiako itsasadarrak bitan banatzen duen, jarraipen bisual bezala antzematen da.

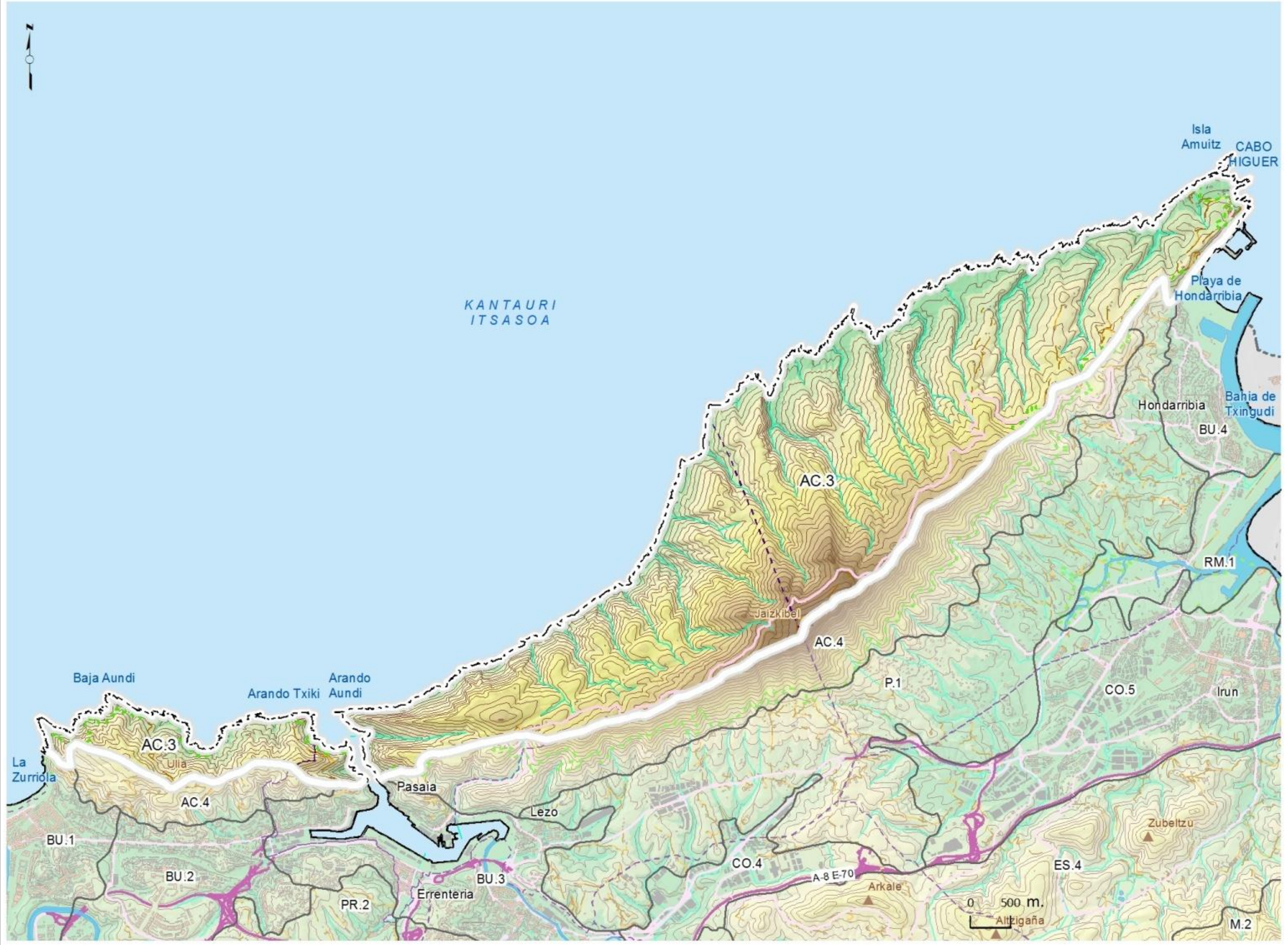

Altimetria (PU)

- 0 - 50 m
- 50 - 100 m
- 100 - 150 m
- 150 - 200 m
- 200 - 250 m
- 250 - 300 m
- 300 - 350 m
- 350 - 400 m
- 400 - 450 m
- 450 - 500 m
- 500 - 550 m

PU AC.3

LEGENDA OROKORRA

- Paisaia Unitateak
- Eremu funtzionalaren muga
- Udal-terminoak
- PN eta Natura Sarea
- Eraikuntzak
- Industria-nabe
- Ur-esparruak
- Itsasoa
- Sestra-kurbak (20 m)
- Autobideak eta autobiak
- Errepide nagusiak
- Zorudun bestelako bideak
- Korronte-ardatzak
- Burdinbideak

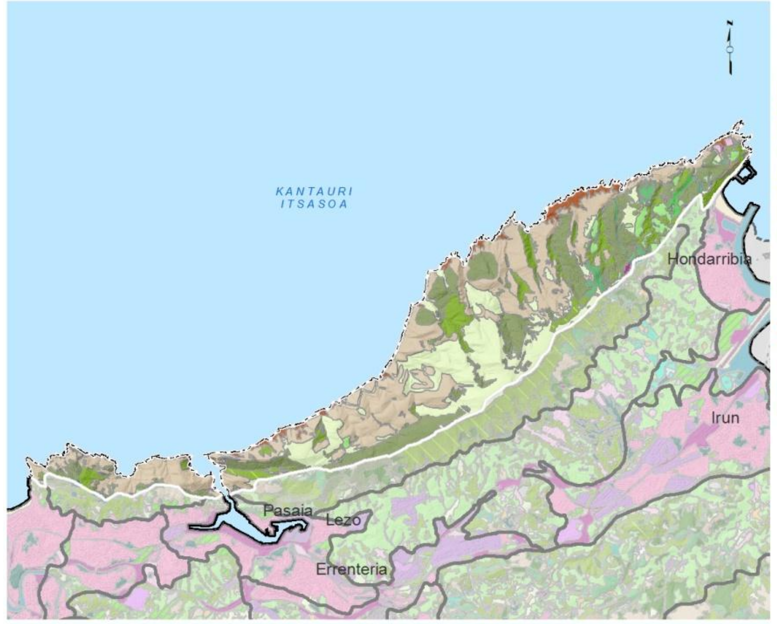

LANDARETZA ETA LURZORUAREN ERABILERAK

BASO-PAISAIAK
- Hariztiak eta hostozabalen baso atlantiarra
- Gaztainadiak
- Hostozabal hostoerorkorren landaketak
- Pinudiak
- Baso-landaketa mistoak
- Txilardiak, otadiak eta irasailak
- Elordi edo lahardia
- Larreak

NEKAZARITZA ETA ABELAZKUNTZAKO PAISAIAK
- Belardi eta labore-lur atlantiarrak

ITSASBAZTERREKO PAISAIAK
- Itsaslabarrak

PAISAIA ARTIFIZIALAK
- Hiri etena
- Hiri-berdeguneak
- Garraio azpiegiturak

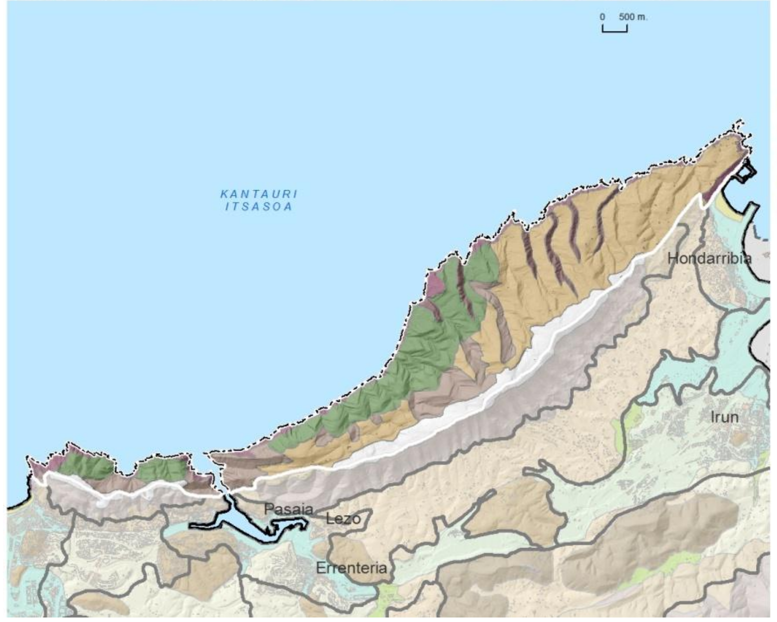

ERLIEBEA

- GAILURRAK
- HEGAL ERTAINAK (10º-25º)
- HEGAL MALKARTSUAK (25º-40º)
- MALKARRAK
- CHEVRONS-DUN HEGALAK
- ITSASLABARRAK

Bistak Txingudirantz Jaizkibelen tontorraren ingurutik

Mendebaldeko ikuspegiak Jaizkibelen tontorraren ingurutik

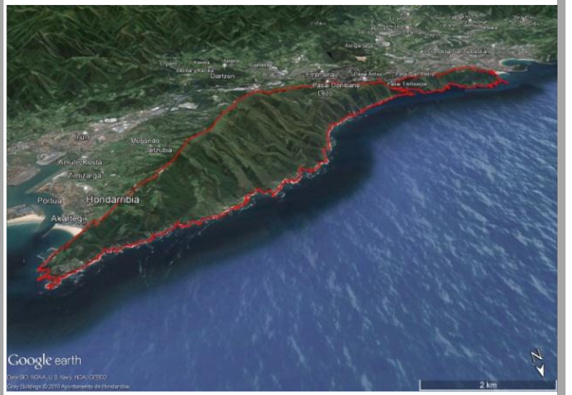

PU-aren hiru dimentsioko simulazioa I-tik.

PAISAIA UNITATEA **AC.3**

JAIZKIBEL-ULIA MENDIAK (KOSTALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEA

Unitatearen paisaia gehienbat malkartsua den erliebeak eta itsasorako erabateko orientazioak mugatzen dute. Hamar kilometro baino gehiagoko luzera duen soka baten gainean egituratzen da zeinetatik ipar-mendebaldera ezponda jaisten den. Honek kostaldera iristean itsasbazterreko potentzia handiko itsaslabar malkartsuaren forma hartzen du, sarritan pareta ia bertikalekin, “chevron” handiak eta sakan kataklinal markatuak tartekaturik dituelarik.

Kostaldeko lerrokatze hau zatitzen duen elementu bakarra Oiartzun ibaiaren bokaleak osatzen duen sargune sakona da. Horrela, Ekialdera Jaizkibel Mendia (528 m) eta Mendebaldera Ulia Mendia banatzen direlarik. “Arando Txiki” eta “Arando Aundi” punten artean, ibaiadarra, kilometro eta erdiko luzerako eta 70 eta 250 m zabalera bitarteko kanalaren bitartez Pasaiako Badiarekin komunikatzen da, kostaldeko bi lerrokatzeek babesturik aurkitzen dena.

Harkaitzak asko dira nahiz eta ez oso handiak itsaslabarretan izan ezik. Olatuek eta haizeak Eozenoko flyscharen hareharrietan higadura forma ikusgarriak sortzen dituzte, Eremu Funtzionalaren kostaldeko lerrokatzeen berezko geologia. Sarriak diren lur-jotzeek denboraren poderioz kostaldearen lerroa leuntzen dute ekialdeko erdialdean kala txikiak sortuz. Bereziki nabarmenak dira portuaren ahoaren itsaslabarretako higadura formak, Pasaiako Badiaren bokalearen eskuineko hertzean “Arando Aundi”-raino iritsi arte. Unitatearen multzoaren landare estaldura nagusia belardi-sastrakek osatzen dute txilardi, otadi eta irasailekin batera. Hauek basoari sua erabiliz irabazitako larre eta belardien sastrakatizazioaren ondorio dira. Itsaslabarrak kresalari eta ur gaziaren faltari eusteko gai diren espezie pioneroek populaturik daude. Hauen atzealdean, hegalaren behealdean, sastraka-belardi egitura ageri da, kasu honetan, kostaldeko txilardizko landa lehorrak. Pinudiek (Pinus pinaster) eta eurosiberiar marojalek (Quercus pyrenaica) itsasora jaisten diren hegalak perpendikularki zeharkatzen dituzten sakan ugarien paretak hartzen dituzte, multzo eder eta berezia osatzen dutelarik. Pinu gazteenen birpopulaketa, batez ere, hegalen goiko partetatik hedatzen da, Jaizkibeleko portutik mendebalderako bidean. Ekialdera aldiz, hostoerorkorreko basoaren hedaduraren hazkundea adierazgarria da. Belardi eta pinu gorriez osaturiko pinudien artean baso azidofiloa ugaria da, haritzak (Quercus robur) nagusi direlarik. Haizetik babesturik dauden lekuetan, bereziki Ulia mendian, atlantiar basoa, beste espezieen artean, gaztainondo (Castanea sativa) eta urkiez (Betula pendula) aberasten da. Ageriko zonaldeetan ordea, egitura ezberdinetan itsasoaren eragina begi-bistakoa da, haizearen norabidean tolestutako eta bihurritutako zuhaitzekin.

Eraikitako elementuei dagokionez, ez da nukleorik aurkezten. Gainera Jaizkibel, luzeran zeharkatzen duen errepideaz (GI-3440) gain, basoko bide eta pistetatik zeharkatu daiteke. Jaizkibelen gailurrean, “barnealdeko” unitatearen mugan, neurri handiko antenak aurkitzen dira, bisualki negatiboak diren elementu artifizial bakarrak. Paisai mugarri bezala hauek kokaturik dauden lurmuturraren izena hartzen duten itsasargiak; Platako Itsasargia (Pasai San Pedro) eta Higerrekoa (Hondarribia); San Telmo gaztelua (Hondarribia) eta, oso ikusgarria den nahiz eta hondatuta dagoen, Santa Barbarako paradore zaharra aurkitzen ditugu. Interikuspen handiko unitatea da, oso begi-bistakoa itsasotik

Azkenik, deskribapen honetan, ezin dugu ukiezinezko paisaia ahaztu. Alde batetik fauna basatia ikusteko aukera dugu, hala nola, mendebaldeko hertz pirenaikoa saihesten duten bai lurtarrak bai itsasokoak diren hegazti migratzaileak edota bazkalekuetan sarritan ageri diren zaldi basati edo pottokak, inguru naturalean baina sendoki urbanizaturiko lekuetatik gertu. Bestalde, izaera historikoa nabaria da. Kostaldeko lerrokatze hauetako hareharriak, ehunka urtez, harresiak, gotorleku militarrak, etxeak, elizak eta Gipuzkoako herri asko eraikitzeko erabiliak izan dira. Barnealdean historiaurreko hildakoei eskainitako monumentuek eta arrasto arkitektonikoek bertan bizi izan diren herri ezberdinak agerrarazten dituzte. Hauen artean adierazgarriak dira dorre karlistak eta San Enrique-ko Gotorlekua Jaizkibelen, edota baleak ikusteko erabiltzen ziren talaia zaharrak, egun Peña del Rey-ko Begiratokia dena eta Kubako gerran gipuzkoar kostaldea babesteko eraikitako Monpas-eko bateria.

PAISAIA UNITATEAREN IKUSPENA

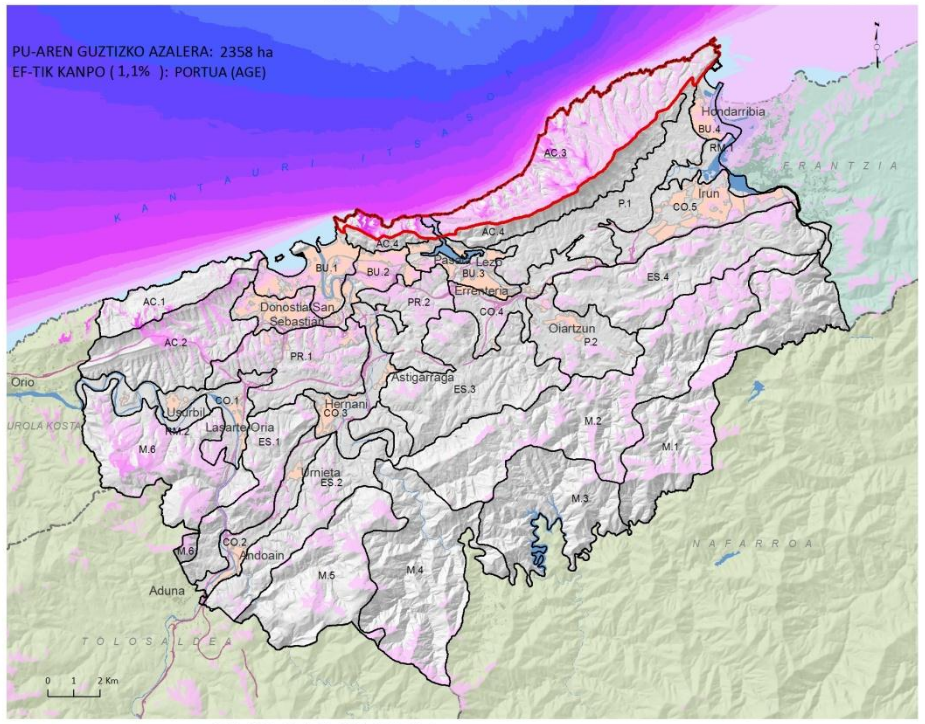

IKUSPENA AC.3* - + PU AC.3* *PU Osoak

IKUSPENA-UR-ORRIAK

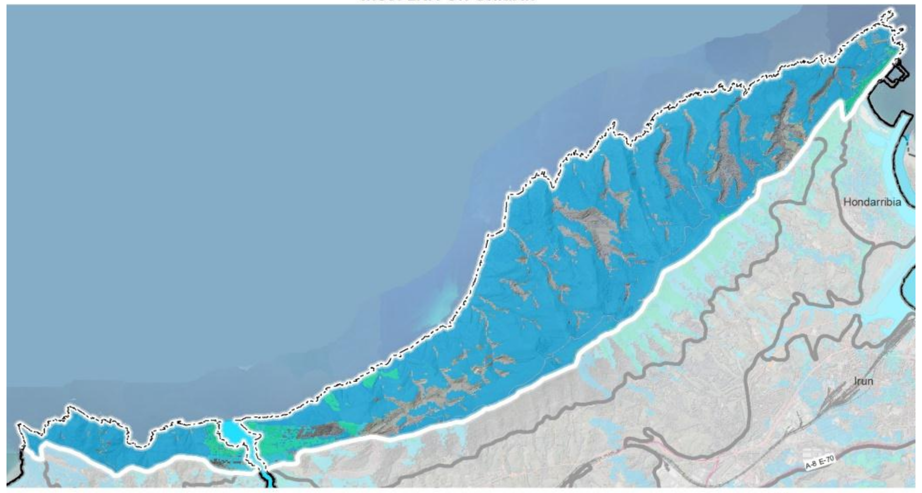

ITSASOA | IBAI, ITSASADAR ETA ESTUARIOAK | ITSASOA ETA ESTUARIOAK | 0 500 m.

Mendizorrotz-en (Igeldoko kosta) antzera, Kantauri itsasoarekinerabateko ikusizko harremana izateak ezaugarritzen du, Eremu Funtzionaleko bestelako unitateekin ia existitzen ez dena. Hegoaldeko mugan izan ezik, gailurreko lerroarekin lotzean, izan ere, dagokion unitatean deskribatu dugun moduan EF-ko interikuspen handienak aurkezten dira.

BILAKAERA (1957-2014)

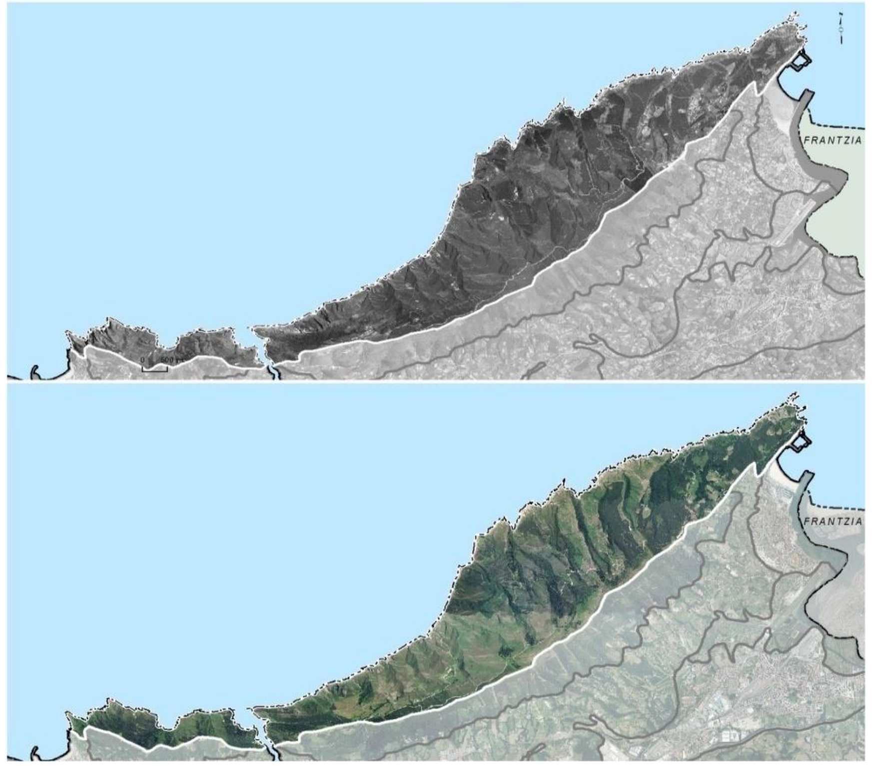

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

PAISAIA UNITATEA AC.3

JAIZKIBEL-ULIA MENDIAK (KOSTALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEAK

PAISAIAREN KALITATE POSITIBOA (BEREZKOA –EZKERRA- ETA ESKURATUTAKOA ESKUMA)

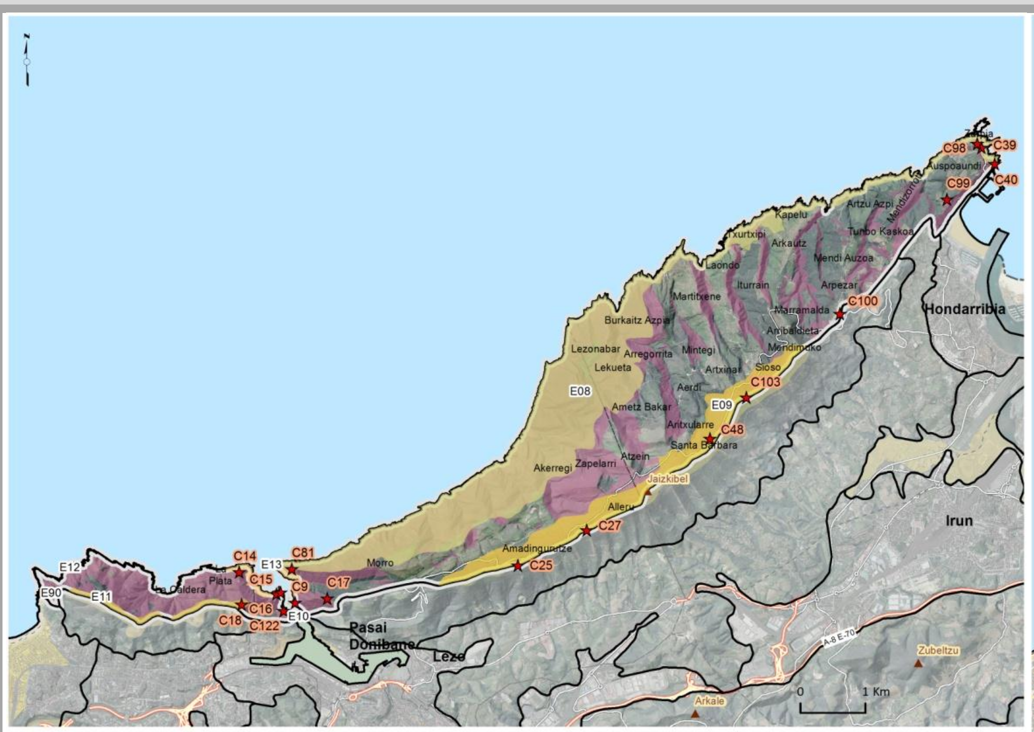

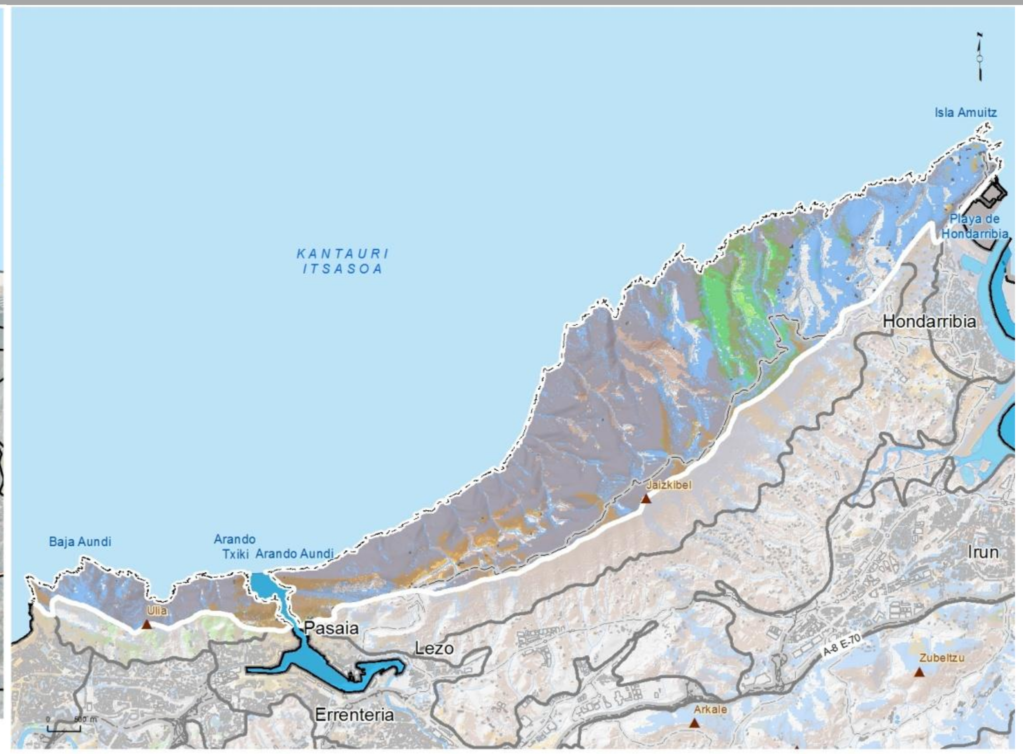

Enklabe nabarmenak

- Naturalak, E08, Jaizkibeleko labarrak
- Naturalak, E09, Jaizkibel mendia
- Naturalak, E10, Pasaiako itsasadarra
- Naturalak, E11, Ulia mendia
- Naturalak, E13, Labarrak eta Pasaiako itsasadarraren bokana

Osagai nabarmenak

- (Enklabe nabarmenetatik kanpo direnak)

Elementu nabarmen. Kulturalak (C1) eta naturalak (N1)

- C9, Santa Isabel gaztelua
- C14, Platako itsasargia
- C15, Guruzteen Punta
- C16, Senokozuluako itsasargia
- C17, Arroka Haundieta Gotorlekua
- C18, Almirantearen Gotolekua
- C25, Bigarren Dorrea
- C27, Txangaxi dorrea
- C39, Higerreko itsasargia
- C40, San Telmo gaztelua
- C48, Jaizkibeleko dorreak
- C81, Pasaiako bokana talaia
- C98, Higerreko itsasargiko aire zabaleko aztarnategia
- C99, San Telmo ermita
- C100, Guadalupeko aire zabaleko aztarnategia
- C103, Santa barbara ermita
- C122, Albaola (Euskal Itsas faktoria). (Pasaia).

Ikur konbentzionalak

- Paisaia Unitateak
- Unitateak AC.3
- Eremu funtzionala
- Udalerriak
- Autobideak
- Errepide nagusiak
- Trenbidea
- Herriguneak
- Eraikinak

IKUSPENA-INPAKTU POSITIBOA

- Garrantzia handiko baliabide fisiografikoak
- Baliabide kulturalak
- Baliabide botanikoak
- Ur-orriak

E B A L U A K E T A	
PAISAIA KALITATE POSITIBOA	
Enklabe paisajistiko natural nabarmenak	*Oso nabarmenak*
Enklabe paisajistiko kultural nabarmenak	*Ez nabarmenak*
Enklabe paisajistiko natural nabarmenak	*Ez nabarmenak*
Enklabe paisajistiko kultural nabarmenak	*Oso nabarmenak*
Osagai nabarmenak (enklabe nabarmenetatik kanpo)	*Oso nabarmenak*
Ikuspegi positiboak	*Oso nabarmenak*
PAISAIA KALITATE NEGATIBOA	
Ikuste inpaktu negatibodun azalerak	*Agerikoak*
Ikuste inpaktu negatibodun elementu linealak	*Agerikoak*
Ikuste inpaktu negatibodun elementu puntualak	*Agerikoak*
Ikuspegi negatiboak	*Agerikoak*
BALIO UKIEZINEK LORTUTAKO KALITATEA	
Balio ekologikoa	*Oso nabarmenak*
Balio ukiezinak (historiko-kulturalak)	*Oso nabarmenak*
Balio sozialak	*Oso nabarmenak*

BALIO NATURALAK VS. EKOIZPEN BALIOAK

- *Paisaia naturalak*
- *Erdieraldaturiko paisaiak*
- *Paisaia artifizialak*

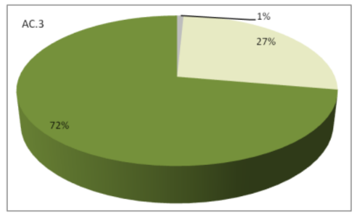

PAISAIA HAUSKORTASUNA	
Berezko hauskortasuna	*Oso nabarmenak*
Eguneroko ikuspen eskuragarritasuna	*Agerikoak*
Kontenplaziozko ikuspen eskuragarritasuna	*Oso nabarmenak*

PAISAIAREN KALITATE NEGATIBOA (BEREZKOA -EZKERRA- ETA ESKURATUTAKOA ESKUMA)

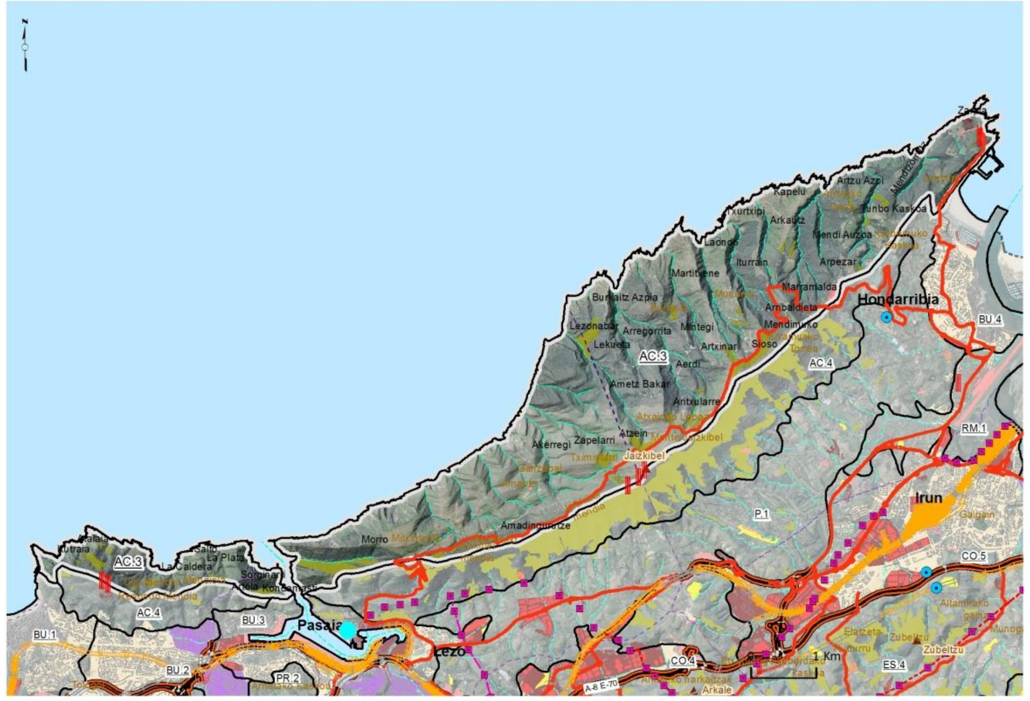

Paisai nabarmenen gaineko inpaktu negatiboak (UP-ean aurkitutakoak)

Azalerakoak (enklabeen kopurua, erabateko hektareak)

- Hiri-continuuma (0,3 ha)
- Azpiegiturak eta erlazionatutako area, 6 (4,8 ha)
- Baso-sartzeak, 40 (87,2 ha)
- Poligono industrialak, 2 (2,5 ha)

Linealak (erabateko luzera)

- Errepide nagusiak (11,7 km)

Puntualak (zbk.)

- Telekomunikazio antenak. (5)

Ikur konbentzionalak

- Herriguneak
- Eraikuntzak
- Korronte-ardatzak
- Eremu funtzionalaren muga
- Udal-terminoak
- Paisaia Unitateak
- Unitateak AC.3

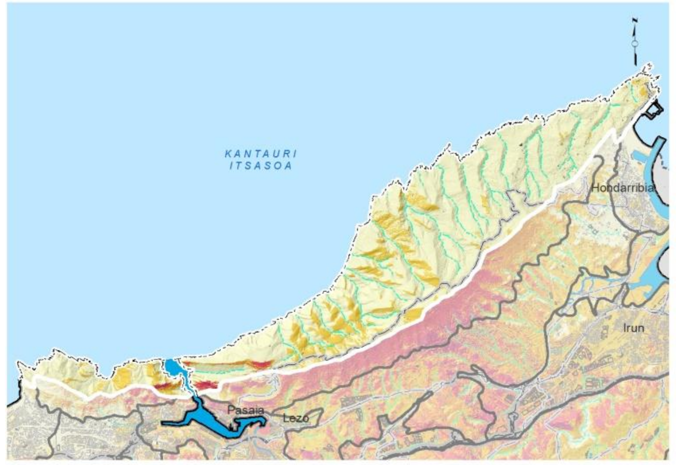

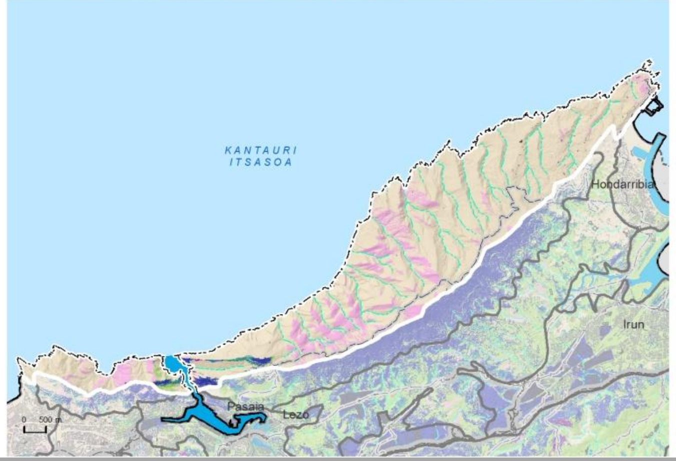

IKUSPENA
- INPAKTU NEGATIBOA -

Inpaktuen kontzentrazioa

- Tipologia 4ko ikuspena
- Tipologia 3ko ikuspena
- Tipologia 2ko ikuspena
- Tipologia 1ko ikuspena
- Ikuspegi adierazgarririk gabe

Ikusizko inpaktu mota (nagusia)

- Harrobiak eta hondakindegiak
- Poligono industrialak
- Autobideak eta autobiak
- Antenak
- Linea elektrikoak
- Ikuspegi adierazgarririk gabe

BEREZKO HAUSKORTASUNA

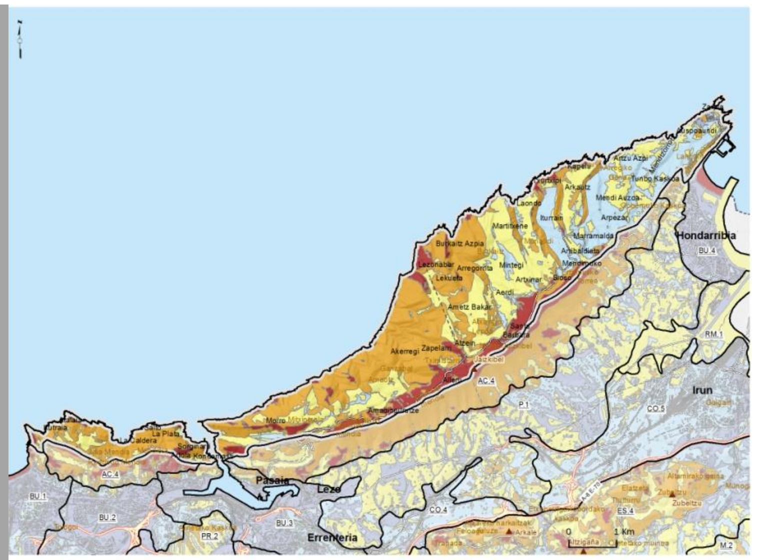

PAISAIA HAUSKORTASUNA

- BAXUA
- ERTAIN- BAXUA
- ERTAINA
- ERTAIN- ALTUA
- ALTUA

PAISAIA UNITATEA **AC.3**

JAIZKIBEL-ULIA (KOSTALDEA) MENDIAK

KOSTALDEKO LERROKATZEAK

EGUNEROKO IKUSTE-ESKURAGARRITASUNA

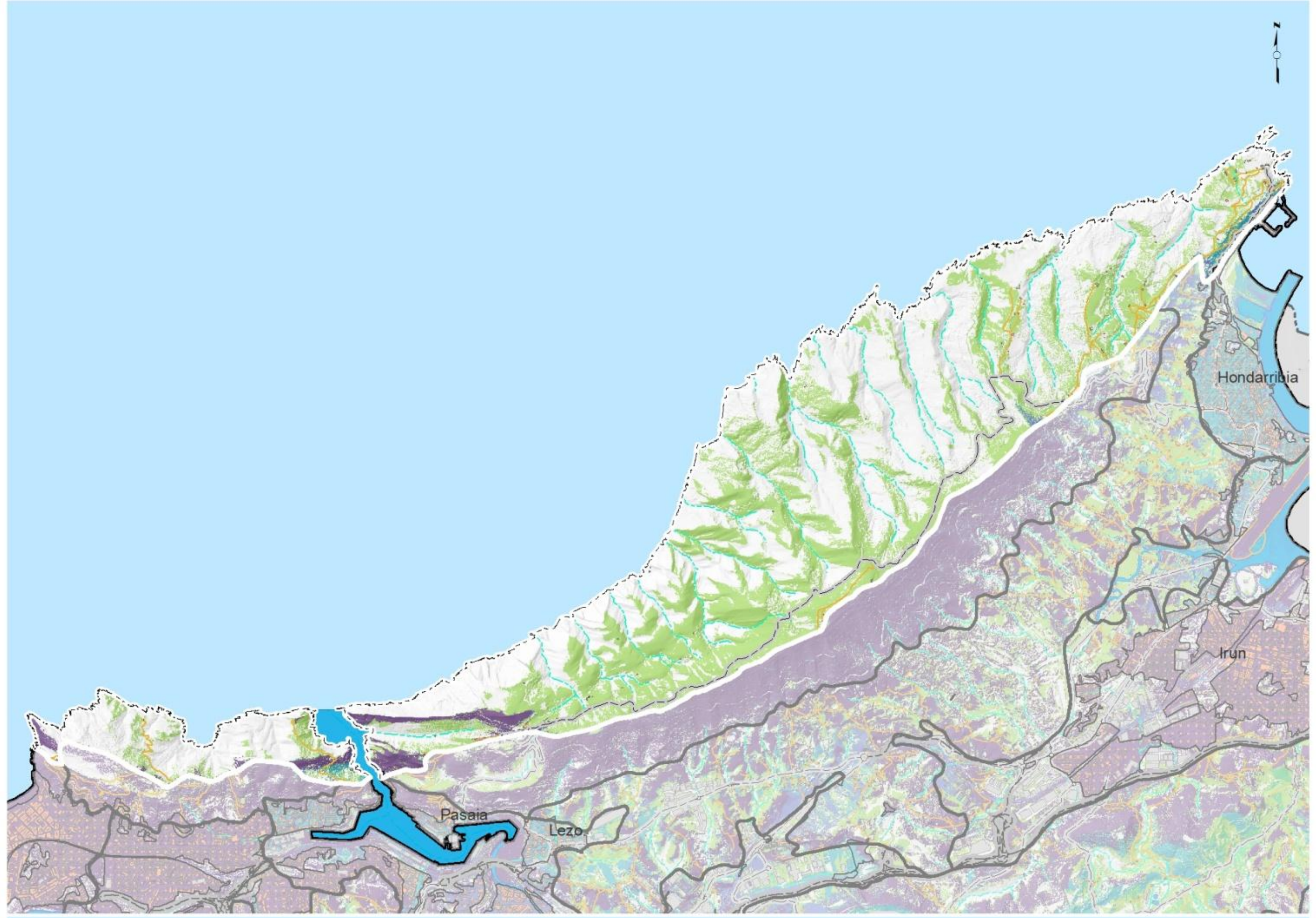

IKUSTE ESKURAGARRITASUNA -EGUNEROKOA-

- Oso Altua
- Altua
- Ertaina
- Baxua
- Oso Baxua
- Adierazgarritsun gutxikoa

Behaketa-puntuak

- Autobideak eta autobiak
- Errepide nagusiak
- Zorudun bestelako bideak
- Burdinbideak
- Herriguneak
- Eraikuntzak
- Industria-nabe, tertziarioa

BALIO UKIEZINEK LORTUTAKO KALITATEA

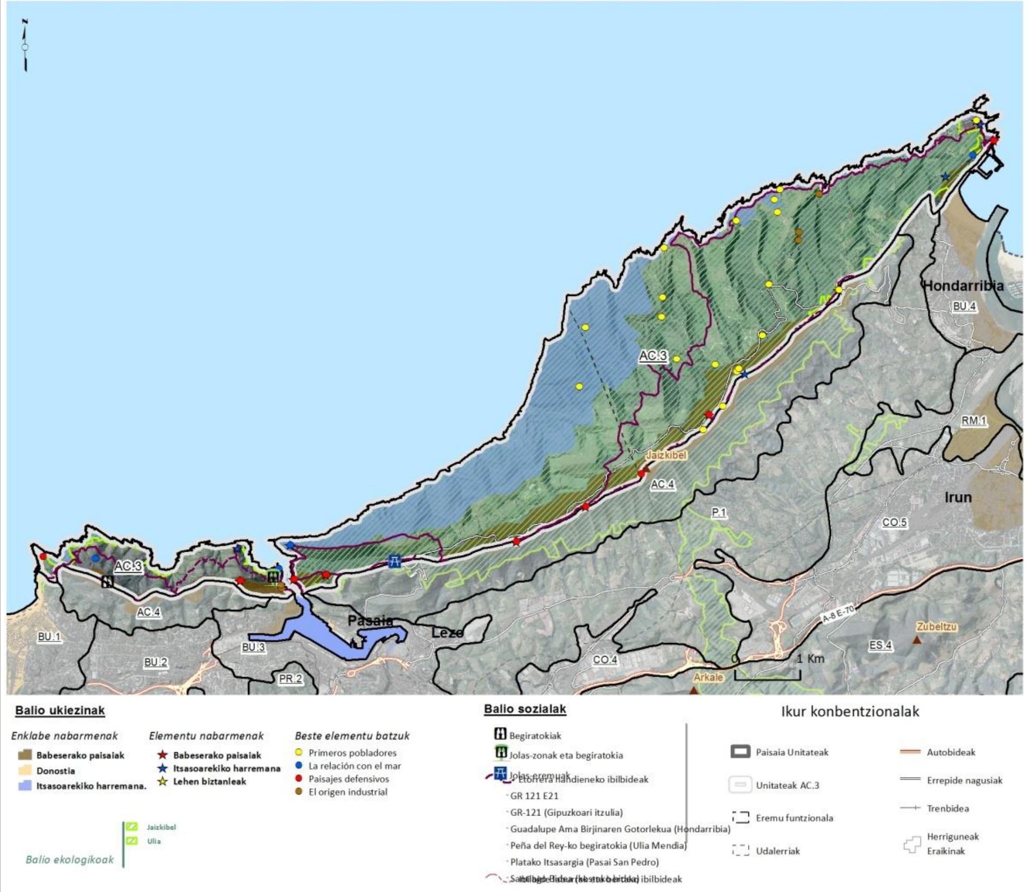

KONTENPLAZIOZKO IKUSTE ESKURAGARRITASUNA

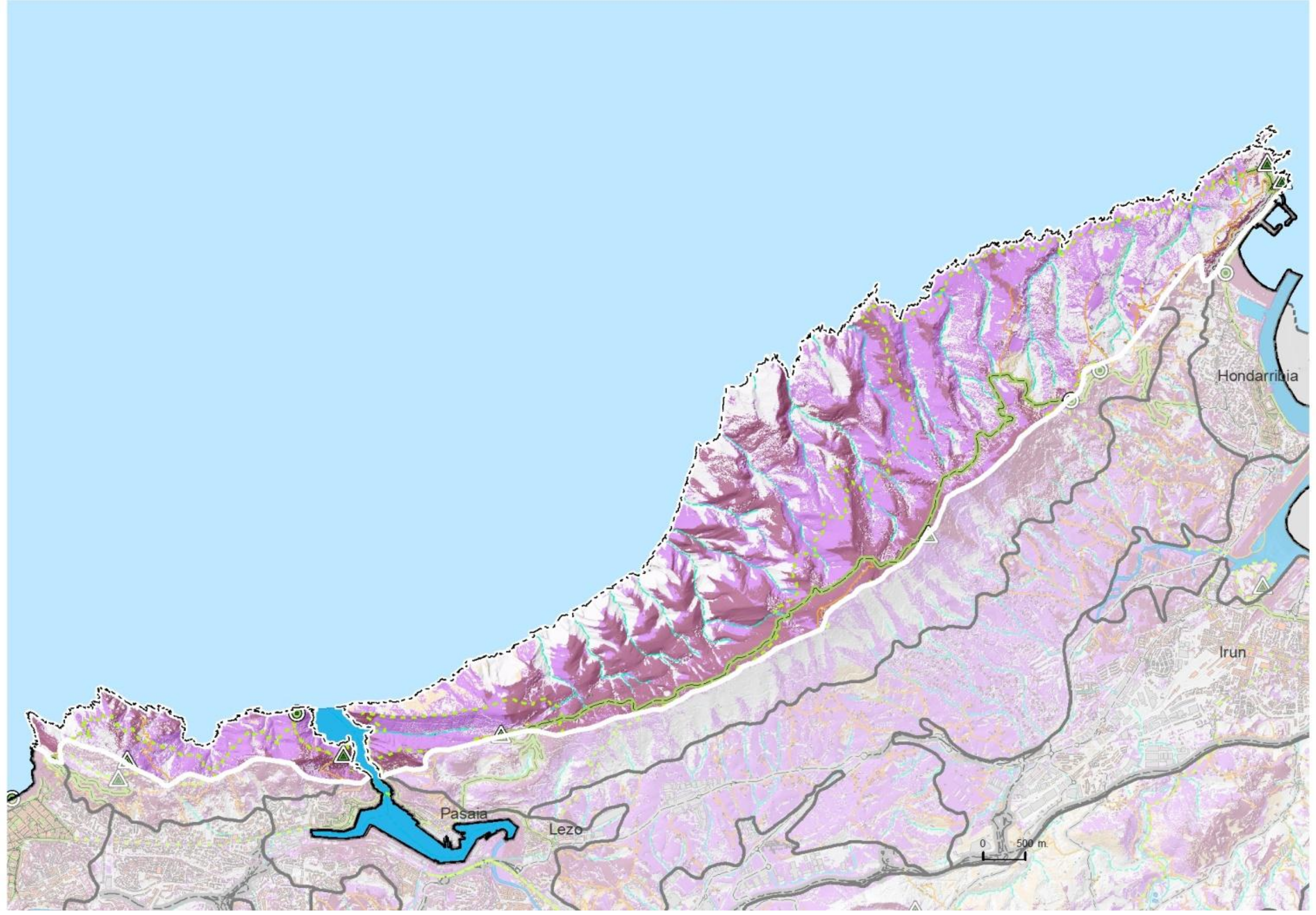

IKUSTE ESKURAGARRITASUNA -KONTENPLAZIOZKOA-

- Altua
- Ertaina
- Baxua
- Adierazgarritsun gutxikoa

Kontenplazio-puntuak

- Puntu nagusia
- Bigarren mailako puntua
- Errepide paisajistikoak
- Oinez edo bizikletazko ibilbideak

LEGEZKO BALDINTZATZAILEAK

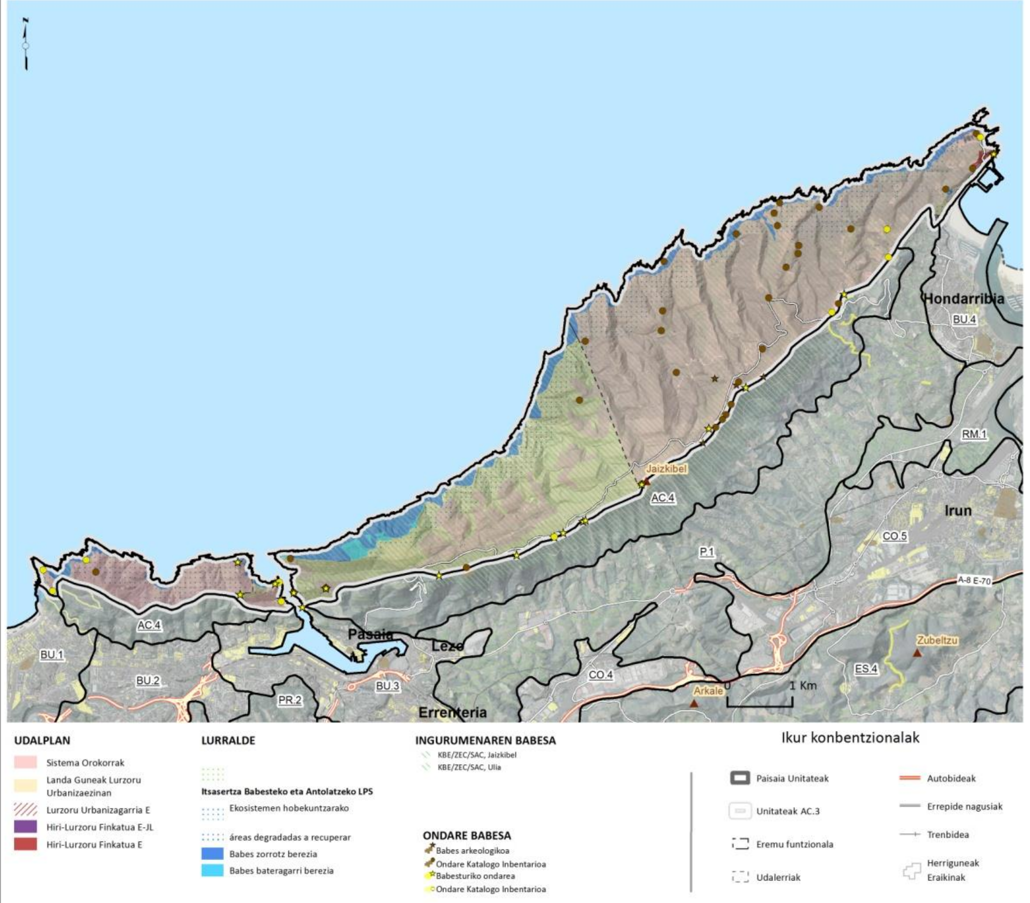

PAISAIA UNITATEA	AC.3	JAIZKIBEL - ULIA MENDIAK (KOSTALDEA)	ITSASBAZTERREKO LERROKADURAK

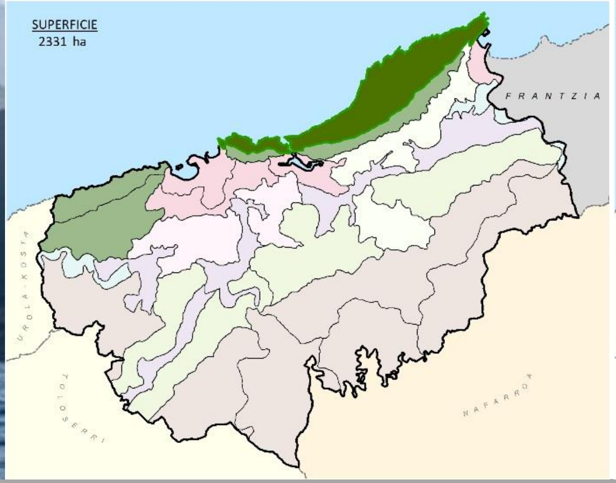

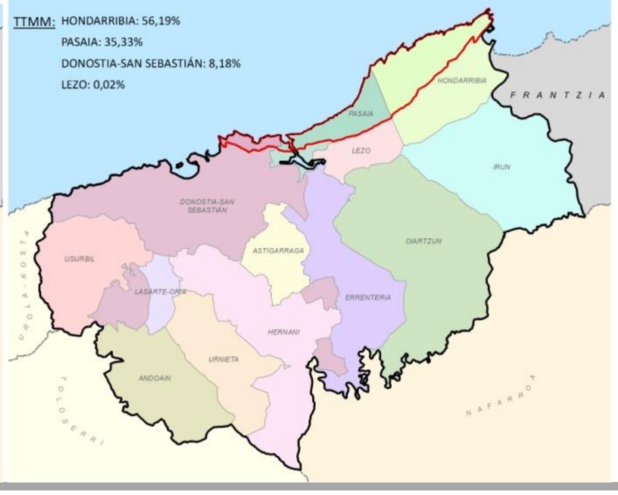

Donostia eta Hondarribia arteko kostaldeko lerrokaduraren itsasbazterreko isurialdea. Paisaia naturalaren izaera nagusitzen da, eraldaketa gutxirekin, eta itsasbazterreko bokazio nabarmena du. Itsas-eraginpean, malda ertaineko mendi-hegaletan basogintza-erabilerak ematen dira, barrenean desnibel handiko labarrak dituztela. Ulia eta Jaizkibeleko kostaldeak oso ikusgarria den itsasbazterreko lerroa osatzen du. Nahiz eta Pasaiako itsasadarrak bitan banatzen duen, Oiartzun ibaiaren bokalea osatzen duen sargune sakona, jarraipen bisuala duen multzoa bezala hautematen da. Ikuspen aldetik unitate hau Kantauri itsasoarekin estu lotuta dago, eta ia ez dauka inongo ikus-konexiorik Donostialdeko E.F.rekin. PUan osagai eta elementu bikainak oso ugariak dira, jatorri naturalekoak bereziki, baina baita elementu ukiezin ugari ere. PU honen kalitatea desitxuratu dezaketen elementuak hauek dira, oso errepikakorrak diren suteez gain: ekialdetik mendebaldera zeharkatzen duen errepidea (GI-3440) eta, Jaizkibel gaineko tamaina handiko antenak.

Izaera orokorreko PKH:	Kontserbazioa.	PIBE	

Kontserbazioa. Hiri-, hiri inguruko espazio eta azpiegituretako lekuneen hobekuntza puntuala.

PKH ESPEZIFIKOAK:

Eremu Funtzional osoarentzat izaera orokorreko PKH. (G).

G.1. Paisaiaren baliabidea indar handiagoz txertatu etorkizuneko garapen-guneak aurkitzeko orduan aukerak aztertzen direnean: Pasaiako badiako izaera estrategikoko eremua .

PKH hiri kokalekuei dagokienez. (U).

U.C.1 Paisaia-balio handiko hiriguneak mantentzea.

- Pasai Donibane.

PKH garraio, energia eta telekomunikazioen azpiegiturei dagokienez

I.M.3. Bigarren mailako errepideen ikuspegia hobetzea.

- Unitate guztian.

A.M.1 Nekazaritza eta abeltzaintzako paisaia hobetzea (azpiegitura handiak).

- Inpaktu handiko negutegiak.

PKH basogintza erabilerei dagokienez. (F).

F.R.1 Formazio autoktonoak berreskuratzea.

PKH kultura-ondareari dagokionez. (P).

P.C.1 Ondarea zaindu eta mantentzea: Militarra, erlijiosoa, industriala, zibila, etnografikoa eta bide historikoak, paisaia egituratzen duten ardatz diren aldetik.

- Albaola (Euskal Itsas faktoriaa). (Pasaia).
- Donejakue bidea (kostako ibilbidea)
- San Telmo gaztelua. (Hondarribia).
- Santa Isabel gaztelua. (Pasaia).
- San Telmo baseliza (Hondarribia).
- Santa Barbara baseliza. (Hondarribia).
- Higer Faroa (Hondarribia).
- La Plata Faroa (Pasai San Pedro)
- Senokozulua Faroa (Pasaia).
- Arroka Haundieta gotorlekua. (Pasaia).
- Guadalupeko Amaren gotorlekua (Hondarribia).
- GR 121 E21.
- Erregearen Harriko begiratokia (Ulia mendia). (Donostia).
- Punta Cruces. (Pasaia).
- Pasaiako Talaia bokana.
- Jaizkibelgo dorreak. (Hondarribia eta Pasaia).
- Txangaxi dorrea (Pasaia).
- Higer Faroko aire libreko aztarnategia. (Hondarribia).
- Guadalupeko aire libreko aztarnategia. (Hondarribia).

P.M.1 Paisaia aldetik garrantzia duen Kultura-ondarea hobetu, zaharberritu eta balioa ematea.

- Bigarren dorrea. (Pasaia).
- Londres baserria. (Pasaia).
- Santa Isabel gaztelua. (Pasaia).
- Jaizkibel draga. (Pasaia).
- Higer faroa. (Hondarribia).
- La Plata faroa. (Pasaia).
- Senokozulua faroa
- Almirantearen gotorlekua. (Pasaia).
- Pasaiako Talaia bokana.
- Jaizkibelgo dorreak. (Hondarribia).
- Txangaxi dorrea. (Pasaia)

PKH paisaia naturalei dagokienez. (N).

N.C.1 Baliabide fisiografikoak mantentzea.

- Jaizkibel mendia. (Hondarribia, Lezo, Pasaia)
- Ulia mendia. (Donostia, Pasaia).

N.C.4. Kostaldeko paisaia bikainak mantentzea.

- Jaizkibelgo labarrak. Hondarribia, Pasaia
- Uliako labarrak, Donostia eta Pasaia artean.
- Pasaiako itsasadarreko labarrak eta bokana.
- Donostiako Badia-Zurriola
- Txingudiko badia
- Jaizkibelgo erroitza
- Hondarribiko kostaldea.

UNIDAD DE PAISAJE AC.4

JAIZKIBEL-ULIA MENDIAK (BARNEALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEA

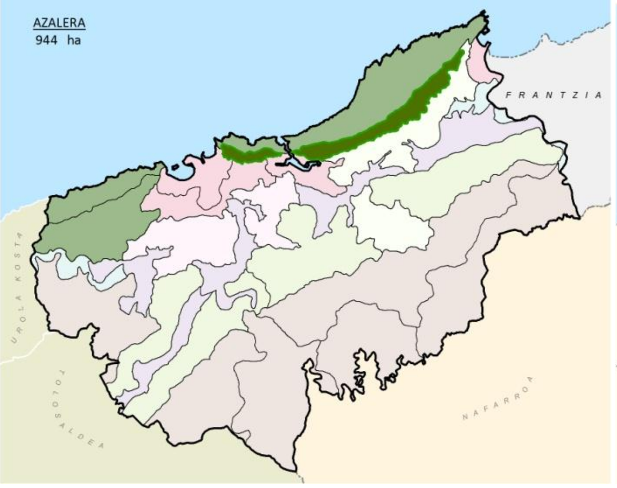

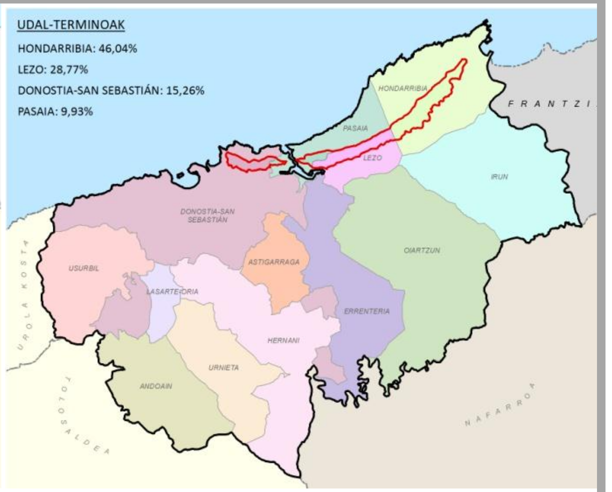

Hego-ekialde – Ipar-mendebalde norabidean, Donostia eta Hondarribia arteko kostalde lerroa sortzen duen mendi lerrokatzearen barnealdeko isurialdea. Normalean 500 metrotako altuera gainditzen ez duen aurre monoklinalaren gailurrek osatzen duten lerrotik, era zorabiagarrian, baso paisai eraldatua ezaugarri duten hegal malkartsuak jaisten dira. Irun eta Donostia arteko korridorearen;eta Urkabe eta San Martzial arteko mendi txikiez osaturiko lerrokatzearen artean garaturiko iparraldeko zerumuga eszenikoa suposatzen du. Bisualki ekialdeko erdialdean kokaturiko hiri-guneak nagusitzen dira (Donostia, Pasaia, Errenteria, Hondarribia eta Irun). Itsasbazterreko isurialdean bezala, jarraipen bisuala ematen da nahiz eta Oiartzun ibaiaren bokaleak eraginda eta zatituta dagoen.

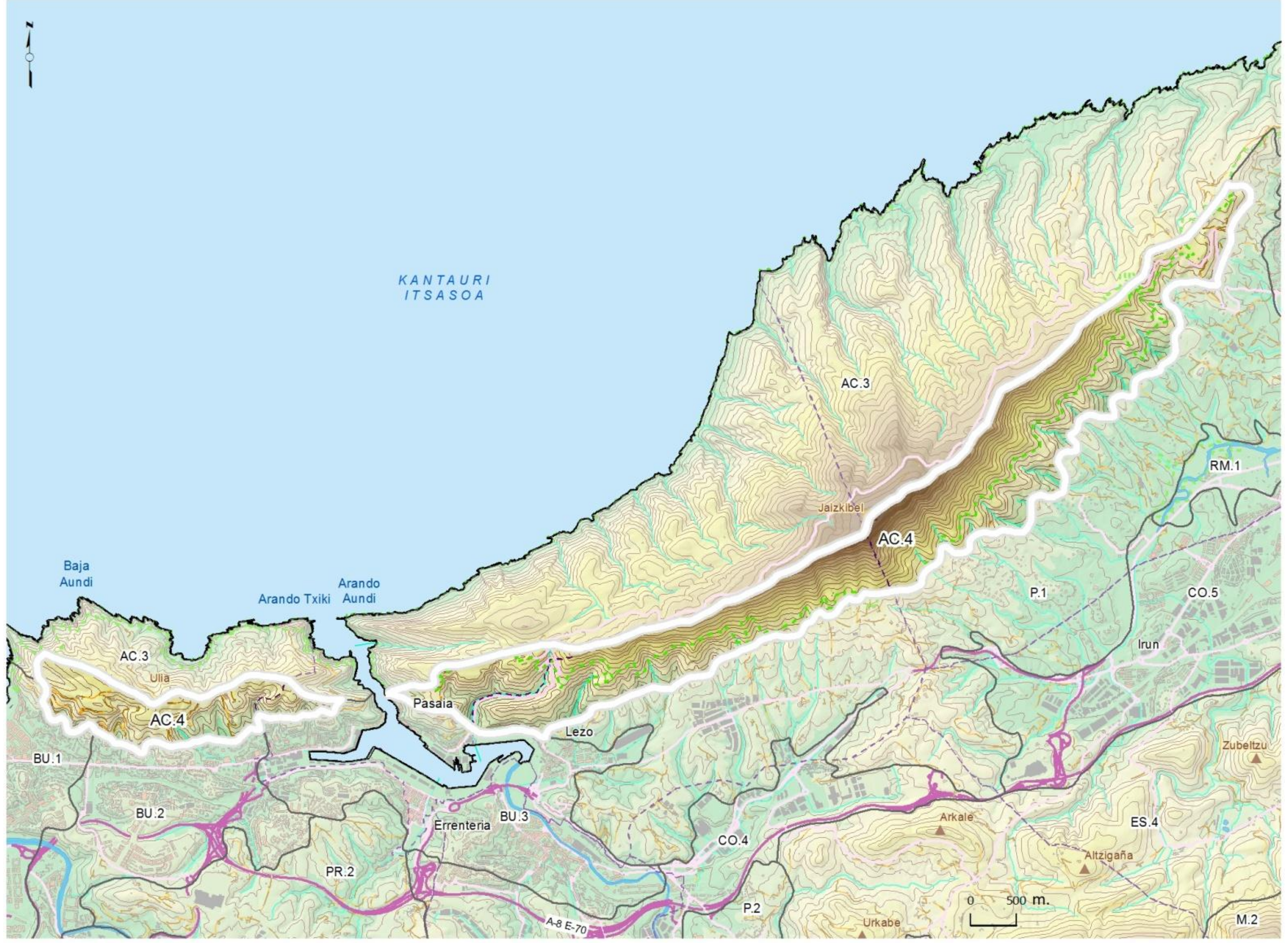

Altimetria (PU)
- 0 - 50 m
- 50 - 100 m
- 100 - 150 m
- 150 - 200 m
- 200 - 250 m
- 250 - 300 m
- 300 - 350 m
- 350 - 400 m
- 400 - 450 m
- 450 - 500 m
- 500 - 550 m

PU AC.4

LEGENDA OROKORRA
- Paisaia Unitateak
- Eremu funtzionalaren muga
- Udal-terminoak
- PN eta Natura Sarea
- Eraikuntzak
- Industria-nabe
- Ur-esparruak
- Itsasoa
- Sestra-kurbak (20 m)
- Autobideak eta autobiak
- Errepide nagusiak
- Zorudun bestelako bideak
- Korronte-ardatzak
- Burdinbideak

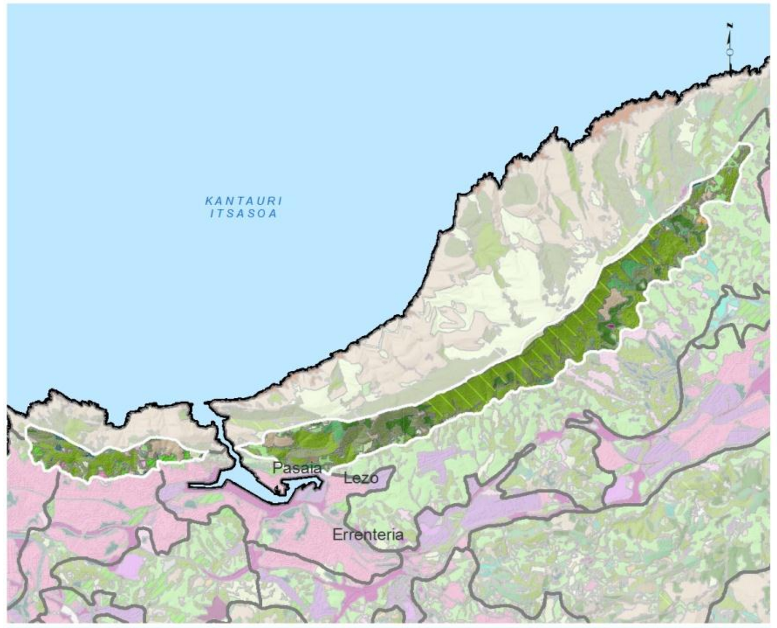

LANDARETZA ETA LURZORUAREN ERABILERAK

BASO-PAISAIAK
- Hariztiak eta hostozabalen baso atlantiarra
- Gaztainadiak
- Hostozabal hostoerorkorren landaketak
- Pinudiak
- Pinus radiata-landaketak
- Baso-landaketa mistoak
- Txilardiak, otadiak eta irasailak
- Elordi edo lahardia
- Larreak

NEKAZARITZA ETA ABELAZKUNTZAKO PAISAIAK
- Belardi eta labore-lur atlantiarrak
- Baratzak
- Fruta arbolak

PAISAIA ARTIFIZIALAK
- Hiri-continuuma
- Hiri etena
- Hiri-berdeguneak

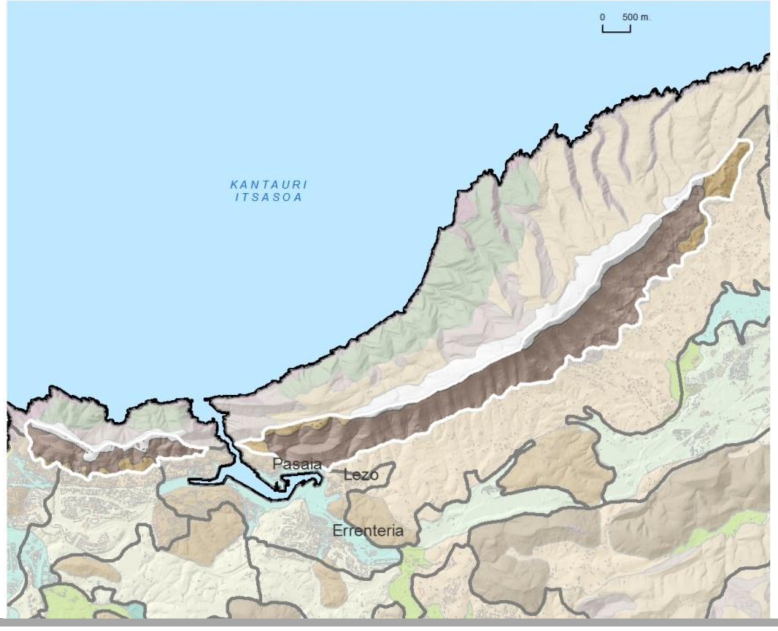

ERLIEBEA
- GAILURRAK
- HEGAL ERTAINAK (10º-25º)
- HEGAL MALKARTSUAK (25º-40º)

Jaizkibelen tontorraren ikuspegia Guadalupeko Gotorlekuareningurutik

Txingudirako ikuspegia. Birpopulaketen xehetasunak ekialdeko sektorean

PU-aren hiru dimentsioko simulazioa H-tik

UNIDAD DE PAISAJE **AC.4**

MONTES JAIZKIBEL-ULIA MENDIAK (BARNEKALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEA

Ulia (223 m) eta Jaizkibel (528 m) gailurren lerrokatzeak eratzen duten sokak eta hauetatik jaisten diren hegal malkartsuek erliebea egituratzen dute. Jaizkibelen gailurretik barrualdera paisaia gehien ezaugarritzen duen elementua, erliebearekin batera, baso birpopulaketak dira. Oso ikusgarriak dira Errenteria-Irun korridoretik eta bere artifizialtasuna agerikoa da unaden hertz erregularrak markaturiko geometriagatik. Bereziki adierazgarria, koniferen birpopulaketen eta hostoerorkorreko hostotsuen arteko loturan. Halaber, suhesiek hegala zatitzen dute paisaiaren desnaturalizazioa indartuz. Uliako hegalak aldiz naturalizatuagoak agertzen dira atlantiar baso mistoko unadekin, batzuk garaturik eta beste batzuk landaturiko koniferen eta sasiakazia bezalako landare espezie inbaditzaileekin (Bambusoideae espezie familiakoak). Jaizkibel-Uliako barnealdeko isurialdean eraikitako elementuen agerpena nabarmenki kanpoaldeko isurialdean baino anitzagoa da. Donostiako hiriarekiko gertutasunak, horrek sortzen duen hiri presioak, garai zaharretatik villak Uliako hegal malkartsuetan gora hedatzea bultzatu zuen. Jaizkibelen aldera patroi hau errepikatzen da baina intentsitate ezberdinarekin. Alde batetik Hondarribiarekiko gertutasunak sortzen duen hiri presioak, nahiz eta intentsitate txikiagorekin, hegalen urbanizazioa eragiten du. Bestetik, ondare elementu garrantzitsuak aurkezten ditu paisaiak, zeintzuen artean Guadalupeko Ama Birjina (Hondarribia) edota Santa Barbarako paradore zaharra, mugarri paisajistiko dena nahiz eta arrastoak besterik geratzen ez diren. Hauek itsasbazterreko unitatearekin ikuspegia konpartitzen dute. Beste mugarri azpimarragarriak karlistadetako eraikuntza militarren arrastoak: Guadalupeko dorrea, Xangaxi eta Santa Barbara, Guadalupeko Gotorlekua, izen bereko ermitatik gertu dagoena, edota Jaizkibelen gailurrean kokatzen den San Enrique gotorlekua. Aipatzea ere bestelako eraikitako elementuek zeintzuk paisaian ia agerikoak ez diren arren garrantzia hartzen duten. Aipatu berri ditugun beste enklabe historikoek bezala, ezinikusizko paisaian, iraganeko denbora gogorarazteagatik paisaia ulertzeko modua baldintzatzen dutelarik. Honen adibide Ategorrietatik igotzen zen tranbia elektriko zaharraren bide eta geralekuak ditugu edo Uliako aire-transbordadorea zeinak XX. mende hasierako donostiarrak igotzen zituen Uliako gailurrera. Kontrako aldean aipagarriak dira neurri handiko antenen multzoa, eragin negatibo altua eragiten dutenak lurralde zabalean zehar bisualki gailurraren tontorraren ikuspegian nagusi izateagatik.

PAISAIA UNITATEAREN IKUSPENA

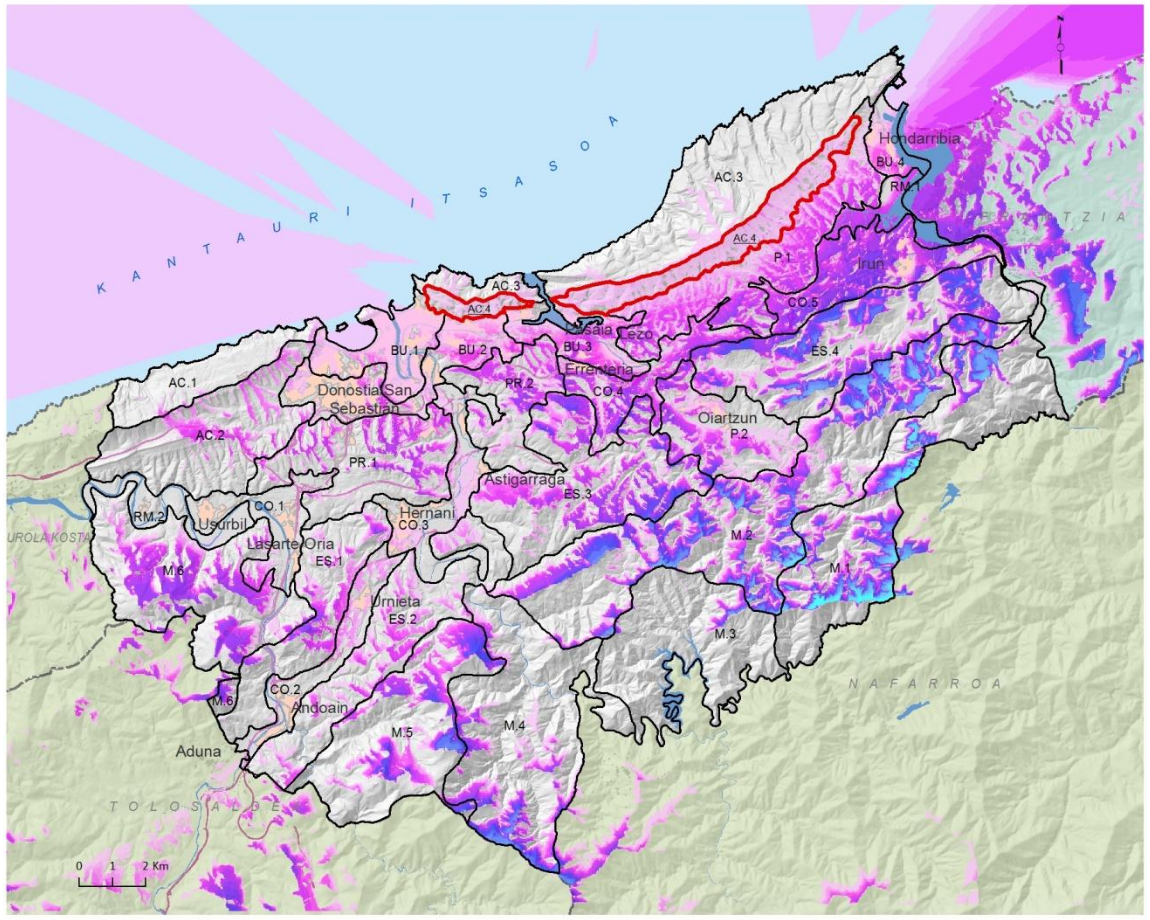

IKUSPENA AC.4 - + PU AC.4

IKUSPENA-UR-ORRIAK

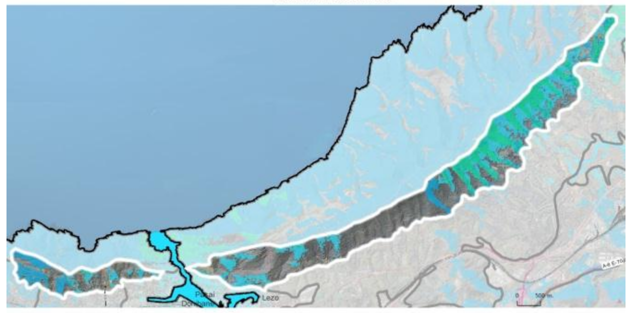

ITSASOA IBAI, ITSASADAR ETA ESTUARIOAK ITSASOA ETA ESTUARIOAK

INTERVISIBILIDAD (AF)

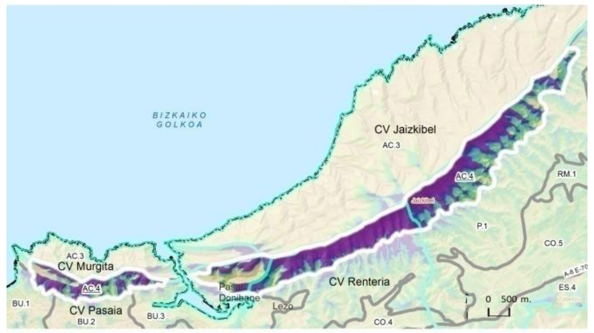

Intervisibilidad del Área Funcional Cuencas visuales de la CAPV

Eremu Funtzionalean interikuspen gehien aurkezten duen unitateetako bat. Pasaia, Errenteria eta Iruneko ikuste-arroen iparraldeko muga, topografikoki altuagoak diren *Barnealdeko Mendien* hegaletatik, Aiako Harriak barne, ikusgarriak direnak.

BILAKAERA (1957-2014)

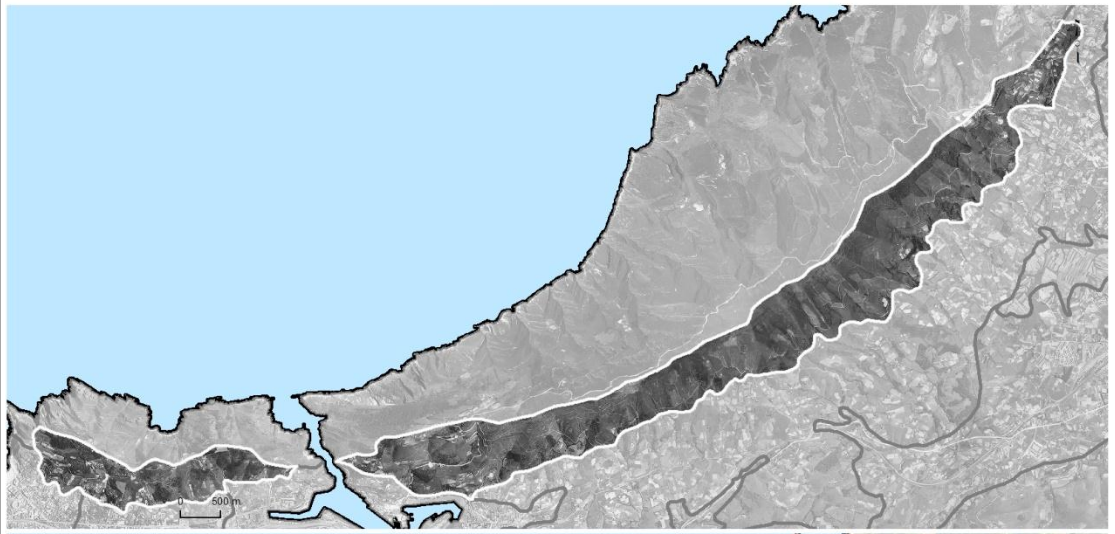
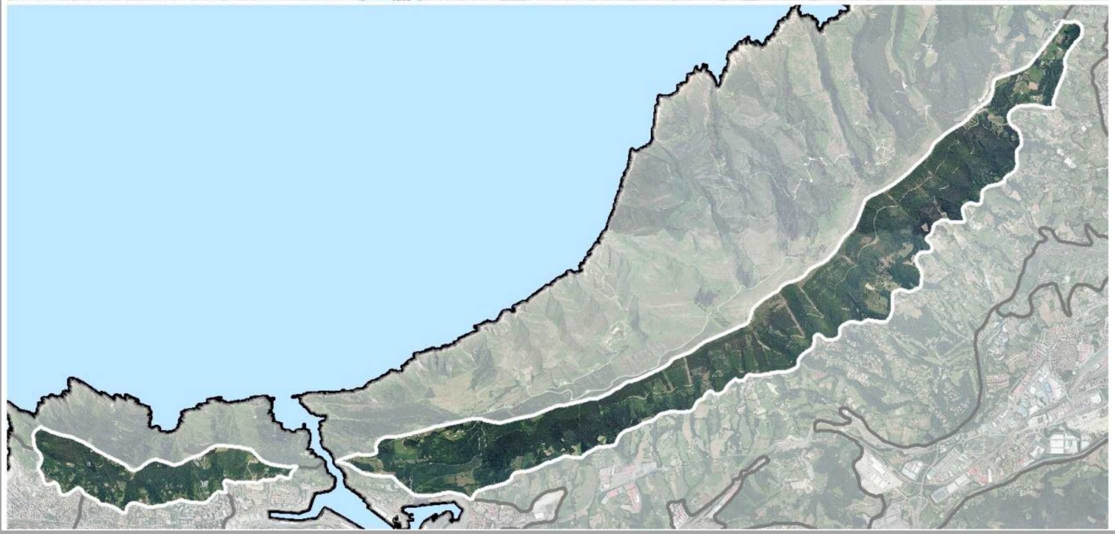

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

PAISAIA UNITATEA **AC.4**

JAIZKIBEL-ULIA MENDIAK (BARNEALDEA)

KOSTALDEKO LERROKATZEAK

PAISAIAREN KALITATE POSITIBOA (BEREZKOA –EZKERRA- ETA ESKURATUTAKOA ESKUMA)

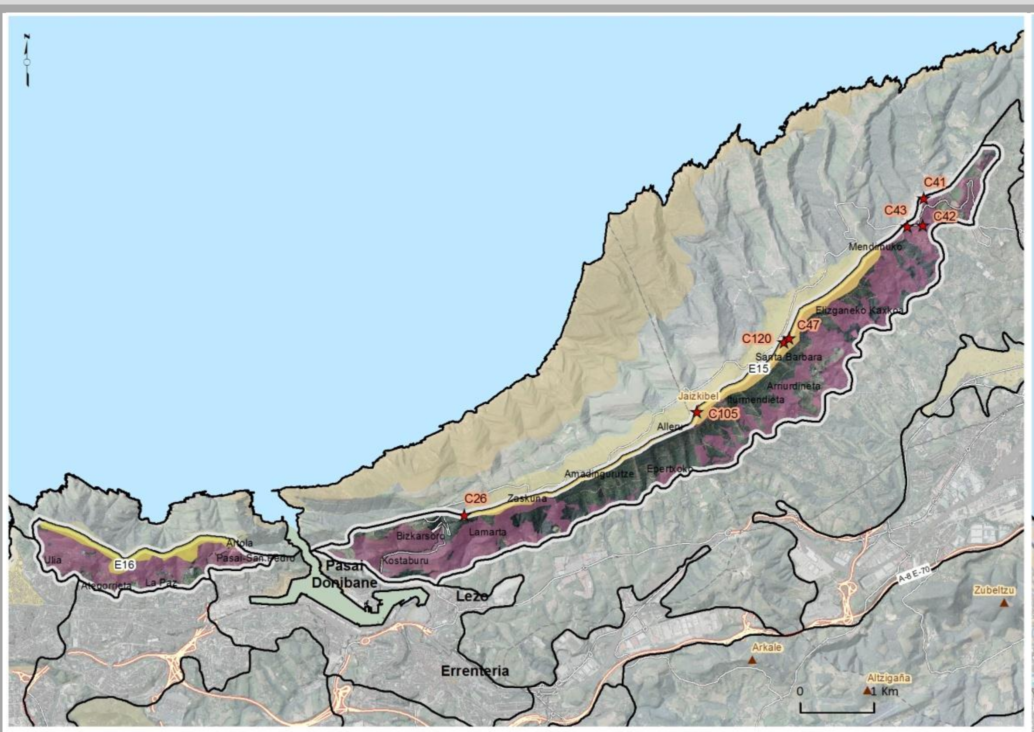

Enklabe nabarmenak
- Naturalak, E15, Jaizkibel mendia
- Naturalak, E16, Ulia mendia

Elementu nabarmen. Kulturalak ( ) eta naturalak ( )
- C26, Lehenbiziko dorrea
- C41, Guadalupe Gotorlekua
- C42, Santa Barbara eta Kalbarioaren Gurutzeen ermita
- C43, Guadalupeko Gure Andrearen Santutegia
- C47, Jaizkibeleko dorreak
- C105, San Enrike Gotorlekua
- C120, Santa Barbarako paradorea

Ikur konbentzionalak
- Paisaia Unitateak
- Unitateak AC.4
- Eremu funtzionala
- Udalerriak
- Autobideak
- Errepide nagusiak
- Trenbidea
- Herriguneak
- Eraikinak

Osagai nabarmenak (Enklabe nabarmenetatik kanpo aurkitzen direnak)

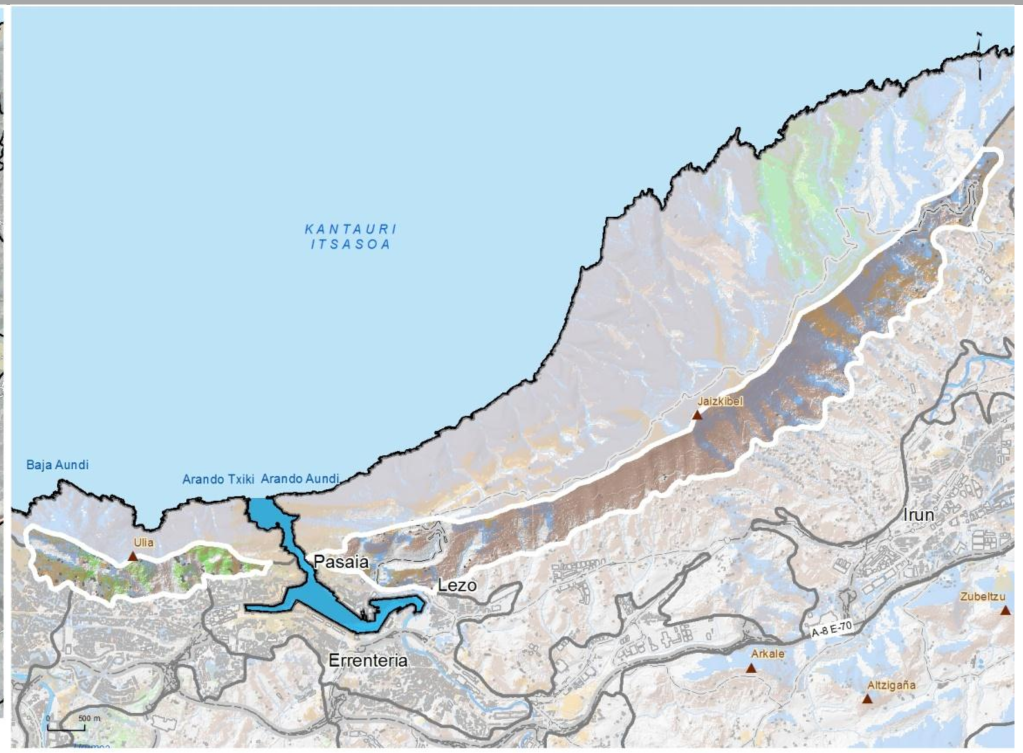

IKUSPENA-INPAKTU POSITIBOA

- Garrantzia handiko baliabide fisiografikoak
- Baliabide kulturalak
- Baliabide botanikoak
- Ur-orriak

PAISAIAREN KALITATE NEGATIBOA (BEREZKOA -EZKERRA- ETA ESKURATUTAKOA ESKUMA)

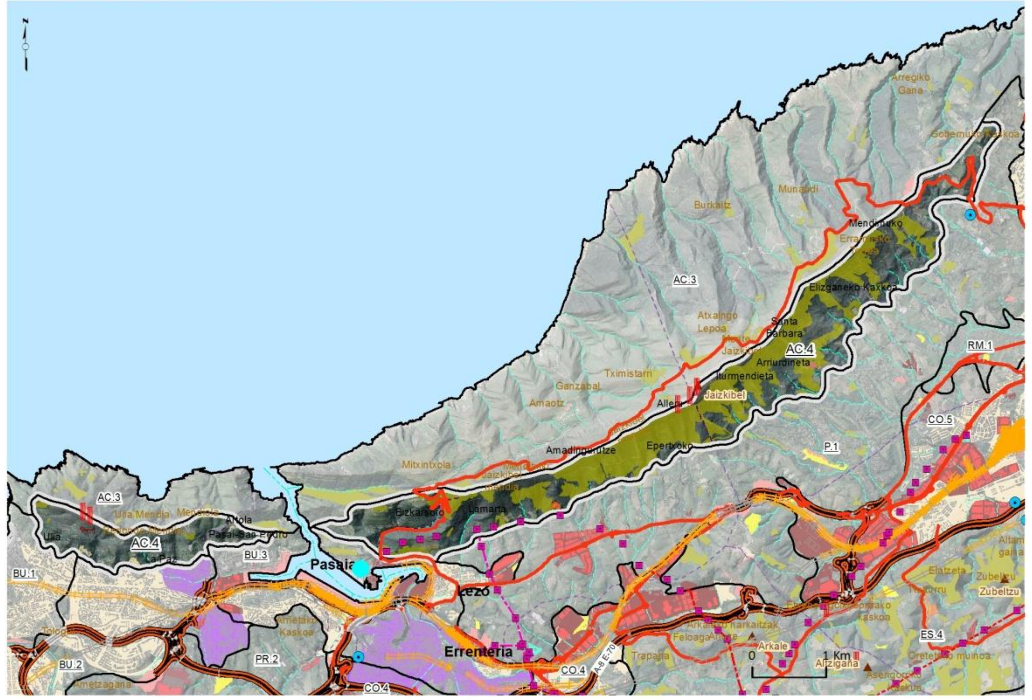

Paisai nabarmenen gaineko inpaktu negatiboak (UP-ean aurkitutakoak)

Azalerakoak (enklabeen kopurua, erabateko hektareak)
- Altuerako auzoa (0,4 ha)
- Hiri-continuuma (5,2 ha)
- Azpiegiturak eta erlazionatutako area, 3 (1,2 ha)
- Baso-sartzeak, 30 (304,8 ha)
- Harrobiak, 1 (1 ha)
- Poligono industrialak, 2 (1,5 ha)

Linealak (erabateko luzera)
- Errepide nagusiak (5 km)

Puntualak (zbk.)
- Linea elektrikoko-dorrea (7)
- Telekomunikazio antenak. (1)

Ikur konbentzionalak
- Herriguneak
- Eraikuntzak
- Korronte-ardatzak
- Eremu funtzionalaren muga
- Udal-terminoak
- Paisaia Unitateak
- Unitateak AC.4

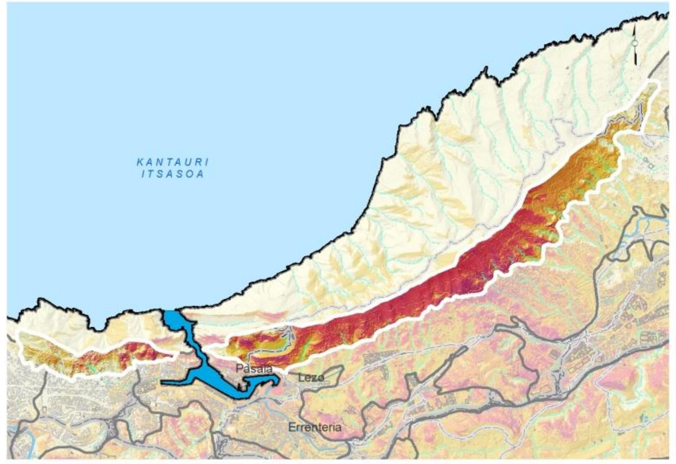

IKUSPENA
- INPAKTU NEGATIBOA -

Inpaktuen kontzentrazioa
- Tipologia 4ko ikuspena
- Tipologia 3ko ikuspena
- Tipologia 2ko ikuspena
- Tipologia 1ko ikuspena
- Ikuspegi adierazgarririk gabe

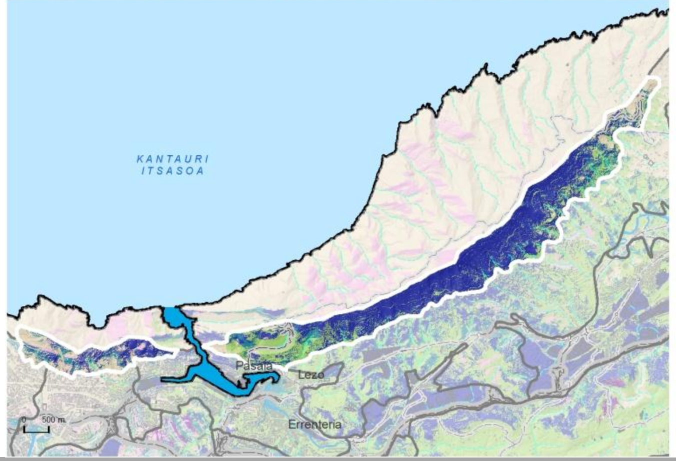

Ikusizko inpaktu mota (nagusia)
- Harrobiak eta hondakindegiak
- Poligono industrialak
- Autobideak eta autobiak
- Antenak
- Linea elektrikoak
- Ikuspegi adierazgarririk gabe

E B A L U A K E T A	
PAISAIA KALITATE POSITIBOA	
Enklabe paisajistiko natural nabarmenak	*Oso nabarmenak*
Enklabe paisajistiko kultural nabarmenak	*Ez nabarmenak*
Elementu paisajistiko natural nabarmenak	*Ez nabarmenak*
Enklabe paisajistiko kultural nabarmenak	*Oso nabarmenak*
Osagai nabarmenak (enklabe nabarmenetatik kanpo)	*Oso nabarmenak*
Ikuspegi positiboak	*Oso nabarmenak*
PAISAIA KALITATE NEGATIBOA	
Ikuste inpaktu negatibodun azalerak	*Oso nabarmenak*
Ikuste inpaktu negatibodun elementu linealak	*Ez nabarmenak*
Ikuste inpaktu negatibodun elementu puntualak	*Oso nabarmenak*
Ikuspegi negatiboak	*Oso nabarmenak*
BALIO UKIEZINEK LORTURIKO KALITATEA	
Balio ekologikoak	*Oso nabarmenak*
Balio ukiezinak (historiko-kulturalak)	*Oso nabarmenak*
Balio sozialak	*Oso nabarmenak*

BALIO NATURALAK VS. EKOIZPEN BALIOAK

- *Paisaia naturalak*
- *Erdieraldaturiko paisaiak*
- *Paisaia artifizialak*

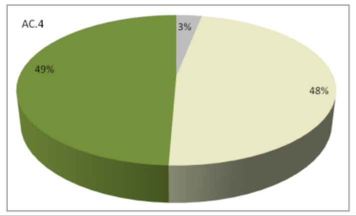

PAISAIA HAUSKORTASUNA	
Berezko hauskortasuna	*Oso nabarmenak*
Eguneroko ikuspen eskuragarritasuna	*Oso nabarmenak*
Kontenplaziozko ikuspen eskuragarritasuna	*Oso nabarmenak*

BEREZKO HAUSKORTASUNA

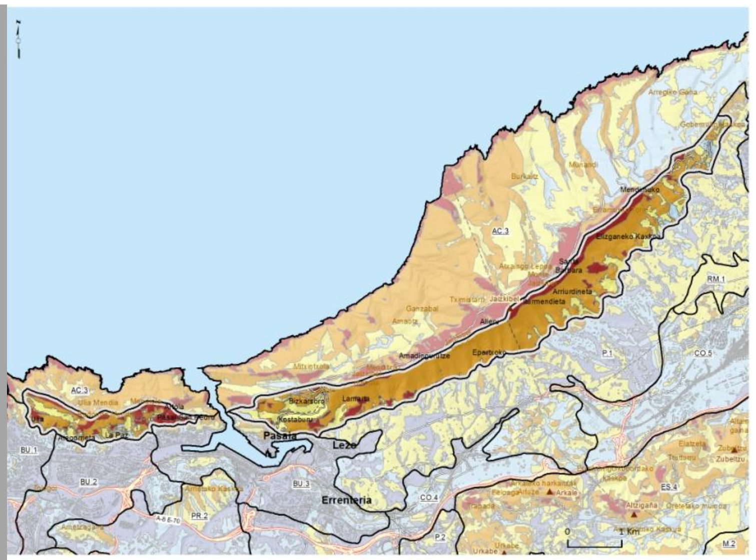

PAISAIA HAUSKORTASUNA
- BAXUA
- ERTAIN- BAXUA
- ERTAINA
- ERTAIN- ALTUA
- ALTUA

Ikur konbentzionalak

PAISAIA UNITATEA **AC.4**

JAIZKIBEL-ULIA (BARNEALDEA) MENDIAK

KOSTALDEKO LERROKATZEAK

EGUNEROKO IKUSTE-ESKURAGARRITASUNA

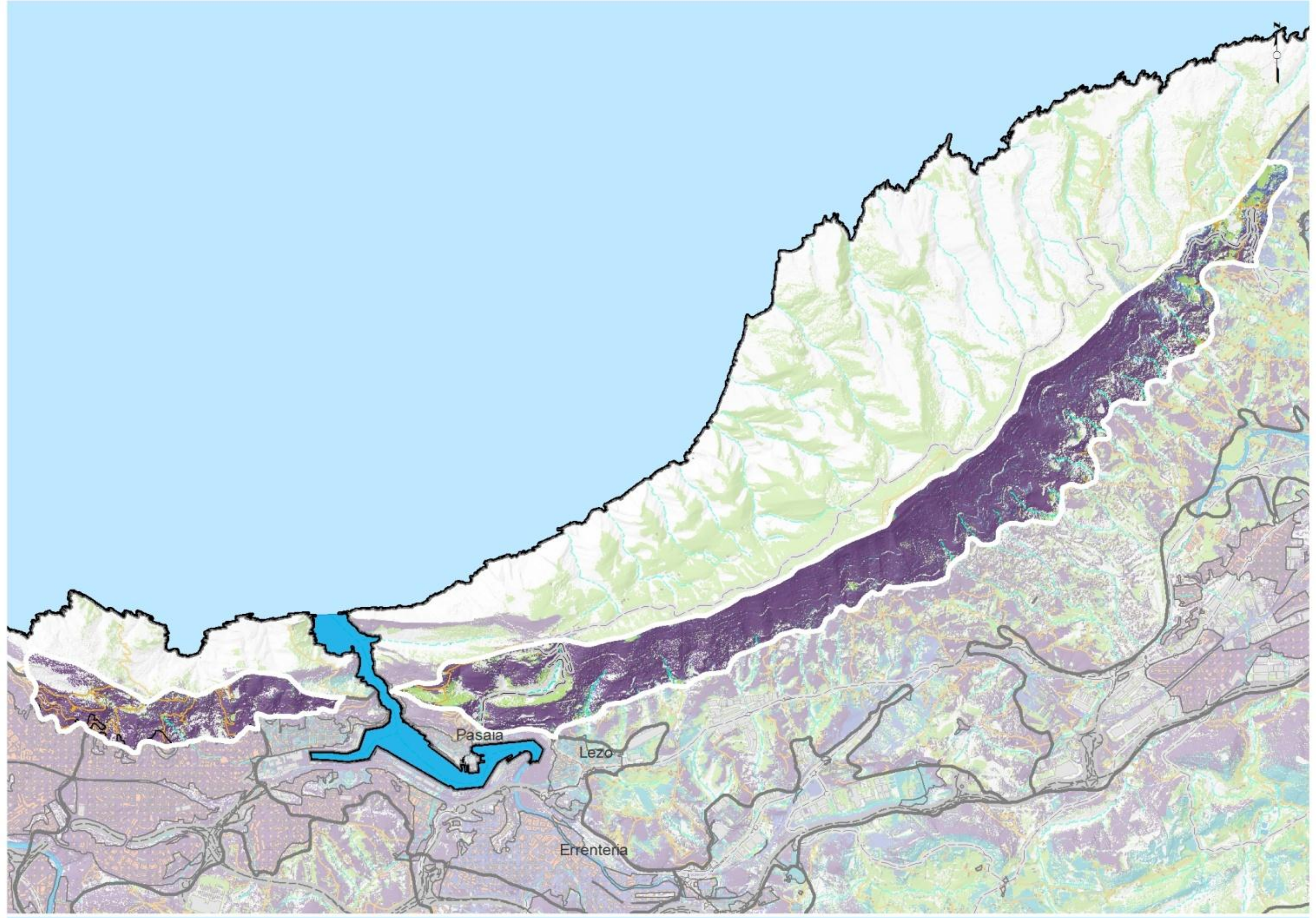

IKUSTE ESKURAGARRITASUNA -EGUNEROKOA-

- Oso Altua
- Altua
- Ertaina
- Baxua
- Oso Baxua
- Adierazgarritsun gutxikoa

Behaketa-puntuak

- Autobideak eta autobiak
- Errepide nagusiak
- Zorudun bestelako bideak
- Burdinbideak
- Herriguneak
- Eraikuntzak
- Industria-nabe, tertziarioa

BALIO UKIEZINEK LORTUTAKO KALITATEA

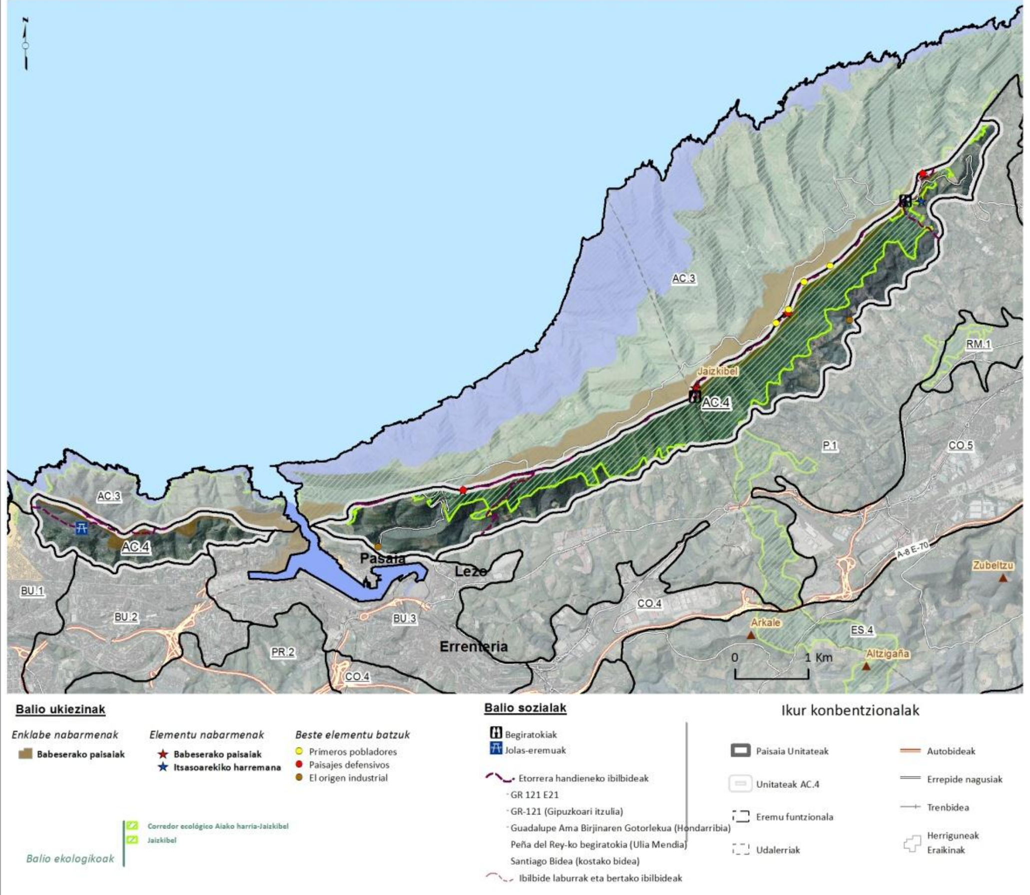

KONTENPLAZIOZKO IKUSTE ESKURAGARRITASUNA

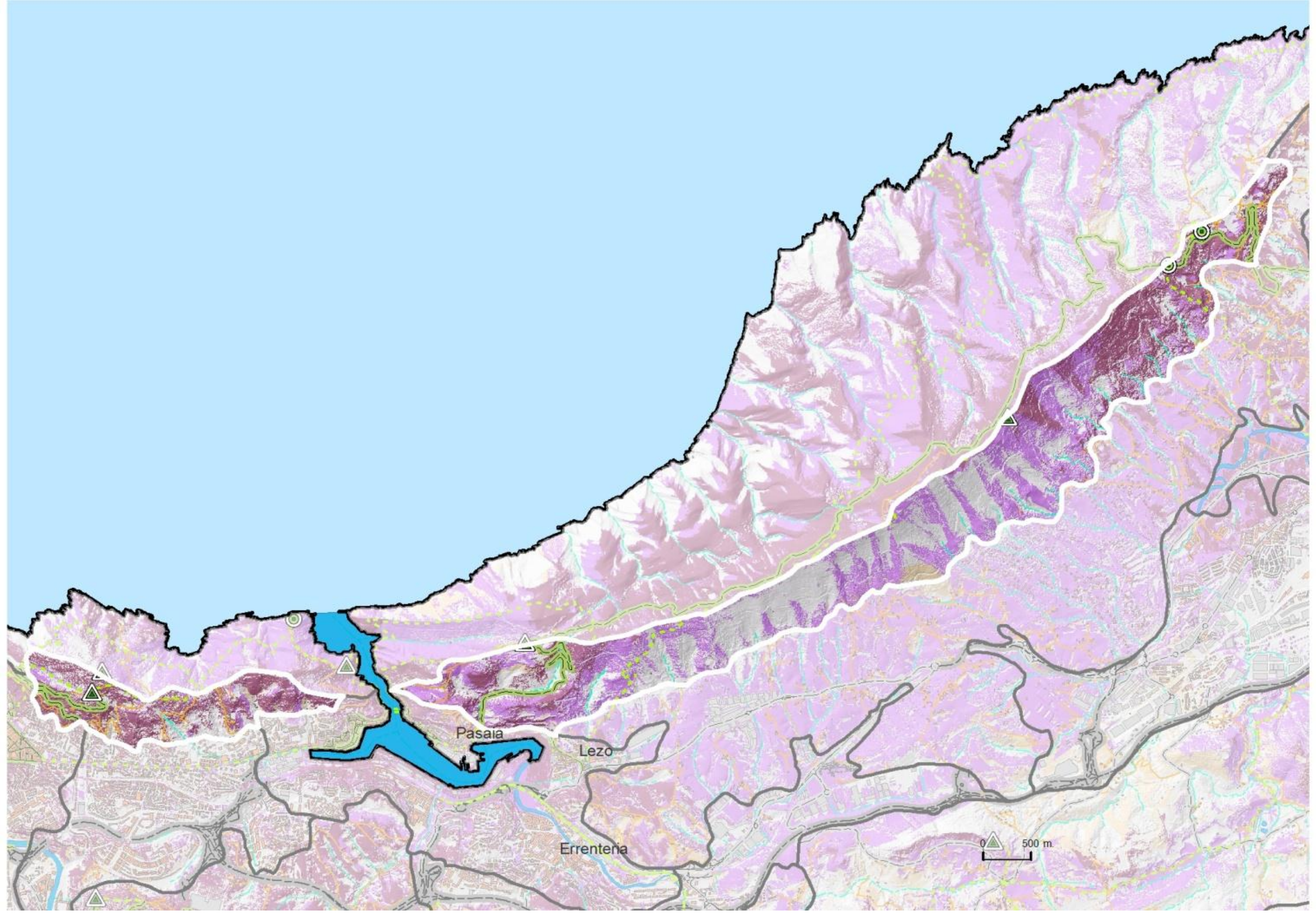

IKUSTE ESKURAGARRITASUNA -KONTENPLAZIOZKOA-

- Altua
- Ertaina
- Baxua
- Adierazgarritsun gutxikoa

Kontenplazio-puntuak

- Puntu nagusia
- Bigarren mailako puntua
- Errepide paisajistikoak
- Oinez edo bizikletazko ibilbideak

LEGEZKO BALDINTZATZAILEAK

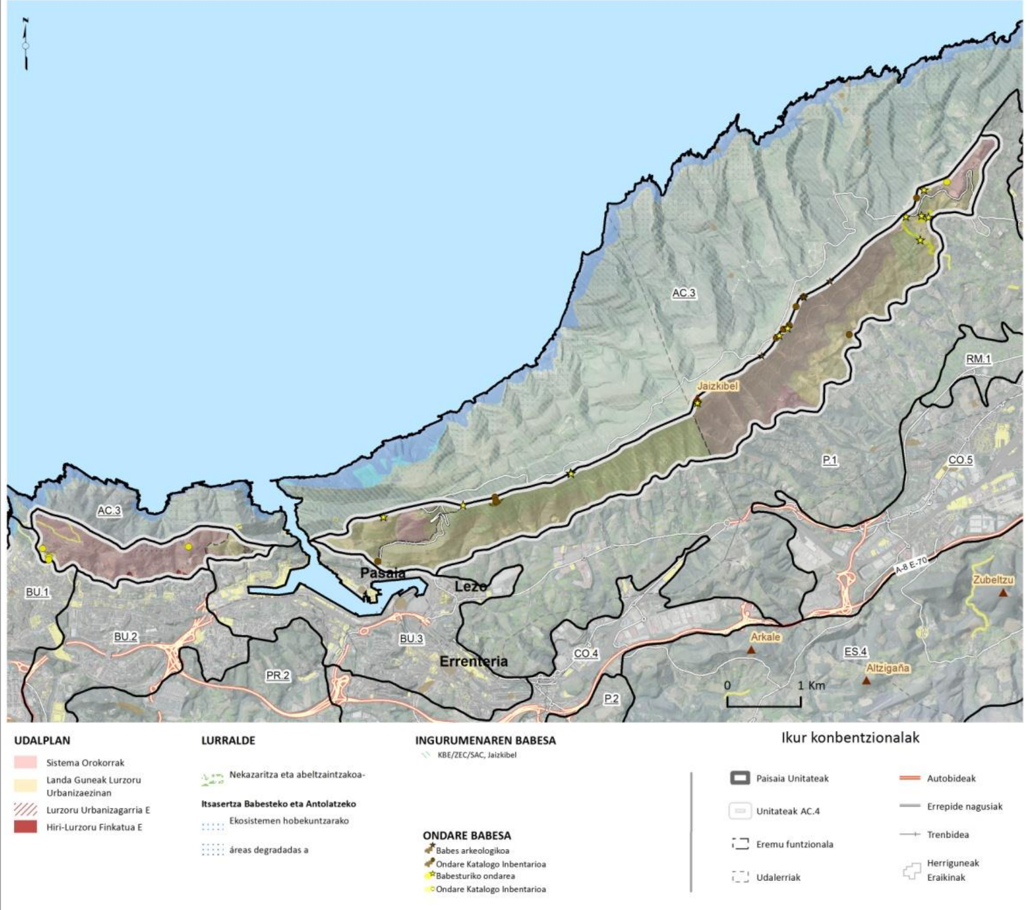

PAISAIA UNITATEA AC.4

JAIZKIBEL - ULIA MENDIAK (BARNEKALDEA)

ITSASBAZTERREKO LERROKADURAK

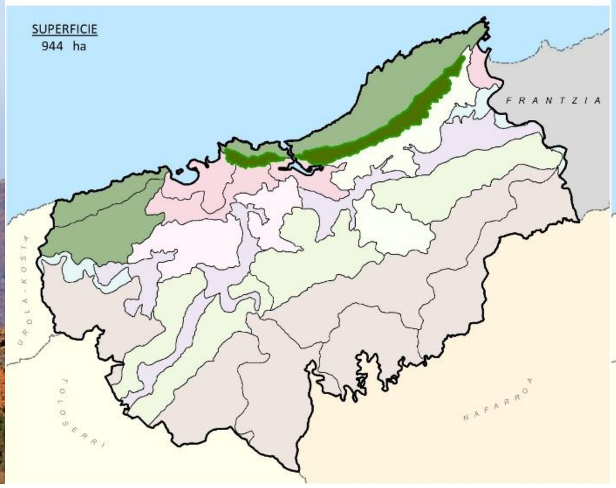

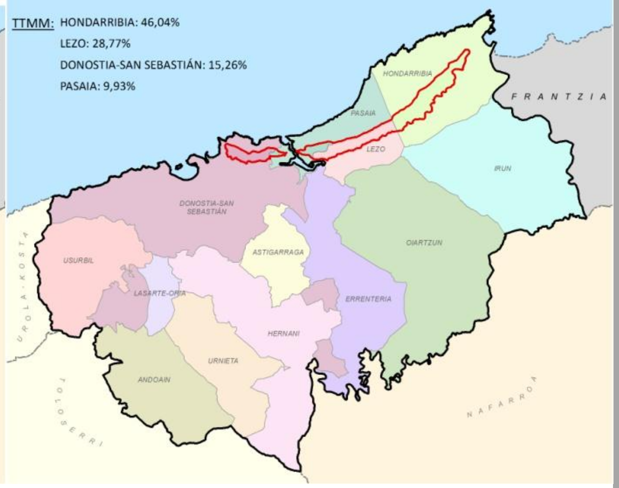

Hego-ekialde / Ipar-mendebalde norabidean, Donostia eta Hondarribia arteko kostalde lerroa sortzen duen mendi lerrokaduraren barnealdeko isurialdea. Jaizkibelgo gailurretik barnekalderako paisaiari gehien eragiten dion elementua, erliebeaz gain, baso-birpopulaketak dira zalantzarik gabe. Errenteria-Irun korridoretik oso ikusgarriak izanik, baso-unaden ertz erregularrek marrazten duten geometriak euren artifizialitatea nabarmentzen du. Era berezian nabarmendu ere, koniferoen eta hostozabal kaduzifolioen birpopulaketen arteko kontaktu-lerroetan. Suteen aurkako ebakidurek ere, mendi-hegalak zatikatzen dituzte, paisaiaren itxura gehiago desnaturalizatuz.

Ordea, Uliaren magalak naturalizatuagoak daude, baso misto atlantiarren sailekin, batzuk garatuagoak eta beste batzuk landatutako konifero eta espezie inbaditzaileez lagundurik. Itsasertzeko lerrokaduraren isurialde honetan inguruan dauden hirien presio urbanoa handitzen da: Ulia Donostia, Pasaia eta Hondarribia; gainera, gailurrean dauden eta inpaktu negatibo handia duten tamaina handiko antenen multzoa nabarmendu behar da. Azkenik, bereziki aipagarria da ondarezko paisaia-mugarrien kontzentrazioa. Bisualki ekialdeko erdialdean kokaturiko hiri-guneak menperatzen ditu (Donostia, Pasaia, Errenteria, Hondarribia eta Irun).

Izaera orokorreko PKH:	Kontserbazioa.	**PIBE**	

Kontserbazioa. Hiri-, hiri inguruko espazio eta azpiegituretako lekuneen hobekuntza puntuala.

PKH ESPEZIFIKOAK:

G.1. Paisaiaren baliabidea indar handiagoz txertatu etorkizuneko garapen-guneak aurkitzeko orduan aukerak aztertzen direnean Pasaiako badiako izaera estrategikoko eremua .

PKH hiri kokalekuei dagokienez. (U).

U.M.1 Ikus-kalitate txikiko etxetarako kokalekuak hobetzea.

<u>Pasaia</u>: *Pescaderia*.

PKH garraio, energia eta telekomunikazioen azpiegiturei dagokienez

I.M.2. Gordailuak eta energia-garraioen eta telekomunikazioen azpiegiturak paisaian integratzea.

- Gordailuak.
- Linea elektriko dorreak

I.M.3. Bigarren mailako errepideen ikuspegia hobetzea.

- Unitate guztian.

PKH basogintza erabilerei dagokienez. (F).

F.M.1 Ikusgarritasun handiko baso-landaketak hobetzea.

F.R.1 Formazio autoktonoak berreskuratzea.

PKH paisaia naturalei dagokienez. (N).

N.C.1 Baliabide fisiografikoak mantentzea.

- Jaizkibel mendia. (Hondarribia, Lezo, Pasaia)
- Ulia mendia. (Donostia, Pasaia).

PKH kultura-ondareari dagokionez. (P).

P.C.1 Ondarea zaindu eta mantentzea: Militarra, erlijiosoa, industriala, zibila, etnografikoa eta bide historikoak, paisaia egituratzen duten ardatz diren aldetik.

- Donejakue bidea (kostako ibilbidea)
- Santa Barbara eta Kalbario gurutzeen baseliza. (Hondarribia).
- Santa Barbarako paradorea (aurriak). (Hondarribia).
- Guadalupeko Amaren Santutegia. (Hondarribia)
- Guadalupeko gotorlekua (Hondarribia).
- San Enrique gotorlekua. (Hondarribia).
- GR-121 (Gipuzkoari bira).
- Erregearen Harriko begiratokia (Ulia mendia). (Donostia)
- Jaizkibelgo dorreak. (Hondarribia eta Pasaia)

P.M.1 Paisaia aldetik garrantzia duen Kultura-ondarea hobetu, zaharberritu eta balioa ematea.

- Jaizkibelgo dorreak. (Hondarribia y Pasaia)